

Xuua Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Xuua rá xädi ra Jesús, nε xin rá 'bäiui a

Nu'a ra Cristo t'εmbi ram Hma

¹ Nu'a ra Cristo tengu'bη ram hma nguetho di jajη ga pəhmbη Ojə a. Nε ya xmi 'bη 'bη hin te mí ja ra ximhäi, nε i 'bηmi Ojə a, nε nu'a Ojə a. ² Nε gue'a mí 'bηmi Ojə 'bη rá mbədi thoho. ³ Gätho bi 'yət'e 'be'a i ja. Nu'bη hin xtá 'yət'a, hin te di ja 'bη. ⁴ I jase rá te, nε gue'a ní ja yú te η yη jə'i, ngue di 'yomfεnip yú mbəi η. ⁵ Janangue'a nu'a tengu ran nεqui di yorpη ja ra 'bexui. Pε nu'a ra 'bexui hin da zä di huε't'a ran nεqui.

⁶ Nu Ojə bi huahna n'da ran 'yohη gue'a ra Xuua Nxixyə a. ⁷ Nu'a ra Xuua Nxixyə bi thahni da ma nangue'a ran nεqui majuəni, ndepe gätho da 'yεc'yεi ran nεqui yη jə'i, nangue'a bi man'a ra Xuua. ⁸ Pε nu'a ra Xuua Nxixyə hinga gue'a ran nεqui a, pε bi ma nangue'a ran nεqui. ⁹ Nu'a ran nεqui majuəni, bá εcua ja ra ximhäi, ndepe gätho din ja ran nεqui yú mbəi yη jə'i.

¹⁰ Nu'a ran nεqui majuəni bi 'yət' ra ximhäi, nε bim 'bηcua, pε nu yη jə'i ua ja ra ximhäi him bi bədi gue gue'a. ¹¹ Í zəcua dí 'bηmbe ngue ma mεngugähe a. Pε xən ngu η him bi 'yəmanho a. ¹² Pε gätho to'o bi zim bη mbo yú mbəi a ra Cristo, nε bi 'yεc'yεi gue yú yənte a, gue'a í zä bi xənd mahøn'a Ojə η ngue bi 'yət'e yú t'əhni zεhe η. ¹³ Pε nu'bη bi xənd mahøn'a Ojə n'da, hinguin ja tengu'bη xəm

'b_u a n'da ra 'uere, ngue bi ndese y_u ja'i ne nangue y_u ja'i zehe, pe bim 'b_ui mahøn'a nangue Oja.

¹⁴ Ne nu'a tengu'b_u ram hma bin ja'i a, ne mí 'b_uhmbe a. Ne dá nuhe rá nuixte nguetho rá 'dats'unt'u Oja a, hin hap_u i se a rá mate, ne gätho majuani bi ma. ¹⁵ Nu'a ra Xuua Nxixy_u bim pøngahy_u nangue'a. Ne ts'edi bi ma bi 'y_ena:

—Nuna guehna dá mangä 'b_u má xi ah_u, m'bejua ba xe, pe man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmí 'b_u 'b_u rá mb_udi thoho, ne hin'na gä, mí engä, bi 'y_en'a ra Xuua Nxixy_u.

¹⁶ Ne gätho gah_u dy_u 'y_ec'y_eih_u, dá hamhb_u rá mate x_un ndoho, ne thocua thoho di 'daj_u man'da rá mate. ¹⁷ Nu ra Moisés bi xängah_u y_un t'edi Oja. Pe nu ra Jesucristo bi 'daj_u rá mate ngue majuani dí zingdah_u Oja a. ¹⁸ Njo'o n'da ra ja'i da zä da nu Oja ngue xtám b_use, hinda høn't'a rá 'dats'unt'u dim p_useui a rá Ta, ne gue'a bi jaj_u dá p_uhmb_u a.

Ra Xuua Nxixy_u bi ma to'o a

¹⁹ Nu'u ma ngurpihe dy_u judíohe dy_u israelhe ngue mí 'b_up_u ja ra d_uhnini Jerusalén, bi mba u 'da y_u mbäjä ne'u 'da y_um fäts'ih_u, bi zøm b_u 'b_uh ra Xuua Nxixy_u da 'yänni to'o a. ²⁰ Ne nu'a bin juanni, him bin cøni, ne bi 'y_ena:

—Hinga guecä dra Cristo gue x_u huand Oja, bi 'y_en'a.

²¹ Ne bi t'änni mahøn'a:

—To'o e, ha gue'e gra Elías.

—Hin'na, hinga guecä, bi 'y_en'a.

—Ha gue'e gra pøngahy_u bi man ra Moisés gue ba xe.

Ne bi d_uti:

—Hin'na, bi 'yɛntho.

²² Nɛ bi t'änni mahøn'a:

—To'o e. Xije. Nu'bɛ guɪ xije nɛ da zä ga xihmbe
ɛ bá pɛngähe bɛya.

²³ Nɛ bi dɔ'a ra Xuua Nxixyɔ bɛya:

—Nugä guecä bi man ra pøngahyɔ Isaías 'bɛ mi
ma: “Dim 'bɛ a n'da dim 'bäpɛ ma'ueni ra hnini, nɛ
ts'ɛdi da ma di hoc yá mbɛi yɛ jɔ'i gue da 'yømanho
ra Hmu 'bɛ bi zøhø,” bi 'yɛn'a ra Isaías, bi 'yɛn'a ra
Xuua Nxixyɔ.

²⁴ Nɛ nu'ɛ bi zømbɛ, yám 'bɛhni yɛ fariseo ɛ. ²⁵ Nɛ
bi t'ɛmp'a ra Xuua:

—Hanja gní 'yøt' ran xixyɔ 'bɛ hinga gue'e grá
Cristo, xínga gue'e grá Elías, xínga gue'e man'da ra
pøngahyɔ bi man ra Moisés.

²⁶ Nu'a ra Xuua bɛya bi dɔt'ɛ, bi 'yɛna:

—Nugä, ra dehe thoho ná xixyɔba yɛ jɔ'i, pɛgue
i 'bä inde n'da ran 'yohɛ ua dí 'bähmbɛ, ngue hin
guí pəhmbɛ 'bɛ'a di 'yɛt'ui a. ²⁷ Nuna guehna dá
mangä ngue m'bejua di dɔmp' rá 'bɛfi, pɛ man'da
nuixte xinda guecä, janangue'a hin dí sɛcä tengu
a, bi 'yɛn'a ra Xuua Nxixyɔ.

²⁸ Nɛ guehya gätho yɛn t'änni bi hmam bɛ ja ra
xɛqui Betábara, n'danguadi ra dɔthe Jordán, guerpɛ
bi 'yøt' ran xixyɔ ra Xuua.

Tengu ra t'ɛdɛ'yo ra Cristo

²⁹ Nu'bɛ mi hyats'i, nu ra Xuua Nxixyɔ bi nu ba
ɛpɛ ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'ɛ mí 'bähmbɛ bɛ:

—Dami hyanthɛ ya, tengu'bɛ ra t'ɛdɛ'yo,
nguetho bi zänba Ojɔ dim 'bøts'e zɛɛ, gue di hocpa
yá ts'oqui yɛ jɔ'i 'bɛcua ja ra ximhäi. ³⁰ Nunɛ
guehnɛ mím mangä nɛ 'bɛ má ɛngä: “Ba ɛ a n'da

ran 'yoh_u m'bejua, nu'a man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmi 'b_u 'b_u rá mbädi thoho, nε hin'nagä.” ³¹ Nε nugä him mí paçä to'o a t'εmbi ra Cristo. Pε bi siqui ga xixyā ah_u nanguε ra dehe, ngue gui paḥmb_u to'o a ni yaṅteh_u, ma mi israel ah_u, bi 'yεna.

³² Nε bi ma majuāni ra Xuua Nxixyā, bi 'yεna:

—Dá nugä rá Hogandāhi Ojā bá çah mahεts'i, tengu n'da ra t'az_u, nε bi gohmi ra Jesús 'b_u má ørpa ran xixyā. ³³ Ja dá paçä b_uya ngue gue'a. Nguetho nu Ojā ngue bi xiqui ga øt' ran xixyā nanguε ra dehe, nε bi xiqui: “Nu'b_u guin nu ma Hogandāhi da gaḥi nε da gohmi n'da ran 'yoh_u, gui paḍi ngue gue'a di un ma Hogandāhi y_u ja'i,” bi 'yεngui. ³⁴ Nε gue'a dá nugä a b_uya, jananguε dí m mangä: “Guehna rá Ts'unt'ḥ Ojā na,” dí εngä, bi 'yεn'a ra Xuua Nxixyā.

Y_u mbädi y_u xädi ra Jesús

³⁵ Xø man'dapa b_uya mí yo'be mi 'bähmbe ra Xuua Nxixyā y_u xädigä'be a. ³⁶ Nu ra Xuua Nxixyā b_uya bi hyandi ngue 'yo b_u ra Jesús, nε bi 'yεnc'be:

—Dami nuui ya ra t'ude'yo ngue'a rá m 'behni Ojā, bi 'yεna.

³⁷ Nu'b_u má ø'be a bi ma, dá ten'be ra Jesús. ³⁸ Nε nu'a ra Jesús bin yε 'b_u má ten'be nε bi 'yänga'be:

—'Be'a guí hommi, bi 'yεnc'be.

Nε dá än'be a:

—Rabí, nde da ma, xänbate i, hap_u guí 'bui.

³⁹ Nε bi xic'be ra Jesús:

—Ga mbähä gua nuui b_u dí 'bucä.

Dá mbähmbe b_uya nε dá nu'be hap_u mi 'bui. Nε man'da ora dām 'b_u'be b_u 'b_u má sømhbe b_u, nguetho mbe goho nde 'b_u má sømhbe b_u.

⁴⁰ Nε nu'a man'da gue min 'yohe 'b_u mi xic'be ra Xuua Nxixya ga tɛn'be ra Jesús, ra Andrés a, rán 'yoh_u ra Simón Pedro. ⁴¹ Nuna ra Andrés 'bex bi mba bá xi a rán 'yoh_u.

—Ya dá tɛm'be ra Mesías, bi 'yɛna. Nu'a nde da ma rá Thahni Oja a, ngue gue'a ra Cristo a.

⁴² Nε nu ra Andrés b_uya, bi zix'a ra Simón guep_u bí 'bä a ra Jesús. Nε nu ra Jesús 'b_u min nu, bi 'yɛmbi:

—Nu'i gra Simón rá ts'unt'ɛ i ra Jonás. Nuya ga xi a man'da ni thuhu ga hut'a ra Cefas, n'dat'a ra Pedro gue nde da ma, ra do.

Ra Jesús bi zon'na ra Felipe nε ra Natanael

⁴³ Xø man'dapa mahøn'a b_uya bi bɛn a ra Jesús da mba b_u ra häi Galilea. Nε nu'b_u má mbähmbe bin tɛm_u ra Felipe.

—Dami tɛngui, bi 'yɛmp'a.

⁴⁴ Nuna ra Felipe ra mɛngu b_u Betsaida, nε ra Andrés, nε ra Pedro. ⁴⁵ Nε nu'b_u mi mba ra Felipe nε bi dɛn'a ra Natanael, bi 'yɛmbi:

—Ya dá tɛngähe a gue mi hmam b_u ja rá sɔcuä ra Moisés, nɛp_u ja yá sɔcuä yá pøngahya Oja mi hma, nε gue'a ra Jesús ra mɛngu Nazaret, rá ts'unt'ɛ ra José, bi 'yɛn'a.

⁴⁶ Nu ra Natanael b_uya bi 'yɛna:

—Hague dán zä di nɛqui n'da ra hocjä'i b_u Nazaret.

Nu ra Felipe b_uya bi 'yɛmp'a:

—Ga mbɛ gua nuse.

⁴⁷ Nε nu'b_u min nu ra Jesús gue ba ɛp_u ra Natanael, bi 'yɛnje b_u mi 'bähmbe:

—Dami nuh_u n_u ran 'yoh_u ba ξhn_u ya, gue rán säui njuañtho da t'εmbi ra israel, nguetho hingui yoho rán 'yomfεni, bi 'yεna.

⁴⁸ Bi 'yεn'a ra Natanael b_uya:

—Hanja guí p̄adi gue hingui yoho man 'yomfεnigä ne njam'b_u gä nugui, bi 'yεna.

Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nu'b_u hin ní zo a ra Felipe, dí p̄adi 'bε'a gnám bεm 'b_u gmi hup_u ja ra za, bi 'yεmp'a.

⁴⁹ Nu ra Natanael b_uya bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, rá Ts'unt'_u i Ojā, gue'e bi zän'na Ojā gam hmuts'ut'abi nanguecähe dy_u israelh_u, dy_u judíoh_u.

⁵⁰ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Ha gue'a guí 'yεc'yεigä a dá xi i, gue'b_u má xi i: “Dí p̄adi 'bε'a gnám bεm 'b_u gmi hup_u ja ra za.” Pε man'da nuixte guin nu 'b_u m'bejua xinda guehna dá xi i. ⁵¹ Nguetho majuañi dí xi i, guin nuh_u da xoh mahεts'i, ngue guin nuh_u yúm 'behni Ojā ba çah mahεts'i, ne da zøp_u hap_u gä dan 'yogä, ne da ndets'e, gue guecä dán j̄a'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yεn a ra Jesús.

2

N'da ran th̄ati bin ja b_u Caná

¹ Nε nu'b_u mí tho'a nyopa b_uya bin ja n'da ra d̄ants'ihmε 'b_u mín th̄ata n'da ra ts'unt'_u b_u Caná ra häi Galilea. Nε bi zøm b_u rá mbe ra Jesús, bi mbäx'_u bi hoc ran ts'ihmε. ² Nε ra Jesús necähe yá xädigähe bi ts'oncahe b_u ja ran ts'ihmε. ³ Nε nu'b_u min theh ra gui'uva dá sihe, bi 'yεn'a rá mbe ra Jesús:

—Bin the'a ra gui'uva, bi 'yεmp'a ra Jesús.

4 Bi da'a ra Jesús bɔya:

—Ma mbe i, 'be gám bɛnsɛ 'bɛ'a ga ɔt'ä, nguetho hinga na sɔn ra ora ga ɔt'a n'da ran t'ɔt'e nuixte, bi 'yɛmp'a rá mbe.

5 Nɛ nu'a rá mbe ra Jesús bɔya bi xi ɛ yɛ 'yɛhɛ 'bɔpɛ:

—Hɔnt'a go 'bɛ'a da xi ahɛ ra Jesús, dami 'yɔthɛ, bi 'yɛna.

6 Nɛ mí hɔpɛ 'dato yɛ xaro ngue yɛ do, mbe goho 'däte litro i hät'ɛ. Nguetho i ja ran t'ɛdi ma mi judíohe gue i jatho din xɛt'yɛ. 7 Nɛ nu'bɛ mí zɔn ra ora bi man ra Jesús, bi xi ɛ yɛ 'yɛhɛ 'bɔpɛ:

—Dami yus'hɛ yɛ xaro nangue ra dehe.

—Nɛ bi yus' pɔya. 8 Nɛ bi 'yɛmbi mahɔn'a:

—Dami 'yä i ts'ɛ ra dehe nɛ gui un'na ra ngɔrpa 'yɛhɛ, bi 'yɛna.

Nɛ bi un bɔya. 9 Nɛ nu'bɛ mí zä a ra ngɔrpa 'yɛhɛ gue xín gui'uva a ra dehe, bi zä mancɛhi. Pɛ him bi bɔdi hapɛ bi nɛqui, pɛ nu yɛ 'yɛhɛ gue bi 'yä a ra dehe mi pɔ ɛ. Janangue'a nu ra ngɔrpa 'yɛhɛ bi ma bá ts'i a ra ts'ɛnt'ɛ da 'yänni nangue ra gui'uva, gue nu'a ra ts'ɛnt'ɛ go din thɔti. 10 Nɛ bi t'ɛmp'a:

—Pɛ hanja 'be bin niyɔ ɛ yɛ ja'i, gá un'na ra gui'uva xɛn cɛhi, nɛ hinga gue'a zɔi ɔt' yɛ ja'i a. Pɛ zɔi rá mbɛdi thoho di un a xɛn cɛhi bɛ ja n'da ran ts'ihmɛ, nɛ nu'bɛ bin niyɔ yɛ ja'i din t'un'na hin ɛ ho, bi 'yɛn'a ra ngɔrpa 'yɛhɛ. Nɛ xinga gue'a mí pɔ a.

11 Nɛ guehna rá mbɛdi ran t'ɔt'e nuixte bi 'yɔt' ra Jesús bɛ Caná ra häi Galilea, gue bi 'yuh rá ts'ɛdi. Nɛ man'da dá ɛc'yɛihe bɔya yɛ xädigähe a.

12 M'bejua baya dá mbähmbe ra Jesús bu ra hnini Capernaum, ne rá mbe ne yún 'yohu. Pe hinga nya'a dám 'buhmbe bu.

Ra Jesús bi mbaxt'a ra danija

13 Dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén 'bu ma gueru da dät' ra pa mahøn'a ran dābaxjua gue 'bu mi hyo ra t'ude'yo bu Egipto mam bombōtahe. 14 Ne nu'bu mí yaru mbo má mbä't'i ra danija, bi nu ngue 'buru yu mbändani ne yu mbäde'yo ne yu mbäts'aha mim pä bu. Ne mí 'buru u yu pāmbeti øt' yú 'befi bu. 15 Ne bi 'yøt'a n'da ram fei gue ra xahi gue í dex'u yu mbä. Ne gätho bi hyøn a thi yu mbä ne yún dani ne yú de'yo. Ne bi 'uēnba yú mbeti yu pāmbeti, bi ndønba yú mexa. 16 Ne bi t'emp'u yu mbäts'aha:

—Ní mbähä, dami six ni dojah. Hingui sä gui 'yøthu ra nguntäi ua rá ngu ma Ta, bi 'yēn'a ra Jesús.

17 Ne 'bex dá bēmhbe a mán t'o't'i ja rá t'ohni Oja: “Èna da guah ma mbai nanguie ra dumbai 'bu má nu a ni ngu, nguetho emme dín ndepe xtán hotho bu,” bi 'yemp a rá Ta ra Cristo, bi 'yēn rá t'ohni.

18 Nu'u ma ngarpihe dyu judiohe bi 'yän baya, ne bi 'yēmbi:

—'Be'a ní hmēpya gui 'yurcahe ya, n'dahma da zä ga pähmbe 'bu i ja nin t'ēdi gui 'yøt'a gá 'yøt' ya, gue gá hyøn a thi yu mbä, bi 'yēn'u.

19 Nu ra Jesús bi dät'u:

—Ga xi ahra ra hmēpya gá 'yāj. Nu'bu gui xothu ra nija ua, ne hyupa thoho dá høh mahøn'a, bi 'yemp'u.

20 Bi 'yēn'u ma ngarpihe baya:

—Pε yote ma 'dato nɛya án guahna ra niɟa, nε guí ɛna, nhyupa thoho gdí hyøh mahøn'a, bi 'yɛn'ɤ.

²¹ Pε nu'a ra niɟa bi man a ra Jesús, bi ma nangue rá ngøc'yɛi zεhε. ²² Nu'bɤ mí zøn ra ora bi du nε bi dambɛni, 'bexgue dá bɛmhbe 'be'a xí man'a, nε man'da dá paɥmbe majuani a bi man rá t'ohni Oɟa nε yám hman ra Jesús.

Gätho i pɟsε ra Jesús

²³ Nε nu'bɤ mám 'bɤhmbe bɤ Jerusalén, gue'ɤ yɤ pa ran dɔbaxjua, xɤn ngu ɛna bi 'yɛc'yɛi ra Jesús 'bɤ mín nu yɤn t'øt'e nuixte bi 'yørpɤ. ²⁴ Pε nu'a ra Jesús hinga gätho bi xi ɤ 'be'a mím bɛni, nguetho bi baɟi 'be'a di ja yá mbɤi gätho yɤ ja'i, bi baɟi hin da 'yømanho ɤ. ²⁵ Nε hinga hnɛhi tho da sih ra Jesús 'be'a im bɛn yɤ ja'i nguetho ya i pa a ra Jesús 'be'a di ja yá mbɤi.

3

Bin yqui ra Jesús a ra Nicodemo

¹ Mí 'bɤ a n'da ran 'yohɤ, n'da ra fariseo, gue'ɤ mín ɛhya da 'yøt' yán t'ɛdi Oɟa, í Nicodemo a. Nu'a n'da rá ngørpi ma mijudíohe. ² N'da ra xui bi zøm bɤ 'bɤh ra Jesús, nε bi 'yɛmbi:

—Xänbate i, dí paɥmbe Oɟa bi zän'ni i gui xängahe, nguetho hin xtán zä xquí 'yøt' yɤn t'øt'e nuixte 'bɤ hin di zε a Oɟa, bi 'yɛna.

³ Nu ra Jesús bi daɟi, bi 'yɛmp'a:

—Majuani dí xi a i, nu'a hin dim 'bɤi ma'da'yo, hin da zä da yørpɤ di manda Oɟa, bi 'yɛmbi.

⁴ Nu ra Nicodemo bi 'yɛm bɤya:

—Hague dán zä dim 'bui ma'da'yo n'da gue'bui xun ðaç'yei n'da. Ha da zä da yut' mahøn'a bu ja rá mbui rá mbe ne dim 'bui mahøn'a.

⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Majuani dí xi a i, gue nu'a to'o him bim 'bui ma'da'yo nangue ra dehe ne rá Hogandahi Oja, hin da zä da yurpu di manda Oja. ⁶ Nguetho nu'bui din xand yuja'i, xø yuja'itho yá t'uhni, pe nu'u di xand rá Hogandahi Oja, gue'u i ja rá te Oja bu ja yá mbui u. ⁷ Janangue'a o gadi hyonya thoho a dí xi a i, jatho gam 'bui ma'da'yo. ⁸ Ne tengu ran ðahi i 'yo hønbeu go hapu in nde, ne guí øde di hi, pe hin guí paði hapu ní 'yeh e hapu ní mba. Njabui øt' rá Hogandahi Oja 'bui bi xand mahøn'a n'da, hingam 'batho ha bin ja 'bui mí un ra 'da'yote, pe mfadi ngue i ja a, bi 'yæn a ra Jesús.

⁹ —Hín dí paði 'be'a nam bøn a guí man ya, bi 'yæn'a ra Nicodemo.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu'i grá xänbate, zai guí xänba rám Hman Oja u ma mi israelhu, hanja hin guí paði 'be'a dí xi a i. ¹¹ Majuani dí xi i, dí m mangä a dí paça, ne dí m ma majuani 'be'a xtá nugä, pe hin guí hamhbu mam hmangä. ¹² Dá xi'a rá 'befi Oja i øt' ua ja ra ximhäi, pe hin gá 'yec'yei. Pe dami 'yec'yei a, janangue'a da zä ga xi i 'be'a rán 'yomfæni Oja, ngue 'beru ní nequi rá 'befi i øt' ua.

¹³ Ne hængdä da zä ga mangä ua a, nguetho drá mengugä bu mahets'i ne bá ecä bu, guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Ne njo'o man'da ra ja'i ngue bi yut mahets'i ne bá pengui ngue da mangua 'be'a øt' Oja. ¹⁴ Ne tengu thoho bi 'yøt' ra Moisés, gue bi cuarpu magats'i n'da ra pozu nt'øt'e ra t'egui,

nu'b_u mín 'yo b_u ja ra ʰhäi, ngutho jatho din jacä din cuarcä magäts'i, guecä gue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ¹⁵ Ne nu'b_u bin jacä tengu a, ne hønt'a go to'o da 'yɛc'yɛi 'bɛ'a dá tugä b_u, hin da nu ran ʱnbi mazäi, pɛgue din ja ra 'da'yote mazäi a, bi 'yɛn a ra Jesús, bi 'yɛmp'a ra Nicodemo.

Ojā di huɛc'ʰ 'b_ucua ja ra ximhäi

¹⁶ Nguetho ɛmmɛ di huɛgah_u Ojā gue dí 'b_uhmb_u ua ja ra ximhäi. Janangue'a bi 'daj_u rá 'dats'ʱnt'ʰ ngue ma yānteh_u, n'damhma hin da nu ran ʱnbi mazäi to'o gätho di dāp rá mb_ui a, pɛgue din t'un ra 'da'yote mazäi. ¹⁷ Nguetho in nde Ojā da yānj_u guej_u dí 'b_uhmb_u ua ja ra ximhäi, ne hinguin nde di 'daj_u rá muui ma ts'oquih_u, ne gue'a bí mbɛnhua rá Ts'ʱnt'ʰ ua ja ra ximhäi a.

¹⁸ Ne nu'a to'o di dāp rá mb_ui a rá Ts'ʱnt'ʰ Ojā, hin da nu a rá muui yá ts'oqui. Pɛ nu'a to'o hin di dāp rá mb_ui a, pɛ guehma da nu a xí ts'änbi da nu nanguue yá ts'oqui, nguetho hingui ɛc'yɛi a rá 'dats'ʱnt'ʰ Ojā. ¹⁹ Ne gue'a bí mbɛn Ojā ran nɛqui ua ja ra ximhäi, gue ní nɛqui 'bɛ'a di ho y_u ja'i. Nu'ʰ to di ho ra 'bɛxui hingui sɔm b_u ja ran nɛqui, nguetho øt' ran ts'o. Mfädi x_un ho din ʱnba ʰ. ²⁰ Nguetho gätho ʰ i øt' ran ts'o hin di ho ran nɛqui, ne hingui sɔm b_u ja ran nɛqui, ngue i su hin da hnumanho 'bɛ'a øt'ʰ. ²¹ Pɛ nu y_u ja'i i honi da 'yøt'a ran ho, i pa b_u ja ran nɛqui, n'dahma da hnu gue gue'a Ojā di zɛ ʰ da 'yøt' ran ho.

Nu ra Xuua Nxixyq bi ma mahøn'a nanguue ra Jesús

²² M'bɛjua dá mbähmbe ra Jesús dyá xädihe, dá mbähmbe b_u ja ra häi Judea, ne dām 'b_uhmb_u b_u

'da y_u pa ne dá xixyábahe y_u ja'i b_u. ²³ Ne'a ra Xuua Nxixyá mí øt' ran xixyá b_u Enón 'darp_u ra xequi Salim, nguetho x_un ngu y_u mbøthe i pøp_u, ²⁴ ngue'b_u hin ní jot'a fädi ra Xuua Nxixyá.

²⁵ Bin junth_u 'da _u y_u mijudíoh_u _u y_u xädi ra Xuua, gue bi b_uni man'da di muui rán xixyá i øt'a ra Jesús. ²⁶ Bi zøm b_u 'bä'a ra Xuua Nxixyá _u y_u xädi b_uya, ne bi 'y_uembi:

—Xänbate i, nu'a ran 'yoh_u gmín 'youi b_u 'danguadi ra dæthe Jordán, gue gá xije to'o a, p_e nuya i øt' ran xixyá, ne gätho y_u ja'i i tenni.

²⁷ Nu ra Xuua Nxixyá b_uya bi 'y_uemp'ä:

—Guesε Oja bi zänni hangu nangu ra 'b_efi n'da ngu n'da ngue da zä da 'yøt'a n'da. ²⁸ Nu'eh_u guí p_uhmb_u 'b_e'a gätho däm mangä gue dá xi ah_u, hinga guecä drá Cristo, p_e nugä bäm 'b_et'ogä, gue dá xih y_u ja'i din sä da den ra Cristo. ²⁹ Tengu'b_u n'da ra hmute din thæti, da den'na rá ndø. Ne nu'a rá amigo a ran 'yoh_u bin thæti, i 'bäp_u i ø'a i ma, ne di johya gue i ten'na rá ndø a ra hmute. Dín jadä b_uya, dadín johyagä 'b_u dín nu i ten y_u ja'i a ra Jesús. ³⁰ Nu'a ra Jesús jatho da dæha gue nugä, p_e nugä jatho ga 'b_ecä, bi 'y_uen a ra Xuua Nxixyá.

Bí 'y_ueh mahæts'i ra Jesús

³¹ Nguetho nu'a ra Jesús bá æh mahæts'i, man'da nuixte a xinda gue _u gæthogah_u. P_e nuj_u däm 'b_uhmb_u nangu y_u ja'i ua ja ra ximhäi, dy_u mænguh_u ua ja ra ximhäi, ne hinga gätho da zä ga p_uhmb_u, hønt'a 'b_e'a da zä da b_u'a n'da ua ja ra ximhäi. P_e nu'a bá æh mahæts'i man'da x_un ho ngue gätho mi'da, ³² ne im ma 'b_e'a bi nu b_u ne 'b_e'a bi 'yørp_u. P_e hingui ngu bi hyænba rá m hman a.

³³ Nu'a to'o bi hyañba rá m hma, bi badi majuani bi man Oja ngue gue'a rá Ts'unt'ɥ a. ³⁴ Nguetho bá pɛnh Oja a, nɛ guesɛ Oja i ya 'bɥ i ya a, nguetho nte di 'bɛh rá Hogandahi Oja a. ³⁵ Nu'a ra Ta ɛmme in numanho rá Ts'unt'ɥ, janangue'a bi un ran t'ɛdi gátho di manda rá 'bɛfi. ³⁶ Nu'a to'o i ɛc'yɛi rá Ts'unt'ɥ Oja ya i ja ra 'da'yote mazai, pɛ nu'a hingui ɛc'yɛi rá Ts'unt'ɥ Oja, hin da nu ra te pɛ guexta'a da nu rá cuɛ Oja mi ja da nu, nɛ gátho yɥ pa mazai.

4

Nu ra Jesús bi 'yáp ra dehe ra xisu bɥ Samaria

¹ Nɛ nubɥya nu yɥ fariseo bi 'yø a man yɥ ja'i ngue man'da xɥn ngu i tɛn ra Jesús nɛ man'da xɥn ngu di xixyabi, xinda gue'a ra Xuua Nxixyaa. ² Pɛ nu ra Jesús him bi 'yøzɛɛ ran xixya, pɛ hɔngdáhe yú xädigáhe dá øthe ran xixya. ³ Nɛ nu'bɥ mi bɛ'a ra Jesús 'bɛ'a mi 'yø ɥ yɥ fariseo, bi bɛni da 'uetho, ngue hin da bɛn yɥ fariseo din sɥhmi ra Xuua. Bi bøm bɥ ja ra häi Judea bɥya, nɛ dá mbähmbe mahøn'a bɥ ra häi Galilea.

⁴ Pɛ guemhma bá thohmbe bɥ ja ra häi Samaria. ⁵ Nɛ nu'bɥ má thohmbe bɥ, dá sømhbɛ bɥ ja ra hnini Sicar, mbɛ hántho ra xɛqui bi un'a ra Jacob, bi un'na ra José rá ts'unt'ɥ. ⁶ I jabɥ n'da ra pozo ra dehe gue bi 'yøt'a ra Jacob maya'bɥ. Nɛ guerpɥ bin säya ts'ɥ ra Jesús, nguetho bi yäh ra 'yu. Mbɛ huxhyadi 'bɥ má sømhbɛ bɥ. ⁷ Nɛ bi zøm bɥ n'da ra xisu ra mɛngu Samaria, da gɥx ra dehe. Bi 'yɛn'a ra Jesús:

—'Daqui ts'ɥ ni dehe, ga sigä ts'ɥ, bi 'yɛmp'a.

⁸ Nε gätho gähe dy_u xädigähe xtá sohmbe b_u ra Jesús, nε dá cathe b_u ja ra hnini ga tämhbe 'be'a gätho ga sihe.

⁹ Nu'a ra xisu bi 'yεna:

—Hanja gní zoqui nε guí äc ra dehe, nguetho nu'i grá judío, nε nugä drá mεngu Samaria, bi 'yεmbi.

Ngub_u bi man ra xisu nguetho nu ma mijudíohe hinguin zomanho y_u mεngu b_u Samaria. ¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nu'b_u xquí pą a rá mate Oją in nde di 'da'i, nε'b_u xquí pąqui to'ogui gue dí ä'a ra dehe, xquí 'yäc ra dehe di un ra te, nε nugä xcá 'da'a 'b_u, bi 'yεna.

¹¹ Nε nu ra xisu bi 'yεna:

—Nu'i grán 'yoh_u, hin'y_u nin jaxthe, nε x_un hε ua po na ra dehe. Hap_u ja a ra dehe di un ra te guím ma. ¹² Pε nu mam bombøtah_u ra Jacob bi zi ra dehe i po ua nε_u gätho yá t'ahni nε yán dani. Nε bi zogahe ra pozo ja ua. Ha man'da ja ni ts'edi ngue guí εna man'da x_un ho ra dehe gui 'daje, bi 'yεn'a ra xisu.

¹³ Nε nu ra Jesús bi dät'a b_uya:

—Hønt'a go to'o i sithe ua, gue'a nám 'b_u u pa ja b_uya, pε i tuthe mahøn'a. ¹⁴ Pε hønt'a go to'o da zi ra dehe dadí ungä, njəm'b_u din tuthe mahøn'a, pε din ja tengu n'da ra mbøthe b_u mbo rá mbui njəm'b_u din thegue, nε gue'a nám 'b_uh mazai n'da a, bi 'yεna.

¹⁵ Nu'a ra xisu bi 'yεmbi:

—Grán 'yoh_u, 'daqui ts'ε ra dehe guím ma gue hin dan tuthe mahøn'a, nε hin gua εcä mahøn'a ua ja ra pozo ga jax ra dehe b_uya.

¹⁶ Nu'a ra Jesús bi dät'a:

—Grá xisu, ní mba bá si a ni ndø.

17 Nu'a ra xisu bi dɔt'a:

—Njo'o ma ndø, bi 'yɛntho.

Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Majuani guím ma, njo'o ni ndø. 18 Nguetho ya hin guí 'bɛhmi 'da ɛ cɔt'a yɛn 'yohɛ xcán thɔthɛ, pɛ nu'a guí 'bɛhmi ya hin ni ndøse a. Janangue'a majuani njo'o ni ndø, bi 'yɛn'a ra Jesús.

19 Bi dɔt'a ra xisu bɛya:

—Nu'i grán 'yohɛ, masque grá pøngahyɔ Ojɔ. 20 Xiqui ts'ɛ 'bɛ'a ga øt'ähe, nguetho nu ma tahe mí thɔnde Ojɔ ua ja ra t'øhø, pɛ nu ahɛ gyɛ judío ahɛ guí ɛmhɛ, jatho da mba n'da bɛ Jerusalén da dɔnde Ojɔ bɛ, bi 'yɛna.

21 Nu ra Jesús bɛya bi 'yɛmp'a:

—Grá xisu, dami 'yɛc'yɛi a ga xi i, ɛ maguɛpɛ da zøn ra pa hinga hønt'ua ja ra t'øhø, xínga hønɛ Jerusalén din thɔnde ra Ta. 22 Sä guí ɛna guí thɔndehɛ Ojɔ, pɛ hin guí thɔndehɛ tengu bi zän zɛɛ Ojɔ ngue din thɔnde. Nugähe dyɛ judíohe dí thɔndehe a bi zän Ojɔ nguetho bi zän Ojɔ ma t'ɛc'yɛihe, nɛ'a ra Yɔnte bi zän'na Ojɔ ra judío a. 23 Pɛ bi zän Ojɔ n'da ra xɛqui bɛ din thɔnde, guɛpɛ ja ní mbɛi n'da. Nɛ mi ts'ɛtho da zøn ra ora, pɛ ya bi zøni, ngue da dɔnde Ojɔ nangue yú mbɛi ɛ to majuani da dɔnde, nɛ hin nangue yɛn t'øt'e ua ja ra ximhäi. Nguetho nu'a Ojɔ i honi to'o da dɔnde nangue yú mbɛi. 24 Nguetho hin di nɛqui Ojɔ. Janangue'a hønt'a go to'o da dɔnde Ojɔ, jatho da dɔnde nangue rá mbɛi nɛ nangue i tɛn'na ram hma majuani, bi 'yɛn'a ra Jesús.

25 Nu'a ra xisu bɛya bi 'yɛmbi:

—Dí paçä ba ε a rá Thahni Oja ngue ra Cristo a. Ne nu'bu bá εhe da xängahu xun ho gätho.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yεmbi:

—Guecä drá Cristogä dín zo'a i ya, bi 'yεmbi.

²⁷ Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, ε xø dí sømhbe bu dyu xädigähe. Ne dá hyonya thohohe gue nu ra Jesús mi yaui a ra xisu. Pe xínga n'dagähe gue dá änhde hanja bin yaui o 'be'a bin xifi. ²⁸ Nu ra xisu buya 'bex bi zopu rá mbamhmi, ne bi mba bu hnini bi xih yu ja'i:

²⁹ —Mbähä ne gua nuhu n'da ran 'yohu bi xicä gätho 'be'a xtä øt'ä. Ha hinga gue'a ra Cristo 'bu, bi 'yεmp'u.

³⁰ Bi mba yu ja'i buya da zøm bu 'bä a ra Jesús.

³¹ Pe nu'bu hin ni zøm bu yu ja'i, nugähe dá xihmbe ra Jesús:

—Xänbate i, xi'bu gan sihme ya, dá εmfe.

³² Pe bi da'a ra Jesús, ne bi 'yεnje:

—Ja man'da ní niya ma mbuigä, pe hinga ná pahmbu, bi 'yεnje.

³³ Dán 'yänzehehe:

—Ha 'bui to'o bi 'uini, dán 'yεmfe buya dyu xädigähe.

³⁴ Nu'a ra Jesús bi 'yεnje:

—Tengu'bu man ts'ihmegä a ngue ga øt'ä rá pähä a bá pengä ne ga juacä rá 'befi a. Ne gue'a man'da ní niya ma mbuigä a. ³⁵ Janangu'e'a gue'a dí xi ahü a ya, nguetho ya ba εhnu yu ja'i. Ne ha guí εmhbu di 'beh man goho zana din ja ran sofo. Pe dami hyanthu yu ba εhnu, tengu'bu n'da ra huähi ya xu 'yot'i gue da mba nsoqui, nguetho 'bexque da zä ga cuthu bu di manda Oja yu. ³⁶ Ne nu'u to i pa ma

ca't'i b_u din zam b_u hont'b_u go njam'b_u. Janangue'a nu'x to da xoqui di johya, ne nu'x to bi duhu ne'x bi xoqui 'da dán johya thoho. ³⁷ Nguetho majuañi rán theui rá 'befi Oja a bi 'yot'a n'da ra ja'i, “bi zop_u rá huahi bi duhu, ne n'dan'yo bi xoqui,” ngue i man y_u ja'i. ³⁸ Ya xtá xi ah_u gui xoj_u hap_u hin gá tuhmb_u, xín gá uaf_u, pe n'dan'yo bi 'yot' ra 'befi b_u, pe guehma gui comhb_u 'be'a da da x, bi 'yengähe ra Jesús.

³⁹ Ne nu'b_u mí mam b_u ja ra hnini ra xisu, x_un ngu yá menguh_u bi 'yεc'yεi gue ra Cristo a ra Jesús, nguetho bi man'a ra xisu gue xí xi a ra Jesús gätho 'be'a xí 'yot'e. ⁴⁰ Nu'b_u mí zom b_u y_u mengu Samaria b_u 'bäh ra Jesús, bi 'yεn'x:

—Dami 'b_ucua ja ma hninihe, bi t'εmp'a ra Jesús.

Ne dán dehe b_u nyopa b_uya. ⁴¹ Ne εmme man'da x_un ngu bi 'yεc'yεi y_u ja'i b_u, nangue rá m hmanse ra Jesús. ⁴² Bi t'εmp'a ra xisu b_uya:

—Ya dí εc'yεihe ya, pe hinga hont'a gá xije ná εc'yεigähe ya, pe ne'a dá øsche bi man na ra Jesús. Ne dí pañmbe majuañi ra Cristo na, rá m pørpate y_u ja'i 'b_ucua ja ra ximhäi, bi 'yεn'x y_u ja'i.

Ná mbähmbe Galilea a ra Jesús

⁴³ Nu'b_u mí gua'a nyopa dá pømhb_u b_u ra hnini Sicar, dá hañhe ra 'yu mahøn'a ní mba b_u Galilea.

⁴⁴ Ne bi manse ra Jesús, nub_u rá häi zεhe n'da ra pøngahya hin da hnumansu b_u. ⁴⁵ Pe nu'b_u má sømhbe b_u ra häi Galilea, bi numanho ma menguhe b_u. Nguetho xí nu y_un t'ot'e nuixte bi 'yot'a ra Jesús b_u Jerusalén 'b_u mín ja ra dämpeti ran dqbaxjua, ngue ne'x xí mba b_u x.

Bi yaŋ rá ts'unt'ɥ rá m fáts'iui ra ts'ut'abi

⁴⁶ Nε dá mbähmbe ra Jesús mahøn'a bɥ ra hnini Caná ra häi Galilea, guepɥ xí päh ra dehe bin gui'uva. Nε mí 'bɥpɥ n'da rá m fáts'iui ra ts'ut'abi xɥn ɥ rá ts'unt'ɥ, nε i 'bɛm bɥ ja rán oi nubɥ ja ra hnini Capernaum. ⁴⁷ Nu'bɥ mí 'yøde gue bi zøh mahøn'a bɥ ra häi Galilea ra Jesús nε i 'bɥpɥ ra hnini Caná, nε bá ɛpɥ 'bɥh ra Jesús bɥya, bi 'yøpɥa ra ts'ɛdi da zixpɥ Capernaum bɥ ná 'bɛn a rá ts'unt'ɥ, da xospi nguetho nde da du a. ⁴⁸ Nε bi dɔ́ a ra Jesús:

—Pε ha jatho m'bet'o guin nuhɥ yɥ hmɛpɥya nε yɥn t'øt'e nuixte, ja gui 'yɛc'yɛigahɥ bɥya.

⁴⁹ Pε man'da i humbi sits'i, nε bi 'yɛmbi:

—Pε mbɛhma ts'ɥ cuø, xøhma da du ma t'ɥhnigä.

⁵⁰ Nε bi dɔ́t'a ra Jesús:

—Ní mba bá nu, nguetho hin da du ni t'ɥhni.

Nε nubɥya bi 'yɛc'yɛi a rá m hman a ra Jesús, nε bi mba bɥya. ⁵¹ Nε bá thɔ́ ɥ 'da yɔ́ 'yɛhe 'bɥ mí m mba bɥ 'yu bi xifi:

—Bi zä ni ts'unt'ɥ ya, ɛn'ɥ.

⁵² Nε bi 'yänni:

—'Bɛ'a ma ora bi zä.

Nε bi t'ɛmbi:

—N'dande mande bi bøn ra pa, bi 'yɛn'ɥ.

⁵³ Nε 'bex bi bɔ́ a rá ta gue gue'a ra ora mín yaui ra Jesús 'bɥ mí 'yɛmbi da yaŋ a rá ts'unt'ɥ. Janangue'a nu'a ran 'yohɥ bi dɔ́p rá mbɥi ra Jesús bɥya, nɛ'ɥ gátho mi'da 'bɥpɥ rá ngu.

⁵⁴ Guehna bi 'yøt' ra Jesús 'bɥ mambá penje bɥ Judea dá sømhbɛ bɥ Galilea. Ya ná yondɔ́ ra hmɛpɥya bi 'yøpɥa ja ra häi Galilea.

5

Bi yaŋ ran 'yohu bu Betesda

¹ M'bejua buya bin ja man'da ra dɔmpeti ma mijudíohe. Ne dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén. ² Nuhu Jerusalén mí po bu n'da ra mbothe mbe hántho bu ja rá goxthi yu de'yo, gue ma ndehe dyu judíohe dí ɛmfɛ Betesda. Ne jabu cut'a yu 'dɔzangu midí mbä'ts'a ra dehe. ³ Ne xun ngu i 'bom bu yu mbedi, 'da u yu xädä ne u yu dogua ne u bi ts'a yá ja'i. Ne gátho u i tɔ'mi di 'yaŋ ra dehe. ⁴ Nguetho ja'bu bí ɛh mahɛts'i n'da rá m 'behni Oja ne i an ra dehe. Ne nu'bu xun nu di 'yaŋ ra dehe, ne nu'a rá mbedi da yu bu ja ra dehe din ho a rá mbedi i ja. ⁵ Ne mí 'bem bu n'da ran 'yohu, ya ná 'däte ma 'de'ma hyato njeya madí ts'a rá ja'i, him mi sä din 'yo. ⁶ Ne nu'bu min nu a ra Jesús, ne bi baɗi nya'a thoho mi hɛmbi, bi 'yɛmbi:

—Ha guín nde xtán ho i, bi 'yɛmp'a.

⁷ Bi dat'a ra mbedi:

—Dín ndehma thɔ, n'yɔ, pe njongui 'bucua da zixcä nu ja ra dehe. N'dandɪ ngu n'dandɪ dí ɛna ga cahnu ja ra dehe, 'bex go i 'bet'o u 'da.

⁸ Bi 'yɛmp'a ra Jesús buya:

—Dami ndants'i ju x ni fiɗi ne gan 'yo, bi 'yɛmbi.

⁹ 'Bex bin hoh rá ja'i 'bu mí ndants'i, ne bi ga x rá fiɗi ne bin 'yo. Ne nu'a gue'a ra pa ran ts'äya a. ¹⁰ Nu'bu 'da ma mijudíohe bi 'yɛmp'a ran 'yohu xín hoh rá ja'i:

—Nuya ra pa ran ts'äya ya, hingui sä gui ca x ni fiɗi, bi t'ɛmp'a.

¹¹ Bi da'a ran 'yohu:

—Pε nu'a bi hoga ma ja'i, gue'a bi xiqui nguetho bi 'yεngui: “Dami ndants'i gui cax ni fidi ne gan 'yo,” bi 'yεngui, bi 'yεn'a mí ts'a rá ja'i.

¹² Nε nu'ε 'da ma mijudíohe bi 'yänni:

—To'o nín 'yohε bi xi i gui cax ni fidi ne gan 'yo, bi 'yεn'ε.

¹³ Pε nu'a him mi pađi to'o xí hocpa rá ja'i, nguetho nu ra Jesús bi yut'inde bε 'yo yε ja'i xεn ngu.

¹⁴ M'bejua bi mba ra Jesús bε ja ra danija. Nε nu'bε mi dín'a ran 'yohε bεya, bi 'yεmbi:

—Bin ho a ya, nde'bε hin gmi 'yøt' mi'da yε ts'oqui. Man'da ts'edi ran εnbi guin nu 'bε gui 'yøt' mi'da yε ts'oqui, bi 'yεmbi.

¹⁵ 'Bex bi mba a ran 'yohε bεya, da xi ε ma mijudíohe xí 'yänni, gue gue'a ra Jesús bi hoqui.

¹⁶ Janangue'a bi dεp'ε ma ngεrpihe dεjudíohe di εcpa ra Jesús, ne im bεni da hyo. Nguetho εn'ε: “I øt' rá 'bεfi a ra pa ran ts'äya.” ¹⁷ Pε nu ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Nzai dim pεh ma Ta, janangue'a necä jatho dam pecä, bi 'yεmp'ε.

¹⁸ Pε nanguehna bi man ra Jesús, nu'ε ma ngεrpihe bεya man'da bi bεni da hyo, nguetho hinga hønt'a bim pεfi ra pa ran ts'äya í εcpi, pε ne'a í ma gue gue'a Oja rá Ta, nam bøni 'da i guui Oja.

I ja rá ts'edi rá Ts'εnt'ε Oja

¹⁹ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yεna:

—Majuani dí xi aε, nte sä ga øzehεgä pε hønt'a 'bε'a dín nu øt' ma Ta. Nε gätho 'bε'a i øt' ma Ta, gue'a dí øt'ä a. ²⁰ Nguetho nu ma Ta εmme in numanhogui ngue rá Ts'εnt'εgä a, ne i urqui

'be'a gätho i øt'e. Ne da 'yurcä mi'da y_un t'øt'e man'da nuixte xinda gue _u gán nuh_u, ne gui hyonya thohoh_u. ²¹ Nguetho tengu ma Ta i xox'_u x_un du ne di un ra te mahøn'a, nguthogä, rá Ts'unt'ugä a, dadí un ra te mahøn'a _u to'o gätho dín nde ga unni. ²² Ne nu ma Ta hingui juånbatεε, pε bi 'dacä ra ts'edi go dan juånbategä rá Ts'unt'ugä a. ²³ Nguetho in nde ma Ta gätho y_u ja'i da numansugui gue rá Ts'unt'ugä a, tengutho ma Ta i hnumansu. Nu'b_u 'b_u a n'da hingui numansugui, xinga gue ma Ta i numansu a, gue gue'a bá pengä.

²⁴ Majuqni dí xi ah_u, nu'a øh mam hmangä ne i εc'yεi ma Ta bá pengä, gue'a i ja ra 'da'yote mazai a. Ne hin da nu rá muui rá ts'oqui pε tengutho 'b_u xí thambεni b_u 'b_u _u x_un du, nguetho ya i ja ra 'da'yote mazai a. ²⁵ Majuqni dí xi ah_u, ya bi zøn ra ora da 'yøh mam hmangä _u x_un du nangue yá mbui, pεgue din t'un ra 'da'yote 'b_u da 'yømanho mam hmangä rá Ts'unt'_u Ojagä. ²⁶ Nguetho tengu ra Ta i jase ra te rá mbui, ne bi 'dacä ra ts'edi din jase ra te ma mbui_ugä, ne gue'a ra 'da'yote dí un y_u ja'i. ²⁷ Ne bi 'dac ra ts'edi dan juånbategä, nguetho dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dí paði 'be'a i sä n'da. ²⁸ O gadi hyonya thohoh_u a dá xi ah_u, nguetho da zøn ra ora gätho y_u ja'i x_u t'ägüi da 'yøh ma nde 'b_u dá zohni. ²⁹ Ne da bøx'_u bi 'yøt' ran ho, din ja ra 'da'yote mazai. Ne da bøx'_u bi 'yøt' ran ts'o, da nu ran _unbi mazai.

Di dä majuqni nangue ra Jesús

³⁰ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yεna:

—Nugä hin te dím mangä nangue man 'yomfεnise. Pε nu'a i xic ma Ta gue'a dím mangä a. Ne'a 'be'a dí sändä, x_un ho a, nguetho him ma

pähä zεε dí honi ga øt'ä, pε hønt'a rá pähä ma Ta bá pengä. ³¹ Nu'b_u høngdä xcá däε majuḡni gue i ja ma ts'edi, nte di muui a mam hmangä 'b_u. ³² Pε nε a ma Ta di dä majuḡni ngue rá Ts'unt'ugä a, nε dí paçä ngue majuḡni im ma 'b_u im ma nanguecä.

³³ Nu ah_u gá pεnhd_u 'da da 'yän'na ra Xuua Nxixyḡ nanguecä. Nε nu'a ra Xuua bi ma majuḡni a. ³⁴ Nε madague'b_u hin xtí dä majuḡni, pε guemhma ja ma ts'edigä. Pε dadí bεn'nah_u a bi man ra Xuua Nxixyḡ ngue man'da da zä gui 'yεc'yεigah_u nε gan yḡmh_u b_uya. ³⁵ Nε tengu ra sibi di hyät'i nε i fät y_u zu'uε, bin ja b_u ra Xuua Nxixyḡ, gá numanhoh_u 'da y_u pa. ³⁶ Nε nu'a ra Xuua Nxixyḡ bi ma nanguecä. Pε i ja 'be'a gue man'da i udi nanguecä xinda gue'a rá m hman ra Xuua, nε gue'a ra 'bεfi bi 'dacä ma Ta gue ga juacä. Nε gue'a ε xø i uh majuḡni bá pengä ma Ta. ³⁷ Nε'a ma Ta gue'a bá pengä, di dä majuḡni nanguecä, pε nu'ah_u njam'b_u gá 'yømanhoh_u 'b_u mín yḡ, xín gá 'yørpah_u ra güenda 'b_u mín 'yuse.

³⁸ Mfadi hin gá hyḡmh_u rá m hma b_u ja ni mbuih_u, nguetho nu'b_u xquí hyḡmh_u a, xquí 'yεc'yεigah_u gue bá pengä a. ³⁹ Nu ah_u thocpa thoho guidín xähmb_u yú søcuḡ Oḡ, nguetho guí εmh_u gue'a gní tīmhb_u ra te mazḡi a. Pε nu'ḡ gätho y_u søcuḡ guidín xähmb_u gätho im ma nanguecä. ⁴⁰ Nu ah_u hin guín nde gui xij_u gan yḡn'na ni teh_u, pε hinda hønt'b_u gui xij_u gan yḡn ah_u din ja ah_u ra te mazḡi 'b_u, bi 'yεn a ra Jesús.

⁴¹ Nε xø bi 'yεna:

—Pε madague'b_u njon da numansugui, pε guexta'a rá Ts'unt'ugä Oḡ. ⁴² Pε dí paḡi hanja hin guí paj_u, nguetho hín guín numansuh_u Oḡ

nangue ni mb̄ih̄. ⁴³ Bá ɛcä nangue rá thuhu ma Ta, pɛ nu'eh̄ hin guín numanhoj̄. Pɛ nu'b̄ ba ɛ a n'da nangue rá thuhu zeh̄, man'da guín numanhoh̄ a. ⁴⁴ Njam'b̄ da zä gui 'yɛc'yɛigah̄, nguetho guí homhb̄ da numanho ah̄ ȳ ja'i, nɛ hin guí homhb̄ da numanho ah̄ Oj̄a ngue h̄ont'a i 'b̄hi. ⁴⁵ Ha guí ɛmh̄b̄ guecä ga ȳap'ah̄ b̄ 'b̄h̄ ma Ta. Pɛ dí xi ah̄ gue gue'̄ ȳm hman ra Moisés gue'̄ dí nɛqui i ja ni ts'oquih̄ ɛ, pɛ sä guím b̄mh̄b̄ gue'̄ dí ȳan'ah̄ ɛ. ⁴⁶ Pɛ nu'b̄ xquí 'yɛc'yɛih̄ ȳm hma bi 'yo't' ra Moisés, xquí 'yɛc'yɛigah̄ ya, nguetho bi ma nanguecä. ⁴⁷ Pɛ hin guí ɛc'yɛih̄ 'bɛ'a bi 'yo't' ra Moisés, janangue'a xín guí ɛc'yɛih̄ 'bɛ'a dí mangä ya, bi 'yɛn'a ra Jesús 'b̄ min ȳah̄ ma nḡrpihe dȳ judíohe.

6

Ra Jesús bi 'uj̄n ɛ c̄t'a mahuq̄hi

¹ Nɛ nu'b̄ mí tho i 'da ȳ pa, m'bejua b̄ya, dá mb̄ahmbe ra Jesús b̄ 'danguadi ra d̄adehe Galilea, n'dat'a ra d̄adehe Tiberias. ² Nɛ x̄n ngu ȳ ja'i bi dɛngähe nguetho bi nu ȳn t'ot'e nuixte bi 'yot'a ra Jesús nangue ɛ mín zäman'ɛ. ³ Nɛ dá mb̄ahmbe ra Jesús b̄ ja n'da ra nyuni, nɛ dá huhmbe b̄. ⁴ Nɛ nu'ɛ ȳ pa ɛ mí ts'ɛtho da z̄n ra pa ga ot'ähe ra d̄ampeti ran d̄abaxjua, dȳ judíohe. ⁵ Nɛ nu'a ra Jesús bin hanni nɛ bi hyandi x̄n ngu ȳ ja'i ba ɛp̄. Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Felipe b̄ya:

—'Bɛp̄ dí zä ga tämh̄b̄ 'bɛ'a da zi ȳ ba ɛhn̄.

⁶ Gue'a bi man ra Jesús nguetho in nde da b̄di 'bɛ'a dí d̄at'a a ra Felipe. Pɛ nu ra Jesús mí p̄ɛ 'bɛ'a da 'ȳzɛh̄. ⁷ Nɛ bi d̄at'a ra Felipe:

—Pε hin dí gua'ɥ yɥ mahuɥhi tho dá tämhɥa a da zi yɥ ba εhnɥ 'bɥ di ja, madague'bɥ zɥ ts'ɥtho din t'unni n'da ngu n'da, bi 'yεna.

8-9 Nε nubɥya nu'a man'da ma mixädihe ra Andrés, rán 'yohɥ ra Simón Pedro, bi xi a ra Jesús:

—'Bɥcua n'da ra ts'ɥnt'ɥ i hɥ zɥ ts'ɥ rán zedi, gue cɥt'a yɥ hmε ra cebada, nε yoho yɥ t'ɥhua. Pε hin dí gua'ɥ yɥ ja'i nguetho xɥn ngu ɥ, bi 'yεn'a ra Andrés.

10 Nε bi 'yεngdahe ra Jesús:

—Jafɥ din säya yɥ ja'i, bi 'yεna.

Nguetho mi ja bɥ ra 'bot'ei. Nε bi hyupɥ häi bɥya, nε mí jua i cɥt'a mahuɥhi ɥ yɥn 'yohɥ. 11 Nε nu'a ra Jesús bi hyɥn'a ra hmε, nε bi 'yäp rán japi Oja nangue ra hmε nε bi 'daje yɥ xädigähe. Nε nugähe dá darpähe ɥ yɥ ja'i bɥya, nε ɥ yɥ huɥ, nε bin niya gätho yɥ ja'i. 12 Nε nu'bɥ mín niya yɥ ja'i, nu ra Jesús bi xicähe:

—Pεthɥ ɥ gätho 'bε'a bi bongui, gue nte dim 'bεdi, bi 'yεnje.

13 Nε nu'bɥ má pεthe bɥya bi yu ɥ gätho 'de'ma yoho ma 'bøts'ehe yɥ xεqui, 'bɥ mín niya yɥ ja'i nangue cɥt'a yɥ hmε. 14 Nu'bɥ mín nu ran t'øt'e nuixte ɥ gue bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yεn'ɥ bɥya:

—Masque majuaɥi guehna ra pøngahya mí hma da zøcua ja ra ximhäi, bi 'yεn ɥ.

15 Pε nu'a ra Jesús bi bɥdi 'bε'a mbεn ɥ yɥ ja'i ngue nde da bent'i, im bεnbi din ts'ɥt'abi. Janangue'a bi zoh yɥ ja'i bɥya, bi mbase, nε man'da bi guam bɥ ja ra dapo.

Ra Jesús bin 'yo maxøts'e ra dehe

16 Nu'bɥ mín de bɥya dá mbäshe bɥ ja ra dadehe.

17 Nε dá hux ma mbosahe, gue ga sømhbe bɥ ja ra

hnini Capernaum. Ne hin ná nuthe ra Jesús 'b_u mí z_uje ra 'b_exui. ¹⁸ Ne nts'edi bi 'y_en ran d_ahi a ra dehe b_uya. ¹⁹ Nu'b_u mí d_an i ts'u ra mbosa mí huxhe ne dá s_omhb_e made ra d_adehe, dá nuhe ba ϵ p_u ra Jesús, ba 'yo max_ots'e ra dehe, ní 'y ϵ p_u ja a ra mbosa mí huxhe. Ne ϵ mm ϵ dá suhe nguetho him min nuhe x_un ho, him mi p_ahmbe ngue gue'a ra Jesús. ²⁰ Nu ra Jesús bi 'y ϵ nje:

—Guecä, o guín suh_u.

²¹ Ne bi hyu ma mb_uihe, ne dá xihmbe a ra Jesús da hyuxp_u ja ra mbosa. Ne ϵ na ya xmí 'b_ahmbe b_u ndenthe ná mb_ahmbe b_uya nub_u ra hnini Capernaum.

Bi thon'a ra Jesús

²² Nu'b_u mí ne_c p_uya, nu'u y_u j_a'i 'b_up_u hap_u xí 'u_in a ra Jesús, bi b ϵ m b_uya gue h_ont'a n'da ra mbosa mí h_op_u a ran de dán sihm ϵ he, ne hin dá mb_ahmbe ra Jesús 'b_u má huhe ra mbosa, p ϵ dá mb_as ϵ he. ²³ P ϵ gue m'b ϵ jua thoho bi z_om b_u mi'da y_u mbosa bí nexp_u Tiberias, ne bi z_om b_u jom b_u dán sihm ϵ he 'b_u mí 'y_ap rán j_api Oj_a ra Jesús. ²⁴ Ne nu'u y_u j_a'i 'b_u mí hyon'a ra Jesús ne him bi d_im b_u, xínga guecähe, bi hyux'u mi'da y_u mbosa b_uya ne bi z_om b_u ja ra hnini Capernaum, i hon a ra Jesús.

Ra Jesús ra hm ϵ d_am 'b_uh mazqi n'da a

²⁵ Ne nu'u y_u j_a'i 'b_u mí d_im b_u ra Jesús b_u 'dan-guadi ra d_adehe, bi 'y_anni:

—Mán j_am'b_u gá s_ocua, bi 'y ϵ mp'u.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'y ϵ mp'u:

—Maju_ani dí xi ah_u, hin gní hyonj_u gue gui p_ahm_u a ran t'uti dá ut'ah_u, p ϵ nu'a guín niy_ah_u 'b_u gmín sihm ϵ h_u gue'a gní hyonj_u a. ²⁷ P ϵ dami 'y ϵ s'h_u

ngue hõnt'a gní hyomhb_u ra hmε nám 'b_uhb_u y_u pa ja b_uya. Pε m'bet'o thoho dami hyomhb_u a ra hmε nám 'b_uh mazai n'da a gue ga 'da ah_u, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nguetho gue'a ran t'εdi bi 'dac Oja ma Ta, bi 'yεna.

²⁸ Nu y_u ja'i b_uya bi 'yän'na ra Jesús nε bi 'yεmbi:

—'Be'a sä ga øt'ähe gue ga tımhbe a guım ma, bi 'yεn'ε.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi dadi:

—Nu'a in nde Oja gui 'yøth_u gui sinj_u b_u ni mbaih_u, guecä bá pengä Oja, bi 'yεna.

³⁰ Nε bi t'εmp'a ra Jesús:

—'Be'a ní hmεpya gui 'yurcähe, ngue da zä ga sin ahe b_u ma mbaihe. Ha da zä gui 'yøt'e tengu bi 'yøt'a ra Moisés. ³¹ Nguetho nu'ε mam bombøtah_u bi zi ra maná 'b_u mí 'yo b_u ja ra uhäi, tengu män t'o't'i b_u ja rá søcuä Oja, i εna: “Nu'a ra Moisés, bi un y_u ja'i ra hmε bí 'yεh mahεts'i,” i εna, bi 'yεn'ε y_u ja'i.

³² Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Majuani dí xi ah_u, hinga gue'a ra Moisés bi un'a ra hmε bí 'yεh mahεts'i, pε Oja bi un a. Nε hinga gue'a ra hmε nám 'b_uh mazai n'da a ra maná mi si ε. Pε nuya, nu ma Ta di un a njuantho ra hmε mahεts'i gue nám 'b_uh mazai n'da a. ³³ Nε nu'a njuantho ra hmε di un Oja, bí 'yεh mahεts'i a, gue dām 'b_uh mazai ε y_u ja'i 'b_ucua ja ra ximhäi, bi 'yεna.

³⁴ Nε bi 'yεn'ε:

—'Daje thocpa thoho a ra hmε guım ma, n'yø.

³⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Guecä drá hme dám'b_uh mazai n'da a. Nu'a to'o da zingä b_u ja yú mb_ui tengu'b_u i sihme, ne njam'b_u din tumanthuhu yú mb_ui ne xín din tuthe b_uya. ³⁶ P_e tengu dá xi ah_u, hin guí ξ c'y_eigah_u, madague'b_u gá nuh_u 'be'a dá σ t'ä. ³⁷ P_e nu'u to'o bi 'dacä ma Ta, gue'u di dácä yú mb_ui u. Ne nu'u di dác yú mb_ui, njon ga ξ m_bi hin da zä ga sini. ³⁸ Nguetho bá ξ cä mah ξ ts'i ngue ga σ t' rá pähä a bá pengä, ne him bá ξ cä ga σ t' ma pähä zeh ξ . ³⁹ Nu'a rá pähä ma Ta bá pengä, gue'a nte ga 'becä gätho bi 'dacä, p_e ga xoxä u 'b_u rán zegui ra pa, ne dim 'b_ui mazai. ⁴⁰ Nu rá pähä ma Ta, gue h σ nt'a go to'o da badi rá Ts'unt'ugä Oja, ne da 'y ξ c'y_eigui, din ja ra te mazai u. Janangue'a ga xoxä u 'b_u rán zegui ra pa, bi 'y ξ n'a ra Jesús.

⁴¹ Ne bi mb_udi bi μ c_pa a ra Jesús u ma mijudíohe 'b_u mí 'y σ a bi ma, gue bi 'y ξ na: “Nugä drá hme majuani gue bá c μ h mah ξ ts'i.” ⁴² Ne bin 'y ξ m_zeh ξ u:

—Ha hinga guehna ra Jesús, rá ts'unt'u ra José na, rá ta ne rá mbe dí p μ hmb_u. Hanja ní 'y ξ na bí 'y ξ h mah ξ ts'i, bi 'y ξ n u.

⁴³ Ne nu ra Jesús bi 'y ξ mp'u b_uya:

—O gadí c' μ aman' μ ju n'da ngu n'da ah_u. ⁴⁴ Xínga n'da sä da dengui 'b_u hin di un ra pähä a ma Ta, gue'a bá pengä, ne ga xoxä 'b_u rán zegui ra pa u, ga undä ra te mazai. ⁴⁵ Tengu mán t'o't'i b_u ja yú s σ cua yú p σ ngahya Oja, bi 'y ξ na: “Gätho y_u ja'i da xänba Oja,” bi 'y ξ n'u. Janangue'a nu'u to'o gätho bi hyani x_un ho a bi xänba Oja, ne gue'u di dác yú mb_ui u.

⁴⁶ P_e hin dí ξ na 'bo'o x_un nu Oja, hinda h σ ngdä gue bá nexä b_u, dín nugä a. ⁴⁷ Majuani dí xi ah_u, nu'a to'o ξ c'y_eigui i ja ra 'da'yote mazai a. ⁴⁸ Nugä

drá hme majuani gue nám 'buh mazai n'da. ⁴⁹ Nu'uh mam bombøtah_u bi zi ra maná bí 'yeh mahets'i 'bu min 'yo bu ja ra uhäi, pe guehma bi du u. ⁵⁰ Pe nugä drá hme majuani, bá nexä bu mahets'i, gue sä da zin'a n'da tengu'bu i sihme, ne njam'bu da du. ⁵¹ Nugä drá hme majuani, bá xcä mahets'i, tengu ra hme i si n'da i ja rán zaqui yu pa i ja bu ya. Pe nu'a ra hme dí m mangä, din ja ran zaqui mazai to da zi. Ne gue'a ma ja'igä a gue ga uni, ngue din ja ra 'da'yote u 'bucua ja ra ximhäi, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁵² Bin junzeh_u ma mijudíohe buya, bin 'yemzeh_u u:

—Hague nja ran 'yoh_u sä di 'daj_u rá ja'i ga sah_u, bin 'yemp'u.

⁵³ Ne nu ra Jesús bi dät'u:

—Majuani dí xi ah_u, nu'bu hin gui sih_u ma ngøc'yei ne ma ji, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hin'y_u mbo ni mbuih_u ra 'da'yote mazai. ⁵⁴ Nu'a to'o da za ma ngøc'yei ne da zi ma ji, i ja ra 'da'yote mazai, ne ga xox 'bu rán zegui ra pa. ⁵⁵ Nguetho nu ma ngøc'yei ne ma ji njuantho ran ts'ihme ngue däm 'buh mazai n'da. ⁵⁶ Nu'a to'o da za ma ngøc'yei ne da zi ma ji dí zam bu ja yú mbui, ne i ja ra te nanguecä. ⁵⁷ Tengu thoho dí øt'be ma Ta, nu'a i jase rá te, ne i jagä ra te nangu'e'a buya. Ne bá pengä gue ga thocpa a ra te u to da zingä, tengu'bu i sagä. ⁵⁸ Nuna ra hme dí xi ah_u gue bá cəh mahets'i, hinga ngu a bi zi mam bombøtah_u, nguetho bi du u. Pe nu'a to'o da zi ra hme dí m mangä ya, gue'a dí m 'buh mazai a, bi 'yæn'a ra Jesús.

⁵⁹ Ne guehna ram hma bi man'a ra Jesús 'bu mín xänbate bu ja ra nijä bu Capernaum.

Yam hma di un ra 'da'yote mazqi

⁶⁰ Nu'b_u mí gua'a bi man ra Jesús, bi 'yɛn' u mí tɛnni:

—Hingui ho a bi xij_u n_u ya, to'o da hyät'i da 'yøde, x_un ngu u bi 'yɛna.

⁶¹ Nu ra Jesús bi badi 'bɛ'a bi bɛn' u y_u ja'i, gue him bi numanho rá_m hma, nɛ bi 'yɛmp' u:

—Ha guím bɛmh_u hingui ho a dá xi a_u. ⁶² 'Bɛ'a guim bɛmh_u 'b_u gá nu_u ga texä b_u mahɛts'i guep_u bá nɛxä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁶³ Pɛ nu'a nam bøn' u y_um hma dá xi a_u, hingan ju_untho gui saj_u, pɛ gui 'yɛc'yɛih_u ngue ga un ma te nangue a_u, nɛ dín ja a_u ra te b_uya. ⁶⁴ Pɛ 'b_u i 'da a_u hin guí ɛc'yɛigah_u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nguetho xmí p_udi to'o hin da 'yɛc'yɛi, nɛ xmí p_udi to'o di dā a. ⁶⁵ Nɛ bi 'yɛmp' u mahøn'a:

—Janangue'a dá xi a_u, hingui sä n'da ra ja'i ba ɛhɛ da dɛngui 'b_u him bi jap'a ma Ta bi dāc rá mb_ui.

⁶⁶ Nu'b_u mí 'yøh mahøn'a u mí tɛnni, x_un ngu bi 'ue u nɛ him bin 'yoh_u mahøn'a. ⁶⁷ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yängahe dí 'dɛ'mayohogähe:

—Ha nɛ a_u gui sogah_u, bi 'yɛnje.

⁶⁸ Nu ra Simón Pedro bi dät'a:

—Ma Hmu i, pɛ njo'o man'da da zä ga tɛnhde nguetho nu'i ja nim hma di un ra 'da'yote mazqi.

⁶⁹ Nɛ nugähe dí ɛc'yɛi ahe nɛ dí p_uh_mbe gue gue'e grá Cristo rá Ts'unt' u i Oja i 'b_ui, bi 'yɛna.

⁷⁰ Bi dät'a ra Jesús:

—Nugä xtá huan'nah_u guí 'dɛ'mayohoh_u, pɛ nu'a n'da a_u i tɛn ra zı̄thu, bi 'yɛnje.

71 Pε nu'a bi man ra Jesús, gue'a ra Judas a, rá ts'ant'ɥ ra Simón Iscariote, nguetho gue'a di dä a. Ne gue'a n'da mín 'yohe a, mí 'dε'mayohogähe.

7

Hingui εc'yεi yán 'yohɥzεhε a ra Jesús

1 M'bejua bɥya, bin 'yo bɥ mi'da yɥ hnini bɥ Galilea. Him bi nde bi mba bɥ ja ra xεqui Judea, nguetho nu ma ngɥrpihe dyɥ judíohe, dyɥ israelhe, nde xtá hyo bɥ. 2 Ne ma guerpɥ da dät ra pa ngue zai dim peti ma mijudíohe, 'bɥ xɥ hyøh yɥ t'angu, im bɛni 'bε'a bi 'yørpa Ojɔ ɥ mam bombøtahe 'bɥ min 'yo bɥ ja ra ɥhäi. 3 Nu yán 'yohɥ a ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nde 'bɥ gui pøngua ní mba bɥ ja ra xεqui Judea, ba nu a bɥ i tɛn'ni i nangu'e'a gui øt'e. 4 Nguetho njo'o to da 'yɔh rá 'bεfi 'bɥ in nde da t'εspi. Nu 'bɥ majuani gui øt' yɥn t'øt'e nuixte bá ut yɥ jã'i, ne gätho ra ximhäi da bɔ'a i, bi t'εmp'a ra Jesús.

5 Ngubɥ bi xih yán 'yohɥ nguetho him mi εc'yεi ɥ. 6 Nu a ra Jesús bi 'yεmp'ɥ bɥya:

—Hinga na søn ra ora bi ts'ängä ga mbagä bɥ, pε nu'ahɥ hønt'a go 'bε'a má ora da zä gui mbähä bɥ.

7 Nu'ɥ 'bɥcua ja ra ximhäi hin di ɥc'ahɥ nguetho 'da i gu gui øthɥ ɥ, pε go di ɥgä ɥ nguetho díim mangä gue hingui ho øt'ɥ. 8 Ní mbäsehɥ 'bɥ guín ndehɥ, nugä hin ga mba ya nguetho hinga na søn ra ora ga mba bɥ, bi 'yεna.

9 Nu 'bɥ mí gua'a bi man bɥya bim 'bat pɥ mi'da yɥ pa bɥ ra xεqui Galilea.

Bin xänbate ra Jesús bɥ ja ra dɔmpeti

10 Nu 'bɥ mí mba bɥ Jerusalén ɥ yán 'yohɥ, m'bejua bi mba bɥ ra Jesús. Mbε bin 'yãntho

nguetho bi nde him 'bexque da hnu. ¹¹ Ne nu ma ngurpihe dyu judíohe i 'buru, bi hyon'a ra Jesús bu ja ram peti. Ne bin 'yem zehε u:

—Hap u i 'bui 'bu, bin 'yemp'u.

¹² Ne xun ngu yu ja'i bin yanjo'dre nangu'e'a ra Jesús, nu'u 'da im ma ngue xun ho a, ne nu'u 'da i εna: “Häte a.”

¹³ Pe xinga n'da bin ya ts'edi nangu'e'a ra Jesús nguetho i su ma ngurpihe 'buru.

¹⁴ Nu'bu mí tho'i ts'u yu pa, ya bi zo i nde yam peti i t'orpu, ja bi mba bu ja ra danija ra Jesús buya ne bin xänbate bu. ¹⁵ Ne nu ma ngurpihe bu ja ra nija bi hyonya thoho ne bi 'yεn'u:

—Hague nja i sä da ma xun ho rám hman Oja na ran 'yohu, ne him bi zε'a man xädihu, bin 'yem zehε u.

¹⁶ Bi da a ra Jesús:

—Nu'a man xädigä him mam hmansεgä a pegue rám hman a to bá pengä. ¹⁷ Nu'bu 'bu a n'da gue nde da 'yot' rá pähä Oja, da ba 'bu rán xädi Oja, o gue da ba 'bu mam hmansεgä. ¹⁸ Nu'bu 'bu a n'da im ma 'be'a mbεnse, i honi da hnumansuse. Pe nu'bu 'bu a n'da i honi da t'εspa rá hmu, im ma majuani a ne hingui häte a.

¹⁹ Ne xø bi 'yεna:

—Bi 'daj u yun t'εdi ra Moisés, pe xinga n'da ah u guí øthu nguetho bi ma njon din hote, ne guin nde guí hyoju, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁰ Ne bi da'u yu ja'i thoho:

—Masque bi bεn'na ra zithu a gám ma, njo'o to in nde da hyo i, bi 'yεn'u.

²¹ Nu ra Jesús bi dat'u:

—Nugä dá øt'a n'da ra 'bɛfi 'bɥ ra pa ran ts'äya, nɛ gätho ahɥ gá hyonya thohohɥ. ²²⁻²³ Pɛ nɛ'ahɥ, nu'bɥ din tɪn i yoho yɥn t'ɛdi bi man ra Moisés, nu'a n'da bi ma gue gui hɛcpahɥ yú ja'i yɥ 'uere, nɛ nu man'da bɥya ra pa ran ts'äya, guí huanhdɥ nda'a guí øthɥ, gue guí hɛcpahɥ yú ja'i yɥ 'uere. Nguetho hin guín nde gui fɛstahɥ a rán t'ɛdi ra Moisés. Nɛ hinga hønt'a ra Moisés bi ma da thecpa yú ja'i yɥ 'uere, pɛ nɛ'ɥ mam bombøtahɥ bi ma. Nɛ nguetho dá øt' 'bɥ má hoc'a n'da ra hyɛnni 'bɥ ra pa ran ts'äya. Hanja gní sɥjɥ nɛ gue'a n'youi bɥ rán t'ɛdi ra Moisés dá øt'ä. ²⁴ Pɛ damin 'yomfɛnihɥ xɥn ho 'bɥ guí ɛna gui juɔnbahɥ n'da ra ja'i. Jatho 'bɛ gui paɥmbɥ 'bɛ'a nam bøn'a i øt'a n'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bin 'yän'dɥ 'bɥ gue'a ra Cristo

²⁵ Nɛ nu'ɥ 'da yɥ mɛngu bɥ Jerusalén bin 'yɛmp'ɥ:

—Ha hinga guehna ran 'yohɥ im ma ma ngɥrpihɥ da hyo. ²⁶ Pɛ Hague in ja, in xänbate ua bím pɛti gätho yɥ ja'i nɛ nte i xih ya. Uague bi bɛn'ɥ ma ngɥrpihɥ gue majuɔni ra Cristo na ra Jesús, gue bi huand Oja dim Hmu ua. ²⁷ Pɛ nuna ran 'yohɥ, dí paɥmbɥ hapɥ bá nɛxna, pɛ nu'bɥ bá ɛ a majuɔni ra Cristo, njo'o to da baði hapɥ dí nɛx'a, bin 'yɛm zɛhɛ ɥ.

²⁸ Nu'bɥ mín xänbate ra Jesús bɥ ja ra danija, nts'ɛdi bi 'yɛna:

—Guím bɛmhɥ guí pajɥ nɛ guím bɛmhɥ guí paɥmbɥ hapɥ bá nɛxä. Pɛ hin bá ɛcä nanguesɛgä, pɛgue bá pɛngä a majuɔni i ja rá ts'ɛdi. Nu'ehɥ hin guí paɥmbɥ a. ²⁹ Nugä dí paçä a nguetho bá nɛxä bɥ i 'bɥ a, nɛ gue'a bá pɛngä a, bi 'yɛna.

³⁰ Ne 'bexque nde da bent puya, pe njom bi zä bi bent'i nguetho hin ní zøn ra ora da bent'i. ³¹ Ne xun ngu yu ja'i bi 'yεc'yεi gue majuañi ra Cristo a. Ne bi 'yεn'x:

—Guehma majuañi ra Cristo na ra Jesús gue mí hma ba εhe, nguetho njon da zä da 'yøt' yun t'øt'e man'da nuixte, bi 'yεn'x.

Bi 'benh yu asmayo da bent'a ra Jesús

³² Nu'b x mí 'yøh yu fariseo ne yu dambäja 'be'a bi man yu ja'i nangu'e'a ra Jesús, bi xi x 'da yu asmayo buya da bent'a ra Jesús ngue da got'i. ³³ Nu'a ra Jesús 'b x mí thoqui bin xänbate, bi 'yεna:

—Mi ts'atho dí 'buhmb x ua nguetho ga mba b x bí 'b x a bá pengä. ³⁴ Ne nu'ah x buya gui hyonj x pe hin da zä gui tñj x, ne hin da zä gui sømh b x har x dam 'bxcä, bi 'yεna.

³⁵ Ne bin 'yεmzεhe ma ngurpihe:

—Har x da mba gue hin da zä ga tñhb x. Ha da mba b x n'danni 'b x x ma mijudío h x, ne da xänba x, ne'x n'dan'yo yu ja'i gue yu griego. ³⁶ 'Be'a ním bøn'a man'a: “Gui hyonj x ne hin gui tñj x, ne hin da zä gui sømh b x har x ga mba,” εnj x, bin 'yεmzεhe x.

Tengu n'da ra dαthe da nεxp x ní mb x n'da

³⁷ Nu rán zegui ra pa nangu'e yu m peti mí øt'x, gue'a ra pa εmb yu ja'i man'da xun nduxqui a. Ne 'bäp x ra Jesús ne nts'edi im man'a:

—Nu'a to'o di 'be a man'da mahyoni thoho rá mb x, tengu'b x i tuthe, ba εhe ga un'na mahyoni thoho, tengu'b x da zi ra dehe. ³⁸ Ne nu'a to'o da zi ra dehe dí m mangä, din ja tengu n'da ra dαthe da nεxp x rá mb x gue di un mahøn'a ra 'da'yote, tengu xí man rá t'ohni Oja, bi 'yεn'a ra Jesús.

³⁹ Ne gue'a bi ma nangué rá Hogandahi Oja da hyani to'o gätho da 'yεc'yei. Pe hin ní zøh rá Hogandahi Oja 'bη mím ma nguetho hin ní ndex mahεts'i ra Jesús gue tpa pengahη a.

'Dahma 'dan'yo bi bεn yη ja'i

⁴⁰ Nu'bη mí 'yøh yη ja'i 'bε'a bi man ra Jesús, bi 'yεn i 'da:

—Masque majuañi rá pøngahya Oja mí hma ba εhe.

⁴¹ Ne nu mi'da bi 'yεna:

—Nu'a, ra Cristo gue rá Thahni Oja a.

Pe nu mi'da bi 'yεna:

—Pe ha dí 'yεpη Galilea ra Cristo. ⁴² Nguetho bi man rá t'ohni Oja, gue ra Cristo ba εhe nangué rá 'yη ra David, ne di nequi bη ra hnini Belén guerpη mí 'bηh ra David, εn'η.

⁴³ 'Bex bin hec yη ja'i nangué'a bi man'η, ne 'dahma 'dan'yo 'bε'a mím bεni ngue to'o a ra Jesús.

⁴⁴ Ne 'da η nde da bent'i ngue da got'i, pe xinga n'da bi zä bi bent'i.

Him bi 'yεc'yei yη ngηrpi

⁴⁵ Nu'bη mbenc'η yη asmayo bη 'bη η yη dambäja ne yη fariseo, nu'η bi 'yänni:

—Hanja hin guá siη a dá xi aη, bi 'yεn'η.

⁴⁶ Ne nu yη asmayo bηya bi dadi:

—Pe him mí 'bη a n'da im ma tengu man'a ra Jesús, bi 'yεn'η.

⁴⁷ Ne bi dā η yη fariseo bηya:

—Ha ne aη bi hyä aη. ⁴⁸ Pe xinga n'dagähe dyη fariseohe dí εc'yeihe a, xinga gue'η mi'da ma mingηrpihe. ⁴⁹ Pe nu η yη ja'i thoηo gue hingui paη

yun t'ɛdi, hɔnt'ɥ i ɛc'yɛi a ran 'yohɥ ɥ, pɛ da nu ran unbi mazai ɥ, bi 'yɛn ɥ.

⁵⁰ Nɛ nubɥya nu ra Nicodemo, gue'a xí zɔm bɥ 'bɥh ra Jesús 'bɥ n'da ra xui, bi 'yɛmp'ɥ yú mi-fariseohɥ:

⁵¹ —Nu'a man t'ɛdihɥ, hingui sä ga juanbahɥ n'da ra ja'i 'bɥ hin dá øhmbɥ 'bɛ'a da mansɛ, nɛ'bɥ hin dí pɥhmbɥ majuaɥni 'bɛ'a i øt'e, bi 'yɛna.

⁵² Nɛ bi da ɥ, bi 'yɛmbi:

—Nu'i tengu'bɥ nɛ'i guí 'yɛpɥ Galilea, nguetho nɛ'i guím ma tengu im man yɥ 'yambɥi. Pɛ dami hyomhbɥ ja rá sɔcuɔ Oja gue'bɥ di nɛqui bɥ Galilea n'da rá pɔngahya Oja.

⁵³ Nɛ n'da ngu n'da bi mba yú ngu bɥya.

8

Ra xisu ra 'yomt'ɛni

¹ Pɛ nu ra Jesús bi mba bɥ ja ra nyuni Olivos. ² Nɛ nu'bɥ t'ɥxudi tho bi mbeng bɥ ja ra danija mahøn'a nɛ bi hyupɥ. Nɛ gátho nan ngu yɥ ja'i bá ɛɛ nanguɛ'a nɛ bi xänba ɥ. ³ Ya xí ya bɥ ra Jesús 'bɥ mí zɔm bɥ yɥ fariseo nɛ yɥ xänbate nija, bi zispa n'da ra xisu gue bi nu 'bɥ mín yaui n'da ran 'yohɥ hing rá ndø. Nɛ bi mbä'minde bɥ 'bɥh yɥ ja'i. ⁴ Bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Xänbate, nuna ra xisu dá tımhbe bɥ i øt' ran 'yomt'ɛni. ⁵ Nɛ nu ran t'ɛdi bi xijɥ ra Moisés, tengu na bi 'yøt' ra xisu ya, nɛ i jatho da mba ma bat'ado gue da du. Xi'e, 'bɛ go guí xije ya, bi 'yɛn'ɥ yɥ fariseo nɛ yɥ xänbate nija.

⁶ Pɛ guehna bi man ɥ nguetho i sätho ra Jesús, i honi 'bɛpɥ dí yaɥi. Nɛ 'bɛx bi mbom thoho a ra

Jesús nε bi 'yo't' rá saha b_u häi tengu'b_u hin xtá 'yø'a bi man'ε. ⁷ Pε man'da bi thoqui bi 'yänni, nu ra Jesús bim 'bäh p_uya nε bi 'yεmp'ε:

—Nu'b_u 'b_u a n'da ah_u hin'y_u ni ts'oquih_u, gue'a di d_u'mi da 'yεmba ra do ra xisu a.

⁸ Nε bi mbo'mi mahø'n'a b_u häi nε bi 'yo't' rá saha b_u ja ra häi. ⁹ Nε nu'b_u mí 'yø'ε 'bε'a bi man ra Jesús, bi d_u'mi 'dahmi 'datho bi mba, m'bet'o bi mba a man'da xín d_uc'yεi asta gue'b_u go mín the ε y_u y_upate, nguetho bi b_uε mbo yú mbui i ja yú ts'oqui. Nε hønt'a ra Jesús bi gohmb_u b_u ε mí xänbi, nε'a ra xisu. ¹⁰ Nε nu'b_u mí'm 'bä'a ra Jesús nε bi nu njo'o b_u y_u y_upate, pε hønt'a ra xisu bi gop_u, bi 'yεmbi:

—Grá xisu, hap_u bi mba ε bi y_up'i i. Ha njo'o ua ε in nde xtí 'da'a rá muui ni ts'oqui.

¹¹ Nε bi d_u'a ra xisu:

—Grá Hmu, xínga n'da.

Nε nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nεcä, xínga guecä ga 'da'a rá muui ni ts'oqui. Ní mba ya, pε hin gui 'yøt' mi'da y_u ts'oqui.

Rá nyot'i yú mbui y_u j_u'i

¹² Nu ra Jesús bi thoqui bi xänba y_u j_u'i mahø'n'a, bi 'yεna:

—Nugä, drá nyot'i yú mbui y_u j_u'i 'b_ucua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dεngui him man 'yo b_u ja ra 'bεxui, pε din ja ran nεqui yú mbui gue ra 'da'yote maz_ui, bi 'yεmp'ε.

¹³ Janangue'a nu'b_u mi d_u ε 'da y_u fariseo mi 'b_up_u, bi 'yεmbi:

—Pε nu'i guím manse 'bε'a guí øzεhε, janangue'a säti thoho a guím ma, sä bi 'yεn'ε.

14 Nu'a ra Jesús bɛya bi dɔt'ɛ nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Madague'bɛ dím mansɛ nanguesɛgä, pɛ di muui a, nguetho dí pɔcä hapɛ bá nɛxä nɛ hapɛ ná mbagä. Pɛ nu ahɛ hin guí pɔhmbɛ hapɛ bá nɛxä o hapɛ ná mbagä. 15 Nu'ehɛ sä gadí juɔnbahɛ n'da 'bɛ hin guí pɔhmbɛ xɛn ho 'bɛ'a øt'a n'da. Pɛ nugä madague'bɛ dí pɔdi 'bɛ'a øt'a n'da, pɛ njon dadí juɔnbä ya. 16 Pɛ nu'bɛ dím mangä 'bɛ'a øt'a n'da, majuɔni dím ma, nguetho hin dí 'dase pɛ n'dat'a dím mam'be ma Ta gue bá pɛngä ua. 17 Nt'o't'i bɛ ja yɛn t'ɛdi zɔi guidín xähmbɛ, gue nu'bɛ yoho yɛn 'yohɛ 'da'angu da ma 'bɛ xɛn juɔnni, mfɔdi gue ya majuɔni a bɛya. 18 Nugä dí xi ahɛ to'ogä, n'dahma guí pɔjɛ, nɛ'a ma Ta bá pɛngä di jaqui da faqui, bi 'yɛna.

19 'Bex bi 'yɛn'ɛ:

—Hapɛ 'bɛh ni ta, bi 'yɛmbi.

Nɛ nu ra Jesús bi dɔt'ɛ:

—Hin guí pɔjɛ, xínga gue'a ma Ta guí pɔhmbɛ. Nu'bɛ xquí pɔjɛ, nɛ'a ma Ta xquí pɔhmbɛ 'bɛ, bi 'yɛna.

20 Nɛ guehna bi man ra Jesús 'bɛ mín xänbate bɛ ja ra dɔnija guerpɛ i pa m'bɛ'ts'i ra mbeti. Nɛ njom bi bɛnt'i gue xtan got'i nguetho hin ní zøn ra ora dim fɛnt'i.

Him bi zä bi mbähä ra Jesús

21 Nu ra Jesús bi thoqui bi xih mahøn'a ɛ:

—Nugä ga mbagä, nɛ m'bɛjua guí hyonjɛ, nɛ guí tuhɛ 'bɛ hin nín hotho ni ts'oquihɛ. Nubɛ hapɛ ga mbagä hin da zä guí mbähä bɛ, bi 'yɛna.

22 Nɛ bi 'yɛn ɛ ma ngɛrpihe:

—Ha din hyose nanguese nguetho bi ma: “Nub_u ga mbagä, hin da zä gui mbähä b_u,” bi 'y_en_u, bi 'y_en'ä.

²³ Ne nu'a ra Jesús bi 'y_emp'ä:

—Nu'ah_u i ja ah_u rán 'yomf_eni ra ximhäi nguetho gy_u menguh_u ua ja ra ximhäi. Pe nugä 'da'angu dím b_em'be Oja, nguetho hin dra mengugä ua ja ra ximhäi. ²⁴ Janangue'a dí xi ah_u, nu'b_u hin gui 'y_ec'y_eih_u 'b_e'a dím mans_e gue to'ogä, gui tuh_u ne njam'b_u din hoh ni ts'oquih_u, bi 'y_ena.

²⁵ Ne bi 'yän'nd_u b_uya:

—To'o i, bi 'y_en'ä.

Nu'a ra Jesús b_uya bi 'y_emp'ä:

—Ya xtá xi ah_u to'ogä ne guexta thohogä. ²⁶ I ja man'da x_un ngu ga xi ah_u 'b_ep_u nín ja ni ts'oquih_u. Pe maju_uni a dím ma nguetho maju_uni a bá pengä. Ne nu'ä y_um hma di b_engä a, gue'ä dím mangä ua ja ra ximhäi _u, bi 'y_ena.

²⁷ Pe nu'ä ma ngurpihe 'b_u mí xi _u, him bi b_u _u gue'a bi ma ra Jesús gue Oja bá penhua.

²⁸ Janangue'a x_o bi 'y_en'a ra Jesús:

—Nu'b_u gá cuarcah_u b_u magäts'i, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, m'bejua b_uya ja gui p_uhmb_u to'ogä. Ne ja gui p_uhmb_u b_uya nte dím mans_e, pe gätho xtá ma bi xänga ma Ta. ²⁹ Nu a ma Ta gue bá pengä ua, n'dat'a dím b_em'be, ne njam'b_u i sogä a nguetho zäi gätho dí øt'ä a in numanho, bi 'y_en'a ra Jesús.

³⁰ Nu'b_u mí man na, x_un ngu _u mi'da bi 'y_ec'y_ei mahøn'a.

Y_u 'y_ehe a ra ts'oqui

³¹ Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'ɥ 'da ma mijudíohe ngue ɛna bi 'yεc'yεi a:

—Nu'bɥ gui thoqui gui tɛnhdɥ mam hmangä, majuɥni ma 'yεc'yεi ahɥ 'bɥ. ³² Ne da zä gui pɥhmbɥ 'bɛ'a nam bɔn'ɥ yɥm hma majuɥni, ne gue'a dí yɥn ahɥ gue da zin ahɥ Ojɥ, bi 'yεna.

³³ Ne bi dɥ ɥ:

—Pe nugähe, dyɥm bom'bɛtoje ra Abraham janangue'a ya yú t'ɥhnigähe Ojɥ. Ne njɥm'bɥ midí mandagähe man'da ra hmu. Hanja gni xije da mba nhyɥnigähe gue da zinje Ojɥ, bi 'yεn'ɥ.

³⁴ Ne nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ɥ:

—Majuɥni dí xi ahɥ, nu'a to'o øt' ra ts'oqui, rá hmu ra ts'oqui a. ³⁵ Nehna man'da guim bεmhɥ, hin gui sä gui comhɥ ran ho ra Abraham, pe tengu'bɥ yú 'yεhe thohe ahɥ a. Pe hɔnt'ɥ njuɥntho yú t'ɥhni da gomhɥ ran ho mazai. ³⁶ Nugä njuɥntho rá Ts'ɥnt'ɥ Ojɥgä. Ne nu'bɥ guecä ga jɥc'ahɥ bɥ ja yɥ ts'oqui, majuɥni da zin ahɥ ma Ta ne yú t'ɥhni ahɥ a 'bɥ. ³⁷ Ne madague'bɥ bi xɥnt'ahɥ ra Abraham, tengugä, pe guín nde gui hyojɥ, nguetho hin hapɥ da zä da yɥt' mam hma bɥ ja ni mbɥihɥ. ³⁸ Hɔnt'a bi 'yurcä ma Ta dí m mangä. Ngutho ahɥ, hɔnt'a bi 'yut'a ni tahɥ guí øthɥ, bi 'yεmp'ɥ.

³⁹ Ne bi dɥ ɥ ma mijudíohe mí 'bäpɥ:

—Ra Abraham ma tahe.

Ne nu ra Jesús xø bi 'yεmp'ɥ:

—Nu'bɥ majuɥni yú t'ɥhni ahɥ ra Abraham xquí comhɥ ran 'yomfɛni ra Abraham 'bɥ. ⁴⁰ Pe nuya guín nde gui hyojɥ, guecä dí xi ahɥ a majuɥni gue'a bi xänga ma Ta. Pe hinga ngubɥ bi 'yøt' ra Abraham

tengu guín nde gui 'yørcañ. ⁴¹ Janangue'a dí xi ahñ, guí øthñ rá 'bɛfi man'da ni tahñ, bi 'yɛna.

Nɛ 'bɛx bi 'yɛn'ñ:

—Hin dyñ 'bɛtat'ñhni gähe, pɛgue n'datho ma tahe 'bñi, Ojã a, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁴² Nu'a ra Jesús bi dät'ñ:

—Nu'bñ da gue'a Ojã ni tahñ, xquí numanhojñ 'bñ, nguetho bá ɛcã bñ bí 'bñ Ojã. Nɛ hin bá ɛcã nangue ma ts'ɛdi zɛhɛ pɛ gue'a Ojã bá pɛngã ua. ⁴³ Hanja hingui sä gui pãhmbñ 'bɛ'a dím mangã. Nguetho hin guín nde gui pãhmbñ a. ⁴⁴ Nguetho ra zĩthu ni tahñ, nɛ guí honi gui 'yøthñ rá pähä a. Nɛ nu'a, rá mbñdi thoho bi dñ'mi bin hote, nɛ guet'ñ yñ pa i ja bñ ya i øthoho. Nɛ nu'a, him bin zãmmi a majuãni nguetho him bi numanho a. Nɛ hønt yñ fɛhni man'a nguetho rá m 'bäi a. Nɛ in ta nangue gãtho yñ fɛhni. ⁴⁵ Pɛ nugã dím ma majuãni, janangue'a hin guí ɛc'yɛigahñ. ⁴⁶ To'o ahñ da ma majuãni dí øt' ran ts'o o gue dím man ra fɛhni. Pɛ nu'bñ gãtho majuãni a dí xi ahñ, hanja hingui sä gui 'yɛc'yɛihñ. ⁴⁷ Nu'a to'o bim 'bñi nangue Ojã, i ømanho rá m hman Ojã a, pɛ nu'ahñ hin guí ømanho rá m hman a nguetho hin gãm 'bñhmbñ nangue Ojã, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ya xmi 'bñh ra Cristo 'bñ hin ním 'bñh ra Abraham

⁴⁸ Bɛx bi dät'ñ ma mijudíohe bñya:

—Ha him majuãni dím mamhbe, gue nu'i grá mɛngu bñ Samaria, gue him majuãni grá mbom'bɛto ra Abraham. Nɛ guí 'bñhmi n'da ra zĩthu, sä bi 'yɛn'ñ.

⁴⁹ Nu ra Jesús bi dät'ñ:

—Nugä hin dí 'b_u'be n'da ra zìthu p_e dí numansu ma Ta. Nu'ah_u hin guí numansuj_u. ⁵⁰ N_e hin dí honi gue da hnumansugui p_e i 'b_u a n'da gue i honi da hnumansugui, n_e dí _unbi to'o hingui numansugui. ⁵¹ Maju_uni dí xi ah_u, nu'a to'o da 'y_ec'y_ei a dí m mangä hin da nu ran d_ate a, bi 'y_ena.

⁵² Bex bi d_a'_u ma mijudíohe:

—Nuya dí p_ahmbe go gue'e guí 'b_uhmi a ra zìthu, nguetho bi d_u ra Abraham n_e gätho y_u p_ongahy_a Oj_a, p_e sä guí _ena, hin da du to'o da 'y_ec'y_ei i. ⁵³ Ha guí _ena man'da guí nui_xte xinda gue'a ma tahe ra Abraham n_e _u y_u p_ongahy_a, n_e maya'b_u x_un du _u. To'o guí _ena gue gue'e 'b_u, bi 'y_en'_u.

⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi d_a'_u:

—Nu'b_u xcá honi dan nui_xte zeh_egä, säti thoho 'b_u. P_e nangu_e a rá ts'_edi ma Ta, gue'a nán nui_xtegä a, gue'a guí _em_f_u ni Oj_ah_u. ⁵⁵ P_e njam'b_u gá p_ahm_b_u a. P_e nugä dí p_acä a, n_e nu'b_u xcá mangä hin dí p_acä a, xcám feh_nigä 'b_u, tengu ah_u. P_e maju_uni dí p_acä a n_e dí _ot'a im man a. ⁵⁶ Nu a ra Abraham, z_ai guí _em_f_u ni tah_u, p_e bin johya 'b_u mi b_adi da z_on ra pa ba _ecä ua. N_e bi t'uti gue ga s_ocä ua, n_e bin johya 'b_u mi nugui, bi 'y_ena.

⁵⁷ N_e sä 'bex bi 'y_emp'_u ma mijudíohe:

—Hin guí p_e'ts'i yote ma 'd_et'a n_je_ya n_e guí _ena gá nu ra Abraham, bi 'y_en'_u.

⁵⁸ N_e nu ra Jesús bi 'y_emp'_u:

—Maju_uni dí xi ah_u, nu'b_u hin ním 'b_uh ra Abraham, xmí 'b_ucä, nguetho z_ai dí 'b_ui, bi 'y_emp'_u.

⁵⁹ Bex bi g_ux y_u do _u, _ena di bat'i, p_e nu ra Jesús 'bex bi y_at'i nde b_u 'b_uh y_u j_a'i, bin 'y_ani n_e bi b_om b_u ja ra d_anij_a b_uya.

9

Ra xädä 'b_u mim 'b_{ui} bi yqni

¹ Nu'b_u má mbähmbe b_u 'yu ra Jesús, dá nuhe n'da ran 'yoh_u, ra xädä gue'b_u go mim 'b_{ui}. ² Ne nugähe dy_u xädihe dá änhde:

—Xänbate i, to'o bi 'yøt' ra ts'oqui, ha gue'a rá ta o gue rá mbe, uague rá ts'oqui zεhe gue bin xädä, dí εmfe.

³ Nu'a ra Jesús bi 'yεngähe:

—Xínga guehna ran 'yoh_u ne xinga gue'a rá ta ne xínga gue'a rá mbe, pe hønt'a ran t'øt'e nuixte da 'yøpa Ojå gue da nu y_u ja'i. ⁴ Nuj_u i jatho ga humbi ga ørpah_u rá 'befi Ojå ya tengu'b_u ma patho ya, nguetho da zøn ra pa ga tuh_u, ne hin man da zä ga øth_u ra 'befi ua ja ra ximhäi b_uya. ⁵ Nu'b_u dí 'b_ucua ja ra ximhäi dí xänba y_u ja'i, tengu'b_u dí xocpa yú dá da nu ran nequi, bi 'yεnje.

⁶ Nu'b_u mí jua'a bi ma, bi zoh rá jini b_u häi, ne í 'yøt' ra bøhäi rá jini ne gue'a í gospa rá dá ra xädä a b_uya. ⁷ Ne bi 'yεmp'a ra xädä:

—Ní mba bán xädä n_u ja ra mbothe Siloé.

Bi mba ne bán xädä. Ne nu'b_u mam bá pengui in nu ran nequi b_uya. ⁸ Ne nu'ε din tøt'am'b_uih_u ne'ε mi'da y_u ja'i gue zäi mín nu 'b_u mín xädä, nu'b_u mín nu ε, bin 'yεmp'ε:

—Ha hinga guehn_u ra xädä n_u mí haxta'a 'be'a mí si.

⁹ 'Da'ε bi ma:

—Guehn_u.

Ne nu'ε mi'da bi 'yεna:

—εna ngun_u a pe hinga guehn_u.

Pe nu ra xädä bi dādi:

—Guecä, bi 'yεn'a.

10 Nε bi 'yän'du buya:

—Hague nja bi xoh ni dä.

11 Nε nu ra xädä bi dadi:

—Nu'a ran 'yohu rá thuhu ra Jesús bi 'yot' ra böhäi nε bi gosca ma dä. Nε bi 'yεngä: “Ní mba bu ja ra mbothe Siloé nε guan xädä bu,” bi 'yεngä a. Nε dá mba dán xädä, nε bi zä dá nu ran nequi ma dä buya, bi 'yεna.

12 Nε bi t'εmp'a:

—Haru i 'bu a.

Nε bi dāh puya:

—Hin dí pađi, bi 'yεntho.

Bi t'ørpa ran t'änni a mí xädä

13 Nε bi zix bu 'buh yu fariseo buya. 14 Nu'a ra pa bi 'yot' ra böhäi ra Jesús nε bi xocpa rá dá ra xädä, ra pa ran ts'äya a. 15 Nu yu fariseo bi 'yänni mahøn'a:

—Hague nja bi nu ran nequi ni dä.

Nε bi 'yεmp'u:

—Bi gosca ra böhäi ma dä, nε bán xädä, nε nuya dín nu ran nequi, bi 'yεna.

16 Janangue'a bi 'yεn'u 'da yu fariseo:

—Nu'a ran 'yohu guím ma, hingui numansu Oja nguetho hingui numansu ra pa ran ts'äya, sä bi 'yεn'u.

Pε nu'u mi'da u bi 'yεna:

—Pε nu'bu ra ts'om'bäi hin xtán zä da 'yot' yan t'ot'e nuixte gue i ot'a.

'Bex bin hec'u buya. 17 Nε bi t'an'na ra xädä:

—'Be'a guím ma nangu'e'a bi xoc'a ni dä.

Nε bi 'yεna:

—Nu'a, n'da rá pøngahya Oja a, bi 'yεna, ne bi bøm buya.

18 Pe nu'ε him bi 'yεc'yεi gue gue'a mí xädä, jague'bε mí zonpa a rá ta ne rá mbe. 19 Ne bi 'yän'dε:

—Ha gue'a ni ts'unt'εui gue mí xädä a. Hague nja in nu ran nequi ya, bi 'yεn'ε.

20 Bi dε'a rá mbe ne rá ta:

—Dí pε'be gue gue'a ma ts'unt'ε'be gue mí xädä 'bε mim 'bεi. 21 Pe hin dí pε'be Hague in ja in nu ran nequi ya, hin dí pε'be to'o bi xocpa rá dä. Nu'a xεn dεn'yohε ya, dami 'yänhdε, da manse to'o.

22 Ngubε bi man rá ta ne rá mbe nguetho i su ma ngεrpihe dyε judíohe. Gue bi zän'na n'da ra nde, gue da hyøn'a thi bu ja ra nija ε to'o da ma bá penh Oja a ra Jesús, ne ma zä hin da hnumanho bu ja yú hnini. 23 Janangue'a bi 'yεntho rá ta ne rá mbe: “Xεn dεn'yohε ya, dami 'yänhdε,” bi 'yεntho ε.

24 Janangue'a bi zoh mahøn'a ran 'yohε mí xädä, ne bi 'yεmp'a:

—Pe dami ma majuaņi gue gue'a Oja bi xoc'a ni dä. Pe nu'a ran 'yohε gá ma, dí pεhmbe ra ts'om'bäi a, bi 'yεn'ε.

25 Ne nu'a mí xädä bi dεdi:

—Hin dí pεcä 'bε ra ts'om'bäi a, o gue hin'na, pe hønt'a dí pεdi mí xädägä, ne dín nu ran nequi ya.

26 Ne bi 'yεmbi mahøn'a:

—'Be'a bi 'yøt'a'i 'bε mí xoc'a ni dä.

27 Ne bi dε'a:

—Nugä ya xtá xi ahε ne hin gá 'yεc'yεihε. Ha gui 'yεc'yεihε 'bε ga xi ahε mahøn'a. Ha ne ahε guín nde gui tεnhdε a 'bε, bi 'yεna.

28 'Bex bin sante thoho ʘ 'bʘ mí 'yɛmp'a:

—Nu'i rá xädi i a ra ts'om'bäi. Pɛ nugähe yá xädigähe a ra Moisés. 29 Dí pəhmbe Oja bin yaui ra Moisés, pɛ nu'a ran 'yohʘ guí ɛspi hin dí pəhmbe hapʘ bi nɛx'a rán t'ɛdi a, bi 'yɛn'ʘ.

30 Bi da'a mín xädä bɛya:

—Nugä dadí hyonya thoho nangue'a gá mamhbʘ, gue hin guí pəhmbʘ hapʘ bí 'yɛ a rán t'ɛdi, nɛ ya bi xoga ma da a. 31 Nɛ dí pəhmbʘ hin da 'yømanho Oja 'bʘ da 'yäp rá ts'ɛdi n'da ra ts'om'bäi, pɛ nu'bʘ 'bʘ a n'da i thənde Oja nɛ ørpa rá pähä, i ø Oja 'bʘ i äp rá ts'ɛdi. 32 Nɛ gätho yʘ jɛya xʘ thogui njəm'bʘ bim 'bʘ a n'da bi xocpa rá dä n'da mi xädä 'bʘ mí m' bʘi. 33 Nu'a ran 'yohʘ dí m ma, nu'bʘ hin di fäx Oja a, hin te sä da 'yøt yʘ nuixte 'bʘ, bi 'yɛn'a mí xädä.

34 Nɛ bi t'ɛmp' mahø'n'a:

—Nu'i grá dɔdits'oqui, janangue'a guí xädä 'bʘ gmím 'bʘi. Ha go guí xängahe, bi 'yɛn ʘ.

Nɛ bi hyøn a thi gue ma zä hin da numanho ma mijudíohe bɛya.

I xädä yá mbʘi ʘ 'da

35 Nu'bʘ mí 'yø'a ra Jesús gue bi thøn'a thi ra xädä, bi dɪni nɛ bi 'yänni:

—Ha guí ɛc'yɛi rá ts'unt'ʘ Oja, bi 'yɛmbi.

36 Nɛ bi dət'a:

—Ma Hmu, to'o a guím ma. Dami xiqui ts'ʘ, ga ɛc'yɛi a, bi 'yɛna.

37 Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Guecä guín nug ya, nɛ dí yaui ya.

38 Nɛ bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, dí ɛc'yɛi a ya.

Nε bin danyahmu b_u ja rá hmi b_uya. ³⁹ Nε nu ra Jesús bi 'yεna:

—Janangue'a dám 'b_ucä ua ja ra ximhäi, gue ga japi di nequi 'bε'a mbεni n'da ngu n'da. Nε nu'ε i xädä da nu ran nequi, ne nu'ε in nu ran nequi din xädä, bi 'yεna.

⁴⁰ Nε nu'ε 'da y_u fariseo bi 'yøh rá m hman a, bi 'yεn'ε:

—Ha necähe dí xädähe, bi 'yεn'ε.

⁴¹ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Nu'b_u xquí p_uhmb_u gue guí xädäh_u, xtán zä xtím pun'nah_u 'b_u ne njon xtá xi ah_u gue ja ni ts'oquih_u b_uya. Pε guí εnseh_u guín nuh_u ran nequi, janangue'a hin dim pun'na ni ts'oquih_u, bi 'yεn'a ra Jesús.

10

Ran t'uti nangue rá mbä't'i y_u dε'yo

¹ —Maju_uni dí xi ah_u, bi 'yεn'a ra Jesús, nu'ε hin dí y_urp_u ja rá goxthi a rá mbä't'i y_u dε'yo, ne dí dons p_u ja ra mbä't'i, y_u bε ε. ² Pε nu'ε dí y_urp_u ja ra goxthi, nju_uantho y_u mbändε'yo ε. ³ Nε da xocpa a ra mbängoxthi ne da y_ut'ambo ra mbändε'yo b_uya. Nε nu'ε yá dε'yo i ørpa rá nde a rá mbädi ne i øt'a i xifi. Ne i ndønba yá thuhu nguetho i p_u ε yá mbeti a. Nε i sixp_u ja y_u 'bot'ei. ⁴ Nε nu'b_u mí g_uc p_u thi gätho ε yá dε'yo, di 'bet'o 'b_u i sits'i, ne nu'ε yá dε'yo i tenni nguetho i p_urp_u rá nde 'b_u im mba't'i. ⁵ Hingui tenna n'dan'yo n'da ra ja'i, pε i 'dagui, nguetho hingui p_urp_u rá nde a n'dan'yo, bi 'yεna.

⁶ Nu'a ran t'uti bi man'a ra Jesús, pε hingui p_u ε 'bε'a nam bøn'a bi si ε.

Ra Jesús ra hogambände'yo

7 Janangue'a 'bex bi 'yεmbi mahøn'a:

—Majuani dí xi ah_u, nugä drá goxthigä a ra mbä't'i guep_u i 'b_uh y_u de'yo. ⁸ Pε gätho _u im bεni dim 'bet'o zεhε xinda guecä, nε gue'_u y_u bε _u. Pε nu'_u y_u de'yo hingui ørpa yú nde _u. ⁹ Nugä drá goxthigä, nu'a to'o da y_ut'i nanguecä, ma zä da ts'imanho b_u. Nε da badi gue rá ngu b_u, janangue i 'yo nε da dñi 'be'a dí zεrpa yú mb_ui, tengutho ra de'yo i tñ y_u t'ei.

¹⁰ Nu'_u y_u bε ní 'yεhε dim pε nε din hodu nε di ts'onbi gätho rá 'bεfi Oja. Pε nugä ná εhε gue dí tñ ra te n'da nε din ja ra te i juadi x_un ho. ¹¹ Nugä drá hogambände'yo nε ga 'beh ma te gue gan y_un _u ma de'yo. ¹² Pε nu'_u 'da y_u mbεfi, hønt'_u yún zäbi nde da dāha, nε him majuani y_u mbände'yo, gue hin yú mbεti _u y_u de'yo. Janangue'a nu'b_u in nu ba εp_u n'da ra zate, i sop_u y_u de'yo nε i 'dagui. Nε nu ra zate b_uya im bent'_u y_u de'yo nε im maxt'i. ¹³ Nu'_u y_u mbεfi i 'dagui nguetho hin'y_u yún huεcate nangue y_u de'yo, nε hønt'_u yún zäbi ní hyu yú mb_ui.

¹⁴ Nugä drá hogambände'yo, nε dí p_uh ma de'yo nε nu'_u i p_uqui. ¹⁵ Tengu thoho dí øt'be ma Ta, i p_uqui nε dí p_ucä a. Nε ga ungä ma te ngue gan y_un _u ma de'yo. ¹⁶ I 'b_uh mi'da ma de'yo gue hinga guecua i 'b_ucua. Nε'_u jatho gua sigä. Nε da 'yø 'b_u dá mba't'i. Janangue'a 'darp_u din 'yo gätho ma de'yo. Nε gätho ga fäh p_uya nguetho høngdä drá mbände'yogä.

¹⁷ εmmε numanho ma Ta 'be'a ga øt'ä gue ga ungä ma te nangue ma de'yo. Pε ga th_umbεnigä mahøn'a. ¹⁸ Xínga n'da ra ja'i da zä da hyogui, pε

nugä ga unse ma te. Ja ma ts'edi ga uni ne ja ma ts'edi ga thambëni, nguetho gue'a bi xic ma Ta, bi 'yë'n'a ra Jesús.

¹⁹ Nangue'a bi man ra Jesús, bin hec ma mijudíohë mahøn'a. ²⁰ Xën ngu ɯ bi 'yëna:

—Nuna 'bähmi ra zïthu ne ran gat'i na. Hanja gní 'yøhmbɯ 'bë'a man na, bi 'yë'n'ɯ 'da.

²¹ Pë nu'ɯ mi'da bi 'yëna:

—Pë hinguin jabɯ rá m hman a in 'youi ra zïthu. Ne mfädi hin'yɯ rá ts'edi ra zïthu da xocpa yá dä yɯ xädä, bi 'yë'n'ɯ mi'da.

Him bi hnumanho a ra Jesús

²² Nu yɯ pa xën se bin ja ran ts'ihmë bɯ Jerusalén ngue ra dämpëti bi 'yøt' ma mijudíohë. ²³ Nu ra Jesús mí 'yo bɯ ja rá ngun'yɯ ra dänijä ní hu ra Salomón. ²⁴ Nu'ɯ 'da ma mijudíohë büya bi mbä'ts'a ra Jesús, ne bi 'yëmp'a:

—Hanja gní jacthohohë dan 'yänhde nangue'e, pë dami xije njuañtho 'bɯ gue'e grá Cristo, bi 'yë'n'ɯ.

²⁵ Ne nu ra Jesús bi dät'ɯ:

—Ya xtá xi ahɯ pë hin gá 'yëc'yëigahɯ. Ne'a ra 'bëfi dí øt'ä nangue rán t 'ëdi ma Ta, i udi to'ogä. ²⁶ Pë nu ahɯ hin guí ëc'yëihɯ nguetho him ma dë'yo ahɯ, tengu xtá xi ahɯ. ²⁷ Nu'ɯ ma dë'yo i ømanho ma nde, ne dí pəpə yá mbɯi ɯ ne i tengui. ²⁸ Ne dí un ra 'da'yote mazäi ɯ ne njəm'bɯ dim 'bëdi. Ne njo'o to'o da zä da huä'ts'ɯ i o ma 'yë. ²⁹ Nu a ma Ta bi 'dacä ɯ, man'da nuixte a, ne njo'o man'da tengu a. Ne njo'o to da zä da huä'ts'ɯ i o rá 'yë ma Ta. ³⁰ Nugä ne ma Ta n'datho dí com'be, bi 'yë'n'a ra Jesús.

³¹ 'Bex bi gɯx yɯ do mahøn'a ëna di bat'i ngue da hyo. ³² Pë nu ra Jesús bi 'yëmp'a:

—Xun ngu yu 'befi xun ho xtá ut'ahu ngue bi xic ma Ta. Nda'a ní 'befi guín nde gdí bajü yu do, bi 'yena.

³³ Ne bi 'yemp'ü yu judío:

—Hin nangué yu 'befi xun ho dí ena ga ba ahe, pe nangué hin guí espa Oja gue gá 'yena, n'datho guí cohmi Oja, ne grá ja'i thoho, bi t'emp'a ra Jesús.

³⁴ Nu ra Jesús bi dat'ü:

—Ha hinga nt'o't'i bü ja yun t'edi gadín xähmbü, gue bi 'yén Oja: “Nu ahü tengu'bü gyü ojahü,” i em bü ja ra t'ohni. ³⁵ Gue bi 'yembü tengu'bü yu oja ü bi un rán t'edi Oja. Ne hingui sä dim 'beh rá T'ohni Oja. ³⁶ Pe hanja gní 'yénjü hin dín numansugä Oja 'bü dím mangä, rá Ts'unt'ü Ojagä, guecä gue bi huangä ma Ta ne bá pengä ua. ³⁷ Nu'bü hin dí øt'ä tengu øt'a ma Ta, hin guí 'yéc'yéigahü 'bü. ³⁸ Pe nu'bü dí øt'ä tengu øt'a ma Ta, dami pahmbü ngue hønt'a Oja sä i øt'ü yu nuixte dí øt'ä. Janangué'a da zä guí 'yéc'yéihü gue n'datho ran 'yomfëni dí com'be ma Ta, bi 'yena.

³⁹ Janangué'a bi 'yena da bent'i mahøn'a ü ma mijudíohe mí 'bäpü. Pe nu ra Jesús bi 'uegue.

⁴⁰ Ne bi mbeng mahøn'a bü 'danguadi ra dathe Jordán, guerpü rá mbüdi mí øt' ran xixyá ra Xuua, ne bim 'büpü 'da yu pa. ⁴¹ Ne xun ngu yu ja'i bá epü 'büh ra Jesús. Ne bi man ü:

—Madague'bü nte man t'øt'e nuixte bi 'yøt' ra Xuua Nxixyá, pegue gätho majuani a bi mam 'bü mi xijü nanguéhna ra Jesús, bi 'yén'ü.

⁴² Ne xun ngu ü bi mba bü, bi 'yéc'yéi a ra Jesús.

11

Bi du ra Lázaro

¹ Mí 'bɥpɥ Betania n'da ran 'yohɥ in zäman'ɥ, í Lázaro. Nε mí 'bɥhmbɥ yoho yún ju, ra María nε ra Marta. ² Nε nuna ra María, guehna bi xispa ra 'yεthi rá gua ra Jesús εmme yɥman'u nε bi 'yonbi nangue yá xtą. Guehna rán ju ra Lázaro na, gue xɥn ɥ. ³ Janangue'a nu'ɥ yún ju bi mbεhna n'da ra nde bɥ 'bɥh ra Jesús nε bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu a'be, xiya 'bε'a ga øthɥ ya, xɥn ɥ a guidí huεqui, bi 'yεmbi.

⁴ Nε nu'bɥ mí 'yøh ra Jesús, bi 'yεna:

—Nu'a ran ɥ hing ran dąte a pε hønt'a gue da hnu rá ts'edi Oją nuixte thofo, nεcä rá Ts'unt'ɥ Ojągä, bi 'yεna.

⁵ Nu ra Jesús εmme madi huεc'a ra Marta nε rá juhuε nε'a ra Lázaro. ⁶ Pε nu'bɥ mí 'yøde xɥn ɥ ra Lázaro, him 'bex bi nde da mba, 'bε bi døm' man yopa guerpɥ mí 'bɥhmbe. ⁷ M'bejua bɥya bi xije dyɥ xädigähe a:

—Ga mbähä bɥ Judea mahø'n'a, bi 'yεnje.

⁸ Pε dá εmfe bɥya:

—Xänbate i, ha gui mba bɥ mahø'n'a, nguetho nu ma mijudíohɥ 'bɥpɥ him maya'bɥ gue nde di bat'a do i, dá εmfe.

⁹ Nu ra Jesús bi xije n'da ran t'uti bɥya:

—Ha hinga gue'a 'dε'mayo ora n'da pa. Nu'bɥ ma pa i 'yo n'da ra ją'i, hin di fet rá gua nguetho in nu hapɥ i pa. ¹⁰ Pε nu'bɥ 'yoxui n'da, di fet rá gua nguetho hinguin nu hapɥ i pa. Nu'a bi ma gue hingana søn ra ora da du.

¹¹ Nε m'bejua bi 'yεnje mahø'n'a:

—Nu'a ma amigohu ra Lázaro i aha. Ne ga mbähä ga ents'ä a, bi 'yena.

12 'Bex dá embähe a buya:

—Ma Hmu ahe, nu'bu i aha da yam 'bu, dá emfe.

13 Pe nu ra Jesús bi ma gue bi du 'bu mí ma i aha. Pe dá bëmhbē gue i aho. 14 'Bexque njuantho bi man ra Jesús:

—Ya bi du ra Lázaro. 15 Pe nangue ah, xun ho gue hin dá nugä 'bu mín hyen'na, gue man'da gui 'yεc'yεigah 'bu guin nuh 'be'a ga øt'ä ya. Nuya ga mbähä ba nuh.

16 Pe nu'a ra Tomás ne i t'εmbi ra Go, ma mixädihe, bi 'yεnje:

—Mbähmah 'bu, madague'a 'darp ga tuh.

Nu ra Jesús di un ra te u xun du

17 Nu'bu má sømhbe bu ra Jesús buya, ya ná goho pa xí t'ä a ra Lázaro. 18 Nu bu Betania hinga ya bu Jerusalén, mbe made ora na 'yo. 19 Janangue'a xun ngu ma mijudíohe bi mba bu rá ngu ra Marta ne ra María gue da hyurpa yá mbui u, nangue'a rá ida bi du. 20 Nu'bu mí 'yøh ra Marta gue ba epu ra Jesús, bi mba ne bin c'at'ui bu 'yu. Pe nu ra María bi gotpu ja rá ngu. 21 Ne nu'a ra Marta bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nu'bu xquím 'buque ua, hin xtán du ma ida. 22 Pe madague'bu ya bi du ya, pe dí paçä di 'da'a Oja hønt'a go 'be'a gui 'yäpi, bi 'yena.

23 Nu a ra Jesús bi dat'a:

—Nu'a ni ida da ndants' mahøn'a, bi 'yena.

24 Nu ra Marta bi 'yena:

—Dí paçä da ndants'a rán zegui ra pa a, ne u gätho xun du, bi 'yena.

25 Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nugä guecä dadí un ra te x̣ụn du. Nu'a to'o da 'yɛc'yɛigui, madague'a da du, pɛ ga japi da ndants'i nɛ din ja ra 'da'yote mazai. ²⁶ Nɛ nu'a to'o 'ḅai nanguecä nɛ ɛc'yɛigui, njam'ḅu da du a. Ha guí ɛc'yɛi a dí xi i, bi 'yɛmbi.

²⁷ Nɛ bi 'yɛmp'a:

—Haha ma Hmu i, dí ɛc'yɛi gue gue'e grá Cristo, rá Ts'ant'̣u i Oja, gue'e mí hma gua ɛcua ja ra ximhäi, bi 'yɛna.

Bin zon'a ra Jesús

²⁸ Nɛ nu'ḅu mí gua'a bin yaui ra Marta a ra Jesús, bi mbeng ḅu rá ngu nɛ bin yajodreui a rá juhue ra María, nɛ bi xi a:

—Bí 'ḅäp̣u ra x̣änbate nɛ in zon'na i, bi 'yɛna.

²⁹ Nɛ nu'ḅu mí 'yø a 'bɛ'a bi sifi, bi ndants'a nɛ bi mba n'dihi guep̣u 'bäh ra Jesús. ³⁰ Nu ra Jesús him 'bex bi zøm ḅu ja ra hnini, pɛ bim 'bätho ḅu ndehnini guep̣u x̣ín yaui ra Marta. ³¹ Nu ma mijudíohe mí hup̣u mbo rá ngu ra María gue i hurpa rá mḅui, nu'ḅu mí nu bi ndants'a ra María nɛ bi mba n'dihi, bi dɛn'ḍu ma mijudíohe ḅaya, nɛ bi 'yɛṇu: “Masque ní mba ban zom ḅu ja ran 'yägüi na.”

³² Nu'ḅu mí zøm ḅu ra María ḅu bí 'bäh ra Jesús, bin ḍanyahmu ḅu ja rá gua, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Nu'ḅu xquím 'ḅuque ua, hin xtán du ma ida 'ḅu, bi 'yɛna.

³³ Nu'ḅu mín nu ra Jesús gue i zon'a ra María, nɛ u ma mijudíohe zoni gue'u bi dɛnni, bin g̣as' p̣aya nɛ bi hyundumḅui. ³⁴ Nɛ nu ra Jesús bi 'yänni:

—Hap̣u bi t'ä a ra Lázaro.

Nɛ bi t'ɛm ḅaya:

—Ma Hmu ahe, ga mbähä gua nu, bi t'ɛmbi.

³⁵ Nε a ra Jesús bin zom bɥya. ³⁶ 'Bex bin 'yɛm zεhε ma mijudíohe bɥya:

—Nunɥ ya mfɛdi ɛmmε madi huɛc'a, bin 'yɛmp'ɥ.

³⁷ Nε nu'ɥ 'da bi 'yɛn'ɥ:

—Nuna guehna bi xocua yú dā ra xädä. Ha hin xtán zä xtí japi hin xtán du ra Lázaro 'bɥ.

Nu ra Jesús bi xox'a ra Lázaro bɥ ja rán 'yägwi

³⁸ Nu'bɥ mí zɔm bɥ ja rán 'yägwi ra Jesús, bin gɔ'ts' mahø'n'a. Nu rán 'yägwi n'da ra hyädo a nε bi juaspa n'da ra xïndo. ³⁹ Nε nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ:

—Dami 'uejɥ ts'ɥ na ra xïndo.

Pε nu ra Marta, rán ju a xí du, bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, masque xɥn xɔ ya nguetho má goho ma pa ya bi du, bi 'yɛna.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Pε dí xi i mahø'n'a, nu'bɥ gui 'yɛc'yɛi gue i ja ma ts'ɛdi, guin nu rá ts'ɛdi Ojɔ nuixte, bi 'yɛmbi.

⁴¹ 'Bex bi mba ma 'ueque ra do bɥya. Nε nu ra Jesús bi ndøts'e nε bi 'yɛna:

—Ma Ta i, dadí 'da a ra jamadi, nguetho gá 'yøh ma nde 'bɥ má äp'i'i nanguehna ra Lázaro. ⁴² Nε dí pɔdi thocpa thoho guí øh ma nde. Pε nu'a dí xi a ya, ngue dí ndepe da 'yøh ya i 'bäcua ya, n'dahma da 'yɛc'yɛi gue gue'e bá pɛngä ua.

⁴³ Nε nu'bɥ mí jua'a bin yɔui Ojɔ bin yɔ nts'ɛdi:

—Lázaro, bá pøni.

⁴⁴ Nε nu'a xí du bá pøm bɥ ja rán 'yägwi bɥya, nsøt'e thoho ra 'bø't'e rá 'yε nε rá gua, nε nu rá yɔ n'dan'yo ra 'bø't'e mán søt'e. Nu ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ:

—Xothɥ, da zä din 'yo bɥya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

I hma da fɛnt'a ra Jesús

⁴⁵ Nε xɛn ngu ma mijudíohe ngue xí dɛn'na ra María, bi 'yɛc'yɛi ra Jesús 'bɛ mí nu a bi 'yɔt'e. ⁴⁶ Pɛ nu mi'da bi mba bá xih yɛ fariseo 'bɛ'a bi 'yɔt' ra Jesús. ⁴⁷ Janangue'a bi man yɛ dɔmbájɔ nɛ yɛ fariseo ngue 'darpɛ dim pɛtihɛ ɛ yú mi ngɛrpihɛ, nɛ bin 'yɛm zɛhɛ ɛ:

—'Bɛ'a sä ga ɔthɛ, nguetho nu'a ran 'yohɛ i ɔt'e xɛn ngu yɛn t'ɔt'e nuixte. ⁴⁸ Nu'bɛ hin ga hɛcpahɛ, gátho yɛ já'i da 'yɛmbi yú ngɛrpi. Nɛ nubɛya nu yɛ romano da zɛjɛ ngue da bɛni ya dá tɛnhdɛ man'da ra Hmu, nɛ hinga hɔnt'ɛ dí tɛnhdɛ ɛ, nɛ di juarca ma dɛxca nijahɛ nɛ di juajɛ bɛya.

⁴⁹ Nɛ nu'a n'da í Caifás, ra dɔmbájɔ a ra jɛya a, bi 'yɛna:

—Ha hin guí pɔhmbɛ 'bɛ'a da zä ga ɔthɛ ya. ⁵⁰ Ha hin guí pɔhmbɛ man'da xɛn ho 'bɛ n'datho da du n'dahma hinga gátho na nguɛ ga juahmbɛ, bi 'yɛna.

⁵¹ Pɛ him bi bɛnɛɛ a bi ma, pɛ nangue'a ra dɔmbájɔ a ra jɛya a, janangue'a bi jap Ojɔ da ma 'bɛ'a da t'ɔrpa ra Jesús, gue da du da yɔnje dyɛ judíohe. ⁵² Pɛ nu ra Jesús 'bɛ mí du, hinga hɔngdähe in nde da yɔnje, pɛ nɛ ɛ gátho mi'da i 'bɛi hɔnbɛ go bi zä gátho na ndoho ra ximhäi, 'darpɛ dam 'bɛhmbɛ a. ⁵³ Nɛ nangue'a xí man ra Caifás, 'da'angu bi bɛn ɛ gátho ma ngɛrpihe bɛya. Nɛ gue'a ra pa bi ma njuɔntho da hyo ra Jesús.

⁵⁴ Janangue'a m'bet'o bi 'uetho ts'ɛ bɛ 'bɛh ma ngɛrpihe, nɛ bi mba bɛ ja rá nyɔni n'da ra ɛhäi, nɛ däm 'bɛhmbe bɛ 'da yɛ pa bɛ ja ra hnini Efraín.

⁵⁵ Ne mi ts'utho da zø̃n ra pa ran d̃abaxjua, n'da ra d̃ants'ihme bi z̃ängahe Oja maya'b̃u dỹu judíohe. Janangue'a x̃ũn ngu ỹu ja'í 'da'a n'danni bi nets'i bi mba b̃u Jerusalén. Nguetho bi sije m'bet'o thoho ga hoc ma ja'íhe b̃u, nangue ra dehe. ⁵⁶ Ne nu'b̃u mí zø̃m b̃u ja ra d̃anija ̃u 'da ma mijudíohe, bi hyom b̃u a ra Jesús ne bin 'yän'd̃u n'da ngu n'da ̃u:

—'Be'a guím mamhb̃u, ha ba ̃h ra Jesús da nu ram peti ua uague hin'na, bin 'yẽmp'̃u.

⁵⁷ Nu ỹu d̃ambäja ne ỹu fariseo bi 'yẽn'̃u:

—Nu'b̃u 'b̃u i to i p̃adi hap̃u i 'b̃u, jatho da ma, n'dahma da z̃ä gam benthe, bi 'yẽmp'̃u ỹu ja'í.

12

Pa nsispi ra 'yẽthi rá gua ra Jesús

¹ Di 'beh man 'dato pa din ja ra d̃ants'ihme b̃u Jerusalén nangue ran d̃abaxjua, ne bi mba mahøn'a b̃u Betania a ra Jesús, nguep̃u rá ngu a ra Lázaro, gue'a xí jap ra Jesús bi d̃amb̃eni b̃u ja rán 'yãgui ngue xí du. ² Nu'b̃u mín de, nu ra Marta bi 'yørpa n'da ran ts'ihme ra Jesús. Ne'a ra Lázaro 'darp̃u bin sihmeh̃u b̃u ja ra m̃exa. ³ Ne bi mba ra María b̃u mí huh ra Jesús, bi xispa rá gua made litro ra 'yẽthi ẽmme ỹu man'u ne x̃ũm hmadi, ne í 'yonba ra 'yẽthi nangue rá xt̃a. Ne g̃ätho ra ngu bi ỹu n'a ra 'yẽthi. ⁴ Ne mí 'b̃up̃u rá ts'unt'̃u ra Simón, ra Judas Iscariote a, n'da ma mixädihe a, ne gue'a bi d̃ä a ra Jesús. Ne nu'b̃u mín nu a bi 'yøt'a ra María, bi 'yẽna:

⁵ —Hanja him bi 'bä a ra 'yẽthi, ỹu mahũqi thoho xt̃ín ja rá muui gue xt̃ín t'un ỹu hyoya, sä bi 'yẽn a ra Judas.

⁶ Ngub_u bi man a nguetho ra b_e a, n_e him ma-juani di hu_ec y_u hyoya. P_e rá 'b_efi a gue ní mbesca ma mbetihe dy_u xädihe n_e'a rá mbeti ra Jesús. N_e nzai h_ac z_eh_e ra mbeti 'b_u in nde. ⁷ 'Bex bi 'y_en'a ra Jesús:

—O guidí h_ecpa na ra xisu, nguetho bi 'y_orca a rán säui da 'y_orque, nguetho mi ts'atho ga tu ngue da t'ägagui. Janangue'a mí p_esta'a ra 'y_ethi na, xtí jacä ma ja'i 'b_u dá tu. ⁸ P_e thocpa thoho gam 'b_uhmb_u y_u hyoya, p_e nugä hinga thocpa thoho dam 'b_uhmb_u ua, bi 'y_en'a ra Jesús.

I hma da tho ra Lázaro

⁹ Nu'b_u mi 'y_ode x_un ngu ma mijudíohe, gue 'b_up_u ja rán ngu ra María a ra Jesús, bi mba bá nu, p_e hinga h_ont'a ra Jesús in nde da nu, p_e n_e'a ra Lázaro gue xí xox ra Jesús b_u ja ran 'yägüi. ¹⁰ Janangue'a nu y_u dambäjä bi b_eni n_e'a ra Lázaro da hyo. ¹¹ Nguetho gue'a ra Lázaro í japi man'da x_un ngu bi 'y_ec'y_ei a ra Jesús u ma mijudíohe.

Bi t'εspa ra Jesús 'b_u mí y_ut'a Jerusalén

¹² Nu'b_u mi hyax b_uya dá mbähmbe ra Jesús b_u Jerusalén. N_e nu'u y_u ja'i x_un ngu xí z_om b_u Jerusalén gue in nu ra d_amp_eti, bi 'y_ode da mba b_u ra Jesús. ¹³ Janangue'a bi g_ax y_u xi y_u ja_xiza n_e bi mba bá th_ap_u 'yu. N_e nts'edi bi 'y_en'u:

—Nuixte tho rá ts'edi Ojä di j_ap na ma Hmuts'at'abih_u dy_u israelh_u, dy_u judíohe, bi z_ocua ya nangue rá thuhu Ojä, bi 'y_en u.

¹⁴ Nu'a ra Jesús i hux'a n'da ra t'uburu xí d_ini, tengu mán t'o't'i b_u ja rám hman Ojä. ¹⁵ Gue mán t'o't'i:

Him man gan suh_u ya gy_u m_enguh_u ua Sión,

nguetho ba εh ni hmuts'ut'abih_u,
da hyux'a n'da ra t'uburu, mí εn rá t'ohni maya'b_u.

¹⁶ Pε nuje dy_u xádihe him 'bexque dá pəhmbe
'bε'a nám bøn na bin ja, pε nu'b_u mí mbeng
mahεts'i ra Jesús dá bεmhbe b_uya gue guehna bi
t'ørpa ra Jesús gätho män t'o't'i maya'b_u.

¹⁷ Nu'ε y_u ja'i mí 'b_uhmbe ra Jesús 'b_u mi xox'a
ra Lázaro, xí ma gue xí xox'a ra Lázaro. ¹⁸ Janangue
x_un ngu y_u ja'i bi mba bá th_u a ra Jesús, nguetho
bi 'yø a xin ja. ¹⁹ Janangue'a nu y_u fariseo bin
'yεmzεhε ε:

—Nte ts'ε ní mbatho 'b_u dadí hεcpah_u y_u ja'i. Ha
hin guín nuh_u ya gätho ra ximhäi i tenn_u ra Jesús,
bin 'yεmp'ε.

I hon ra Jesús ε y_u mεngu b_u Grecia

²⁰ Nε nu'ε 'da bi mba b_u Jerusalén da nu ram peti
b_u, y_u mεngu b_u ja ra häi Grecia ε. ²¹ Nε bin tımh_u
ra Felipe ε 'b_u mám 'b_uhmbe b_u Jerusalén. Nε nu
ra Felipe, ma mixádihe a, ra mεngu b_u Betsaida ra
xεqui Galilea. Nε nu y_u mεngu b_u Grecia bi 'yεn'ε:

—Hague n'yø, dín nde dan yahe ts'ε ra Jesús, bi
'yεn'ε.

²² Nu'a ra Felipe b_uya bi xi a ra Andrés, nε nu'ε
b_uya bi xi a ra Jesús. ²³ Nε nu ra Jesús bi dät'ε:

—Ya mi ts'εtho da zøn ra pa dan uıxtegä 'b_u dá
tu, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ²⁴ Majuqani dí
xi ah_u, tengu n'da ra hmudä, nu'b_u hin da thup_u
ja ra häi ngue dim 'bεp_u, hin din xandı. Pε nu'b_u
da thuhu, da zä din xandı x_un ho. ²⁵ Nu'a to'o i su
din εnba 'b_u da dεngui, da mba ma εnbi rá te a, pε
nu'a hingui su din εnba 'b_u da dεngui guecua ja ra
ximhäi, dín ja ra te mazai a. ²⁶ Nguetho nu'b_u 'b_u a

n'da in nde din 'yɛhɛ nanguecä, jatho da bɛni tengu dím bɛngä, nɛ ga com'be ma ts'edi bɥ mahɛts'i bɥya. Nu'bɥ 'bɥ a n'da din 'yɛhɛ nanguecä, nu'a ma Ta da numanho a.

Ra Jesús im ma da tho

27 —Pɛ nuya ɛmmɛ tu ma mbɥi, bi 'yɛn'a ra Jesús. 'Bɛ'a sä ga xih ma Ta. Ha sä ga äpi di 'uegä 'bɛ'a din jacä ya. Pɛ hingui sä, nguetho gue'a bá ɛcä ngue gan nu'a i jatho gan nugä ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

28 Nɛ nubɥya bin yaui rá Ta:

—Ma Ta a i, dami jaqui gan nugä hɔnt'a go nda'a dí t'ɛs'i i, bi 'yɛmbi.

'Bexque bi t'ò'a n'da ra nde bɥ mahɛts'i, bi 'yɛna:

—Pɛ ya dí ja'i guín nu, nɛ guin nu mahɔn'a, bi 'yɛna.

29 Nɛ nu'ɥ yɥ ja'i mí 'bähmbɥ bɥ, bi 'yøh rá nde Oja nɛ bi 'yɛn'ɥ 'da:

—Bin gäni.

Nɛ nu'ɥ mi'da:

—Masque n'da rá m 'bɛhni Oja mahɛts'i bi zofo, bi 'yɛn ɥ.

30 Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɥ:

—Nu'a ra nde gá 'yøhmbɥ, nts'edi bi zocä Oja, hin nangué ga paçä bi 'yøh ma nde, pɛ guerpɥ gui paɥmbɥ ya i øh ma ndegä a. 31 Nuya mi ts'ɛtho ga øt'ä a dí faði nda'ɥ da mba ma ɥnbi, nɛ nda'ɥ hin da mba ma ɥnbi. Nɛ mi ts'ɛtho ga tap ra zɪthu, gue in ts'ɛt'abi ua ja ra ximhäi a, nɛ da ts'änba ya da t'erbɥ ja ran ɥnbi. 32 Nu'bɥ dá cuat'ä bɥ ja ra pont'i, gue'a dá zohn'dɥ gätho yú mbɥi yɥ ja'i ga xifi di dác yú mbɥi gan yañ'ɥ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³ Ne guehna mi man na, ngue mi ndepe xtám bəh yə ja' i 'be'a nín dətə dí tho a. ³⁴ Ne nu yə ja' i bəya bi dət'a:

—Nugähe ya dá øhmbe im mam bə ja rán t'ɛdi Oja, i 'bəi mazäi a ra Cristo. Ne guí ɛnsɛ jatho gui tu bə ja ra pont'i, gán ja' i ua ja ra ximhäi. To'o e ngue guí ɛnsɛ gán ja' i ua ja ra ximhäi. Masque hinga gue'e gra Cristo 'bə.

³⁵ Nu ra Jesús 'bex bi 'yɛmp'ɛ:

—Him min ngu yə pa ga xän'nahə ya, ngue drán nequigä. Nde'bə gan 'yohə bə ja ran nequi ya, ne hin da zə ahə ra 'bexui. Nguetho nu'a to'o i 'yo bə ja ra 'bexui hingui pədi hapə i 'yo. ³⁶ Dami hyəmhbə ran nequi ya, janya i ja ya, ne din ja ran nequi ni mbəihə bəya, bi 'yɛmp'ɛ.

Ne nu'bə mí jua a bi man ra Jesús bi mba, bin 'yənse.

Hinguin nde da 'yɛc'yɛi ɛ ma mijudíohe

³⁷ Pɛ guexta'a him bi 'yɛc'yɛi xən ngu ma mijudíohe, madague'a xən ngu yən t'øt'e nuixte bi nu bi 'yøt' ra Jesús. ³⁸ Pɛgue bin ja tengu thoho bi man ra pəngahya Isaías 'bə mí ma 'be'a din ja, bi 'yɛna: Ma Hmu i, to'o maha bi 'yɛc'yɛi a dá mamhbe ne to'o bi bə 'bə gmí 'yuh ni ts'ɛdi, bi 'yɛna.

³⁹ Him bi zä bi 'yɛc'yɛi ɛ 'da nguetho nu'bə him mín nde ɛ, bi mba njapi tengu bi man ra Isaías 'bə mí ma mahøn'a:

⁴⁰ Nu'a Oja bi gomba yə dä ɛ ne bi mɛp yə mbəi ɛ, gue din ja tengu'bə din xädä, ne hin din ja yən 'yomfɛni yə mbəi, ne hin da zä di pəh yə mbəi gue xtí punba Oja ɛ, bi 'yɛn a ra Isaías.

41 Guehna bi man ra Isaías 'bɛ mí 'yut Oja din ja rá ts'edi nuixte ra Cristo, nɛ bi mam bɛya 'bɛ'a da 'yɔt'a ra Cristo.

42 Pɛ xɛn ngu ma ngɛrpihe mim bɛnsɛ ngue ɛc'yɛi ra Jesús. Pɛ him bi ma gue ɛc'yɛi ɛ, nguetho i su xtá hyɔn a thi yɛ fariseo bɛ ja yá nija, gue má zä da zan'ɛ. 43 Nguetho man'da bi bɛni 'bɛ'a da man yá mija'ihɛ, gue da 'yɛmbi xɛn ho ɛ, xinda gue'bɛ go xtá 'yɛmp Oja xɛn ho ɛ.

Dí mba ma juɛnbi n'da ɛ yám hman ra Jesús

44 Pɛ nu ra Jesús nts'edi bi ma:

—Nu'a to'o i ɛc'yɛigui, i ɛc'yɛi a bá pɛngui.

45 Nguetho nu'ɛ to'o i paqui, i pa a bá pɛngä. 46 Nu'a bá ɛcä gue ga yorba yá mbɛi ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dengui hin din 'yo bɛ ja ra 'bɛxui a.

47 Nu'a to'o da 'yɔh mam hmangä nɛ hingui ɛc'yɛi, pɛ hinga guecä ga juɛnbä a, nguetho hin ná ɛcä ga øt' ran juɛnbate, pɛ ná ɛcä ua gan yaɛn ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi. 48 Nu'a to'o hin da 'yɛc'yɛigui nɛ hin da 'yɔ a dí mangä ya, nu'a mam hma dá mangä ya, gue'a dí juɛnba ɛ 'bɛ rán zɛgui ra pa. 49 Nguetho him mam hmansɛ a dá ma, pɛ nu'a ra Ta gue bá pɛngä bi xiqui 'bɛ'a dá mangä nɛ 'bɛpɛ ná xänba yɛ ja'i. 50 Nɛ dí paçä da dɛn ra te mazai ɛ to'o da hyaɛn räm hma ma Ta. Nɛ gue'a i xicä a nɛ dí mangä a bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi xɛguaba yá xädi

1 Nu'bɛ mi ts'ɛtho da mbɛh ra dɛmpɛti nanguɛ ran dɛbaxjua, nɛ mí paɛh ra Jesús ya mi ts'ɛtho da zɔn ra ora da bɔngua ja ra ximhäi, da mbeng bɛ bí

'buh rá Ta. Ne gátho yu pa mi 'bucua, midí huɛc'u to gátho bi 'yɛc'yɛi a, ne nuya man'da di huɛc'u di huɛqui.

² Ne nu'buh mán sihmehē ra Jesús 'buh bin de, nu'a ra zīthu buya bi bɛnba ra Judas rá ts'unt'u ra Simón Iscariote gue di dā a ra Jesús. ³ Nu ra Jesús i pādi bí nɛxp'u 'buh rá Ta ne da mbeng bu mahøn'a, ne i pādi gue rá Ta bi unni gátho 'bɛ'a i ja gue di manda zɛhɛ. ⁴ Pɛ guehma bin 'yɛhɛ nanguēcāhe. Nguetho bi ndants' 'buh mín sihmɛ ne bi mbø'a n'da rá pahni, in nde nte di hɛni. Ne bi dut' rá foho n'da ran thu'yɛ. ⁵ Ne nu'buh mí xit' ra dehe ra ximbo, bi d'u mi bi mberca ma guahe ne bi dugahe nangu'e'a ran thu'yɛ mim bongui bu rá foho.

⁶ Ne nu'buh mí zøm bu huh ra Simón Pedro, nu ra Pedro bi 'yɛmp'a buya:

—Ma Hmu i, ha gui perca ma gua, bi 'yɛna.

⁷ Nu ra Jesús bi dāti ne bi 'yɛmbi:

—Majuani hingui sã gui pāh ya 'bɛ'a nam bøn'a dí øt'ä, pɛ m'bejua da zã gui pādi, bi 'yɛmbi.

⁸ Nu ra Pedro xø bi 'yɛmp'a:

—Njam'bu dan uni gui perca ma gua.

Pɛ nu ra Jesús bi dāt'a:

—Nu'bu hin ga pe't'ä ni gua, nte man jaiu 'bu, bi 'yɛna.

⁹ Nu ra Simón Pedro buya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hinga hønt'a ma gua 'bu, nɛ'a ma 'yɛ nɛ'a ma yã, bi 'yɛmbi.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Pɛ ya ma zã bi bo ahū nanguē ni ts'oquihū, nguetho nu'a to'o bin hi ya bi bo rá jā'i. Pɛ hønt'u

ni guah_u zai da 'be't'e ngue pärp_u y_u fonthäi hap_u guí 'yoh_u. P_e nu n'da ah_u him bin hi, bi 'y_ena.

¹¹ Ngub_u bi ma nguetho bi bađi i hup_u a di dā a. Janangue'a bi ma hinga gātho dán hihe.

¹² Nu'b_u mí jua a bi x_uguagahe, bi hye mahø'n'a rá pahni n_e bin säya. Bi 'y_enje b_uya:

—Ha guí paħmb_u 'be'a nam bøn'a dá øt'ah_u ya.

¹³ Nu ah_u guí _enju drá xänbategä n_e guí _enju drá Hmugä. X_un ho guím mamhb_u nguetho gue'a dí øt'ä a. ¹⁴ Dá pe't'ä ni guah_u, guecä ni xänbatej_u n_e ni Hmuju_u. Janangue'a n_e ah_u gam perpa ni guah_u n'da ngu n'da ah_u, ngue guí 'yøth_u guí cohmb_u häi n_e 'da gdám fäxtah_u. ¹⁵ Nuya dá ut'ah_u 'be'a guí 'yøth_u nguetho dín nde ah_u guí 'yøth_u tengu dá øt'ah_u. ¹⁶ Maju_uni dí xi ah_u, man'da nuixte n'da ra Hmu xinda gue'ü yá mb_efi, man'da nuixte a i p_ehnate xinda gue'a ram 'be'hni. ¹⁷ Nu'b_u guí paħmb_u a dím mangä ya n_e thocpa thoho guí 'yøth_u a, gan johyah_u nangue Oja 'b_u.

¹⁸ P_e hín dím mangä gātho ah_u da zä gan johyah_u nangue Oja, nguetho dí pať'a ni mb_ui_u n'da ngu n'da ah_u gue dá huan'nah_u. P_e guehma dá huahni gātho ah_u, n'dahma din ja 'be'a bi man rá t'ohni Oja ngue bi 'y_ena: “Nu'a n'da dí sihm_e'be, gue'a di dägä a.” ¹⁹ M'bet'o dí xi ah_u 'be'a da t'ørcä, janangue'a da zä guí thoqui guí 'y_ec'y_eigah_u gue drá Cristogä 'b_u ya bin ja. ²⁰ Maju_uni dí xi ah_u, nu'a to'o da 'yømanho a im man a n'da mam 'behnigä, i simanhogä a n_e i simanho a bá p_engä, bi 'y_enje.

Ra Jesús i pađi di dā a ra Judas

²¹ Nu'b_u mí jua a bi man ra Jesús, bi du rá mb_ui, n_e bi xije mahø'n'a:

—Majuꞑani dí xi ahꞑ, i 'bꞑ a n'da ahꞑ di dägä, bi 'yɛnje.

²² Nugähe bꞑya dyꞑ xädigähe, dán hyɛthe n'da ngu n'daje nɛ dán 'yänhde: “To'ogahꞑ di dä 'bꞑ,” dán 'yɛmfɛ. ²³ Nɛ nugä 'darpꞑ mí hu'be ra Jesús nguetho ɛmmɛ midí huɛgä. ²⁴ Nu ra Simón Pedro bꞑya bi uꞑnga rá 'yɛ, ndeque ga änni nda'a di dä a.

²⁵ Nugä bꞑya gue 'darpꞑ mí hu'be ra Jesús, dá änni:

—Ma Hmu i, to'o a guím ma, dá ɛmbi.

²⁶ Bi 'yɛngä a ra Jesús bꞑya:

—Nu'a ga cärpa a ra hmɛ ra tühꞑ gue ga unni, gue'a di dägä a, bi 'yɛngä a bꞑya.

Nɛ 'bex bi un'na ra hmɛ a ra Judas Iscariote rá ts'ant'ꞑ ra Simón. ²⁷ Nɛ nu'bꞑ mí zi ra hmɛ, 'bex bi yət' ra zıthꞑ rá mbꞑi. Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nu'a guí nde gui 'yət'e dami 'yət'a n'dihi ya, bi 'yɛna.

²⁸ Nɛ xínga n'dagähe mi huhmbe bꞑ ja ra mɛxa gue dá pꞑhmbe 'bɛ'a nám bøn a bi xifi. ²⁹ Pɛ 'dagähe dí m bɛmhbe gue gue'a bi xih ra Judas da mba da däi 'bɛ'a ga homhbe 'bꞑ bin ja ra dꞑnts'ihmɛ. Nɛ nu mi'da gähe dí m bɛmhbe gue bi xih ra Judas da mba di unni ts'ꞑ ra mbɛti yꞑ hyoya, nguetho mí hꞑ ra buxa i o ma mbɛtihe. ³⁰ Nɛ nu'bꞑ ya xí zi ra hmɛ, 'bex bi mba n'dihi. Ya bin xui bꞑya.

Ra 'da'yont'ɛdi

³¹ Nu'bꞑ ya xí mba ra Judas, nu ra Jesús bi 'yɛngähe:

—Nuya di nɛqui dan uıxtegä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nɛ nu'a ga ət'ä ya, gue'a man'da dí nɛqui gue xꞑn hotho Ojꞑ. ³² Ga udi nuıxte xꞑn hotho Ojꞑ, nɛ nu Ojꞑ da 'yudi gue nuıxte xꞑn hogä

guecä ngue dán ja'i ua ja ra ximhäi. Ne mi ts'utho ya din ja a dí m mangä. ³³ Ma z_u t'uhni ah_u, man'da z_u ora dam 'b_uhmb_u ya. Ne m'bejua guim b_uenj_u. Ne ga xi ah_u ya tengu dá xi _u ma ng_urpih_u, hingui sä 'darb_u ga mbähä hap_u ga mbagä. ³⁴ Nuya ga xi ah_u n'da ran t'ɛdi ma'da'yo, gue 'da xtín huɛctah_u n'da ngu n'da ah_u. Tengu thoho b_u dá huɛc'ah_u, ngub_u gan 'y_orpa_u n'da ngu n'da ah_u. ³⁵ Nanguie 'da gdín huɛctah_u n'da ngu n'da ah_u, gätho y_u ja'i da badi guí t_ungah_u, bi 'y_uenje.

Ra Jesús i p_udi din c_on'a ra Pedro

³⁶ Nu ra Simón Pedro bi 'y_uemp'a:

—Ma Hmu i, hap_u gui mba.

Nu ra Jesús bi dät'a:

—Hingui sä 'bex gui t_ungä ya hap_u ga mba. P_u m'bejua da zä gui mba b_u ga mbagä.

³⁷ Jananguie'a nu ra Pedro bi 'y_uemp'a:

—Hanja hingui sä 'darp_u ga mb_u ya, madague'a n_ucä da thogä nanguie'a ga t_un'ni i, bi 'y_uena.

³⁸ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha maju_uni gui t_ungui madague'b_u da tho i, nguetho ná hyundi xquí c_ong 'b_u bi mbah ra tamf_o, bi 'y_uembi.

14

Ra Jesús ra 'yu ní z_om b_u bí 'b_uh rá Ta

¹ —P_u o di tu ni mb_uih_u. Guí ɛc'y_uei_uh_u Oja jananguie'a n_ucä dami 'y_uɛc'y_uei_ugah_u. ² Nub_u rá ngu ma Ta bí ja b_u x_un ngu y_u ngu mahotho. Nu'b_u hin te di ja b_u, xcá xi ah_u 'b_u. P_ugue i ja b_u, jananguie'a nu'b_u dá mbagä gua hoc'ah_u hap_u dam 'b_uhmb_u.

³ Ne nu'b_u dá mbagä ba hoc'ah_u b_u dam 'b_uhmb_u,

ne ba pengä mahøn'a ga six ah_u b_u ngue 'darp_u dam 'b_uhmb_u b_uya. ⁴ Nub_u ga mbagä guí p_uhmb_u ne guí p_uhmb_u ra 'yu, bi 'y_unje.

⁵ P_e nu'a ra Tomás bi 'y_emp'a:

—Ma Hmu i, hin dí p_uhmb_e hap_u gui mba, xín dí p_uhmb_e a ra 'yu, bi 'y_ena.

⁶ Nu ra Jesús bi 'y_emp'a:

—Nugä drä 'yugä ne guecä ní fa a maju_uni ne dadí ungä ra 'da'yote maz_ui. Njon da zä da zom b_u 'b_uh ma Ta hinda høn't'b_u da 'y_ec'y_eigui. ⁷ Nu'b_u maju_uni xquí p_uja ne'a ma Ta xquí p_uhmb_u 'b_u. P_e ja gá p_uhmb_u ya nguetho ya guín nuh_u a ya, bi 'y_enje.

⁸ P_e nu ra Felipe bi 'y_emp'a:

—Ma Hmu i, p_e hin dín nuhe a ni Ta, dami jaje gan nuhe ne nte ga 'b_ehmb_e, bi 'y_ena.

⁹ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha guexta'a hin guí p_uqui ne nya'a tho xtám 'b_uhmb_u. Nu'a to'o x_un nugui, ya x_un nu ma Ta. Hanja gní 'y_engui: “Yurcahe ni Ta.” ¹⁰ Ha hin guí _ec'y_ei gue n'datho dí com'be ma Ta. Nu'x_u y_um hma dí xi ah_u him mam hmans_egä_u, p_e y_um hman a ma Ta i 'b_ucua ja ma mb_uigä, ne gue'a di jacä ga øt'ä a dí øt'ä. ¹¹ Dami 'y_ec'y_eigah_u gue n'datho dí com'be ma Ta. P_e nu'b_u x_un h_ei gui p_uhmb_u, dami p_uhmb_u gue høn't'a Oj_s ä i øt'x_u y_u nuixte dí øt'ä. Janangue'a da zä gui 'y_ec'y_eih_u gue n'dat'a dí com'be ma Ta. ¹² Maju_uni dí xi ah_u, nu'b_u gui 'y_ec'y_eigah_u, nu ra 'b_efi dí øt'ä, ne ah_u da zä gui 'y_øth_u 'b_u. Ne man'da nuixte y_u 'b_efi da zä gui 'y_øth_u nguetho ga mba b_u bí 'b_uh ma Ta. ¹³ Nguetho høn't'a go 'b_e'a gui 'y_ähmb_u 'b_u 'da angu dím b_emhb_u, ga øt'ä,

janangue'a da t'ɛspa ma Ta nangue a ga øt'ä, rá Ts'unt'ugä a. ¹⁴ Hønt'a go 'be'a gui 'yäqui 'b_u n'dat'a dí m b_umb_u, ga øt'ä.

Ra Jesús bi ma ba penpa rá Hogandähi Oja

¹⁵ N_ε man'da bi man ra Jesús, bi 'y_εna:

—Nu'b_u majuani høngdä guín numanhoj_u, dami p_εs'h_u 'be'a gätho dí xi ah_u. ¹⁶ N_ε ga äp ma Ta ba pen'nah_u man'da nim fäts'ih_u da mbäx ah_u tengu dá øt'ah_u, n_ε gam 'b_uhmb_u mazäi a b_uya. ¹⁷ Gue'a rá Hogandähi Oja a, n_ε di ja ah_u gui pähmb_u a majuani. P_ε nu'_u di ho ra ximhäi hin da zä da zini, nguetho hin'y_u 'be'a dí b_u a, xíngui pädi 'be'a rá 'b_εfi a. P_ε nu ah_u guí pähmb_u a nguetho dí 'b_uhmb_u a, n_ε da zøn ra pa din zäm b_u mbo ni mb_uih_u. ¹⁸ Hin gan jah_u tengu y_u hyoya t'uhni 'b_u dá mbagä, nguetho ba pengä dam 'b_ucä b_u mbo ni mb_uih_u. ¹⁹ Mi ts'atho ya him man da nuc'_u di ho ra ximhäi. P_ε nu ah_u da zä guin nuj_u nangue ni mb_uih_u, n_ε zäi gam 'b_uhmb_u nguetho zäi dí 'b_ucä. ²⁰ N_ε nu a ra pa da zøh rá Hogandähi Oja, da zä gui pähmb_u gue dam 'b_up_u mbo ni mb_uih_u, n_ε gam 'b_uhmb_u b_u ja ma mb_uigä b_uya. N_ε da zä gui pähmb_u dí 'b_ui nangue ma Ta. ²¹ Hønt'a go to'o i øt' man t'ɛdigä n_ε p_ε'ts'a mam hmangä, gue'a majuani høngdä i numanhogä a. N_ε nu'a ma Ta n_εcä ga hu_εc'be a, n_ε ga japi da b_uadi x_un ho ma ts'edi, bi 'y_εnje.

²² Nu'a ra Judas, p_ε hinga gue'a ra Judas Iscariote, bi 'yän'na b_uya:

—Haguen ja høngdähe gui jaje ga pähmb_u x_un ho ni ts'edi, n_ε hin'na _u di ho ra ximhäi, bi 'y_εna.

²³ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Nu'b_u i 'b_u a n'da ah_u majuḡni hōngdä i numanhogui, da mbesca mam hmangä a 'b_u. Ne di huεc'a ma Ta b_uya, ne ba ε'be, ne dan zaḡm'be b_u mbo rá mb_ui a. ²⁴ Pe nu'a to'o hingui numanhogui, hingui pe'ts' mam hmangä a. Ne nu'a mam hmangä, him mam hmansεgä pe rá m hma ma Ta gue'a bá pengä ua, bi 'yεna.

²⁵ Ne xø bi 'yεna:

—Nuya y_um hma dá xi ah_u gätho y_u pa däm 'b_uhmb_u ua ja ra ximhäi. ²⁶ Pe nu'a nim fäts'ih_u rá Hogandähi Oḡ gue ba penh'nah_u ma Ta, tengu'b_u da guecsεgä a, nu'a di bεn'nah_u y_um hma xtá xi ah_u, ne da xän'nah_u 'be'a gätho mi'da.

²⁷ Dadín 'yεhmb_u ya, dami hyaḡmh_u ran t'unni ngue ran johya dadí 'da ah_u ya, ne thocpa thoho din ja ah_u. Hinguin ja tengu rán johya ra ximhäi. O di tu ni mb_uih_u ne hin din su ni mb_uih_u. ²⁸ Ne nu'b_u majuḡni guín numanhog_u, din johya ni mb_uih_u nanguehna dí xi ah_u: “Ga mba b_u bí 'b_uh ma Ta.” Ne man'da ja rá ts'edi xinda guecä. ²⁹ Nugä xtá xi ah_u 'be'a gätho din ja guerp_u da zä man'da gui 'yεc'yεigah_u 'b_u ya bin ja.

³⁰ Nuya him ma nya'a dan yaḡh_u ya, nguetho ba εp_u rá ngurpi ra ximhäi. Pe njam'b_u bi daçpä a, janangue hin'y_u rá ts'edi da daçpä a ya. ³¹ Pe jatho ga øt'ä a ma 'befi ga øt'ä ya, n'dahma da ba_u 'b_ucua ja ra ximhäi hønt'a ma Ta dín numanhogä, ne zaḡ dí øt'a i xiqui. Janangue'a ga ndansh_u ya ga mbähä, bi 'yεnje ra Jesús.

15

Rá za ra uva majuḡni ne'ḡ y_u 'yε

1 Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Nugä drá za majuani, ngue i zɛh yún dät'o. Nɛ nu'a ma Ta di jamansu a. 2 Nɛ nu'ɛ yá 'yɛ hingui ja yún dät'o, nu'a ma Ta da hyɛqui, nɛ da mbøgue. Pɛ nu'ɛ yɛ 'yɛ i ja yún dät'o, di hoqui gue din ja mi'da yún dät'o. 3 Nu'ahɛ ya mahoqui ahɛ nangue mam hmangä dá xi ahɛ. 4 Dami thojɛ ngue thocpa thoho dam 'bɛhmbɛ. Nguetho hingui sä gui 'yøthɛ rá 'bɛfi Oja 'bɛ hin gui thoqui gui hyɛmhɛ ma tegä, tengu n'da rá 'yɛ ra za hingui sä din jase yún dät'o 'bɛ hin da nɛxpɛ rá te a rá za.

5 Nugä tengu'bɛ drá za, nu ahɛ tengu'bɛ yá 'yɛ ahɛ ra za i zɛh yún dät'o. Nu'a to'o da guat'i nanguecä, da hyɛnga ma ts'ɛdi nɛ din zɛdi xɛn ngu yún dät'o. Pɛ nu'a hin da guat'i nanguecä nte din ja. 6 Nu a to'o da hyɛgä din ja tengu n'da ra 'yɛza 'bɛ bi däsɛ, da 'yot'i, da mba ma bɛnt'i nɛ i pa ma pɛti da t'upɛ ja ra sibi.

7 Nu'bɛ gui thoqui gui cuathɛ nanguecä nɛ'bɛ din zɛm bɛ ja ni mbɛihɛ mam hmangä, dami 'yähmbɛ 'bɛ'a guín nde gui 'yähmbɛ nɛ din ja bɛya. 8 Nɛ nu'bɛ din ja xɛn ngu nin dät'ohɛ, gue'a dí 'yu a rá nuixte ma Tahɛ a, nɛ gue'a dí fɛdi majuani ma 'yɛc'yɛi ahɛ a. 9 Tengu thoho bɛ ni huɛgä ma Ta, ngubɛ na huɛc'ahɛ. Dami thoqui guin ndehɛ man huɛcate. 10 Nu'bɛ gui pɛspɛ ni mbɛihɛ gätho dí xi ahɛ nɛ gui 'yøthɛ a, da zä thocpa thoho gui pɛmhɛ man huɛcate 'bɛ. Tengu bɛ na pɛ'ts'ä rá m hma ma Ta, janangue'a thocpa thoho dí pɛh rán huɛcate.

11 Gätho ya dí xi ahɛ n'dahma ga comhɛ a man johyagä, nɛ da yupɛ ni mbɛihɛ nɛ da bonts' thoho bɛya. 12 Nu'a man t'ɛdi dí xi ahɛ, gan huɛjɛ

n'da ngu n'da ah_u, tengu b_u na huɛc'ah_u. ¹³ Nu'a ran huɛcate man'da x_un ho, gue dí un rá te n'da nangué u yá amigo da ya_{ni}. ¹⁴ Nu ah_u ma amigo ah_u 'b_u guí øth_u 'be'a gátho dí xi ah_u. ¹⁵ Him ma xi ah_u ma 'yɛhɛ ah_u, nguetho nu a ra 'yɛhɛ hingui pɔdi 'be'a i øt' rá hmu. Pɛ nuya dí xi ah_u ma amigo ah_u, nguetho ya dá xi ah_u gátho bi xicä ma Ta. ¹⁶ Nu'ah_u hin gá huangah_u, pɛ go dá huan'nah_u nɛ dá sän'nah_u din z_uh nin dät'oh_u, nangué guí 'yøth_u ma 'be'figä nɛ da hyät' mazai. Janangué'a hønt'a go 'be'a guí 'yähmb_u ma Ta nangué n'dat'a dí m bɛmh_u, din ja b_uya. ¹⁷ Nuna man t'ɛdigä dí xi ah_u, gan huɛj_u n'da ngu n'da ah_u.

Nu ra ximhäi di ɛcpa ra Jesús nɛ'ɛ i tenni

¹⁸ Nɛ xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nu'b_u di ɛc'ah_u di ho ra ximhäi, dami pəhmb_u m'bet'o thoho bi ɛgä. ¹⁹ Nu'b_u da 'da angu guí øth_u u di ho ra ximhäi, nu'ɛ da numanho ah_u u 'b_u. Pɛ hin guí øth_u tengu øt'ɛ nguetho dá huan'nah_u. Janangué'a di ɛc'ah_u ya. ²⁰ Pɛ guim bɛmh_u a ram hma dá xi ah_u: “Pɛ man'da rán säui da hnumanho n'da ra Hmu xinda gue'ɛ yá mbɛfi.” Nɛ nugä hingui hnumanhogui, janangué'a ha ma gue'adah_u, da hnumanho ah_u. Nɛ him bi t'ømanho a dá ma, janangué'a ngutho hin da t'ømanho a guim mamh_u. ²¹ Nɛ din ja b_u da t'øt'ah_u nangué guí tengah_u. Nguetho nu'ɛ di ho ra ximhäi hingui pə a bá pɛngä.

²² Nu'b_u hin xcá sɔcä ua gue xcá zofo, hin xtám bədi gue ja yá ts'oqui 'b_u. Pɛ nuya hingui sä da gøn yá ts'oqui u ya. ²³ Nu'a to i pøh rá cuɛ nanguécä, nɛ a ma Ta i numan'ɛ. ²⁴ Nu'b_u hin xcá øt' yän

t'øt'e njo'o sä da 'yøt'e, hin xtám baði gue ja yú ts'oqui 'b_u. Pε nuya ya bi nu man t'øt'e nuixte. Pε bi cuεcthohogä _u. Pε nu'_u bi ugä gue'a ma Ta bi _up'_u.
 25 Pε gue'a män t'o't'i b_u ja rán t'εdi Oja maya'b_u, bi 'yεna: “Din ja ra cuε nanguecä, pε hin'y_u 'bε'a dín cuε _u,” mí εn ra t'ohni zai din xä _u.

26 Pεgue ga xicä ma Ta ba pen'nah_u rá Hogandähi, ne da mbäx ah_u di ja ah_u gui paħmb_u a majuani ne da xi ah_u nanguecä. 27 Ne ah_u da zä guim mamhb_u majuani nanguecä, nguetho gätho y_u pa xtám'b_uħmb_u gue'b_u go má t_um' ra 'bεfi ne guehya, bi 'yεn'a ra Jesús.

16

1 Ne man'da bi man ra Jesús bi 'yεna:

—Guehya dí xi ah_u n'dahma hin gui hyεgah_u 'b_u gá nuh_u y_un _unbi. 2 Nguetho da hyøn ah_u thi b_u ja yú nija ma mijudíoh_u, ne da zøn ra pa da hyo ah_u ne da bεni gue'a ní 'yørpa rá 'bεfi Oja a. 3 Ne din ja b_u da 'yøt'ah_u, nguetho him bi bācä, xínga gue'a ma Ta. 4 Pε nuna dí xi ah_u, janangue'a nu'b_u bin ja, guim bεmh_u b_uya gue gue'a xtá xi ah_u. Ne nuna dí xi ah_u ya, hin dá xi ah_u mám'bet'o, nguetho hin ní zøn ra ora ga mba.

Nu rá 'bεfi rá Hogandähi Oja

5 —Nuya ga mbagä b_u bí 'b_u a bá pengä. Ne xínga n'da ah_u guí ängah_u ya hap_u ga mbagä. 6 Nguetho i tu ni mb_uiħ_u ngue dá xi ah_u ga mbagä. 7 Pε guehma majuani dí xi ah_u, man'da x_un ho nanguε ah_u ngue ga mbagä. Nguetho nu'b_u hin ga mbagä, hin da zä ba εħ nim fäts'ih_u 'b_u. Pε nu'b_u dá mbagä, ba pen'nah_u nim fäts'ih_u gue rá Hogandähi Oja. 8 Ne

nu'bu bi zɔcua ja ra ximhäi rá Hogandähi Oja, di jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da badi i ja yu ts'oqui, ne di japi da badi drá 'yugä nangué ran ho, ne di japi da badi din ja rá muui ran ts'o. ⁹ Nu rá Hogandähi Oja di bɛnba yu ja'i gue i jatho yu ts'oqui nguetho him bi xiqui gan yanba yu te. ¹⁰ Ne di bɛnba yu ja'i gue drá 'yugä nangué ran ho. Da fadi nguetho ga thambɛni ne da zingä ma Ta bu bí 'bui, ne hin da hnugä ua ja ra ximhäi. ¹¹ Ne nu rá Hogandähi Oja di bɛnba yu ja'i ngue din ja ran unbi rá muui ran ts'o, nguetho da ts'anba rá muui a rá 'befi ra zithu gue nu'a rá ngurpi ra ximhäi.

¹² Guexta'a i jagä xun ngu dín nde ga xi ahɛ, pɛ hin gui hyäthɛ gui 'yøhmbɛ mi'da 'bu ga xi ahɛ. ¹³ Pɛ nu'bu bi zɔcua rá Hogandähi Oja, da xän'nahɛ gätho a majuaní. Ne nte da mansɛ nanguesɛ, pɛ hont'a 'be'a da xi Oja, gue'a da xi ahɛ a. Ne da xän'nahɛ 'bɛpu gdí 'yøthɛ rá 'befi Oja, ne da xi ahɛ 'be'a gätho man'da din ja. ¹⁴ Ne di japi da fadi i ja ma ts'edi xun ho, nguetho ga un mam hma da xän'nahɛ nanguecä. ¹⁵ Nu'a nam bɔni n'dat'a ra ts'edi i jac'be ma Ta, janangué'a dá xi ahɛ, ga un mam hma da xän'nahɛ nanguecä.

Ni dumbuithɛ dim pommi ran johya

¹⁶ —Ne hin guin nuju man'da pa o gue manyopa, pɛ sä guin nuju mahøn'a mi'da yu pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'buh ma Ta, bi 'yɛna.

¹⁷ 'Bex bin 'yän'du 'da ma mixädihe:

—'Be'a ní mba bi ma, ne ɛna: “Hin guin nuju man'da pa o gue manyopa, pɛ sä guin nuju mahøn'a 'da yu pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'buh ma Ta,” bi 'yɛnju. ¹⁸ 'Be'a ní mba gue bi xiju na, 'be'a da

'yøt'e 'da y_u pa. Hingui sä ga p_hm_b 'be'a man na, bin 'y_em_ze_he ma mixädihe.

¹⁹ Nu ra Jesús mi p_adi 'be'a nde da 'yänni, gue 'be'a nam b_øn'a xí man a, ne bi 'y_en_je:

—Ha gadín 'yänzeh_eh_u 'be'a nám b_øn'a dám mangä 'b_u má xi ah_u: “Hin guin nu_j man'dapa o manyopa, p_e sä guin nu_j mah_øn'a mi'da y_u pa,” gue dá _engä. ²⁰ Maju_uni dí xi ah_u, da du ni mb_uih_u ne gan zomh_b, p_e nu'_u y_u j_a'i i t_en ra ximhäi din johya _u. P_e m'be_jua b_uya nu ni dumb_uih_u dim pommi ran johya. ²¹ Tengu n'da ra xisu 'b_u bi z_øn ra ora dim 'b_uh rá t'_uhni, i tu rá mb_ui nguetho in nu ran _unbi, p_e m'be_jua din johya 'b_u bim 'b_uh rá t'_uhni b_uya, ne him mam b_en a ran _unbi mín nu. ²² Ne ngutho ah_u i tu ni mb_uih_u ya. P_e gan nu ah_u mah_øn'a ne da hyu ni mb_uih_u, ne njon da zä da hy_ac'a nin johyah_u b_uya.

²³ Ne nu'b_u bi z_øn ra ora a dí_m mangä ya, nte gui 'yängah_u. P_e maju_uni dí xi ah_u, h_ønt'a go 'be'a gui 'y_af_u ma Ta 'b_u 'dat'a dí_m b_emhb_u, ne din ja b_uya.

²⁴ Nte ganá äf_u ma Ta nangu_e ma thuhugä, p_e nuya dami 'y_af_u ya ne din ja ah_u, janangu_e'a da yuh ni mb_uih_u ran johya.

Nu ra Jesucristo bi 'berpa rá ts'edi ra ximhäi

²⁵ —Nuya y_um hma dá xi ah_u, y_un t'uti _u, bi 'y_en'a ra Jesús. P_e da z_øn ra ora hin ga xi ah_u mi'da y_un t'uti, p_e nju_an_{tho} ga xi ah_u x_un ho nangu_e Oj_a. ²⁶ Ne nu'b_u bi z_øn'a ra pa dí_m mangä, da zä gui 'y_ap_ze_he_hu ma Ta nangu_e ya guí p_aj_u, ne him man ga thocp_a a guí äf_u ma Ta. ²⁷ Nguetho gues_e ma Ta di hu_ec'ah_u nangu_e guín numanhoj_u, ne gá 'y_ec'y_eih_u gue guer_u bí 'b_uh ma Ta bá n_exä. ²⁸ Nugä

bá nεxä b_u 'b_uh ma Ta, nε dá sɔcua ja ra häi. Nε ga pøngä mahøn'a ua ja ra häi, ga mba b_u bí 'b_uh ma Ta, bi 'yεnje.

²⁹ —Nuya mfädi 'bε'a guí xije ya, nguetho hin guí xije n'da ran t'uti ya, dá εmfε b_uya. ³⁰ Nuya dí p_uhmbε nte guídí 'bεdi gui p_udi, nguetho m'bet'o thoho guí p_udi 'bε'a dím bεmhbe 'b_u ya ja a dín nde ga än'nahe. Nε gue'a ná p_uhmbε gue guerp_u bí 'b_u Ojä gbí 'yεque, dá εmfε.

³¹ Nu ra Jesús bi 'yεnje mahøn'a:

—Ha maju_uni guí εc'yεigah_u. ³² Pε nuya bi zøn ra ora gan 'uεxth_u, gui 'dahmb_u, n'da an 'danni gui mbähä. Nε gätho ah_u gui sogah_u. Pε hin dan 'dase nguetho dí 'b_u'be ma Ta. ³³ Nuya y_um hma dá xi ah_u, n'dahma guexta'a gan johyah_u nanguecä, madague'b_u guin nuh_u ran unbi nanguε ra ximhäi. Pε o di tu ni mb_uih_u, pε guim bεmh_ub_u dá tapä ra ximhäi.

17

Bin y_uqui rá Ta ra Jesús

¹ Nu'b_u mí jua a man ra Jesús, bi ndøts'e, nε bin y_uqui rá Ta:

—Ma Ta a i, ya bi zøm ma oragä din ja a gá sängui. Dami jap ya εmme da bømanho 'bε'a ga øt'ä ya, ni ts'ant'ugui, nε gue'a dí fädi nuixte x_un ho i b_uya. ² Nguetho ya xcá 'dac ra ts'edi ga unni 'bε'a xcá sänba _u gätho i 'b_ucua ja ra ximhäi, jananguε'a ga un ra 'da'yote maz_ui _u gätho gá 'daqui. ³ Nε nu'a to'o i ja ra 'da'yote maz_ui, maju_uni dím p_uhmb_u _u, gue gue'e høn'a thoho i maju_uni grá Ojä, nε nugä drá Jesucristogä gue guá pεngä dan y_untegä ua.

⁴ Ya ní mba b_u ga juacä ra 'b_efi gá 'daqui, guep_u da bah y_u ja'i ua ja ra ximhäi εmme x_un ho_utho i. ⁵ Ma Ta i, nu'b_u ya dá juacä, dami jaqui ga conhui ni nuixte b_u guí 'b_ui, tengu tho mín jaii 'b_u má hin'y_u ra ximhäi. ⁶ Nuya dá xih y_u ja'i nangue e, gue nu'_u gá huanhua ja ra ximhäi. Ni mbeti _u, nε gá 'daqui, nε bi mbε'ts'a nim hma dá xänba _u. ⁷ Nε i pa _u ya gue gue'e gá 'dac ra ts'edi dá øt' ra 'b_efi dá øt'e, nε _u y_um hma dá mangä. ⁸ Nguetho bi hy_un'a ram hma gá xiqui dá xifi. Janangue'a i pa_udi maju_uni bá nεxä b_u guí 'b_ui, nε bi 'yεc'y_ei gue gue'e guá pengä dan y_untegä ua.

⁹ Nugä dí äp'a ya gui fäx'i ts'_u _u, nε hin dí ä a nim fäts'i nangue _u i ten ra ximhäi. Pε hønt'_u gue gá 'daqui nguetho ni mbeti _u. ¹⁰ Nε nu'_u gätho ma mbeti ni mbeti _u, nε nu'_u gätho ni mbeti ma mbeti _u. Nε gue'_u i udi nuixte x_un hogä _u.

¹¹ Nuya him man dam 'b_ucua ja ra ximhäi. Ga mbagä b_u guí 'b_ui. Pε nu'_u go di thoqui dim 'b_ucua _u. Janangue'a, ma Hogata i, dami jamansu _u gätho gá 'daqui nangue ni ts'edi zεhε, gue da gohi tengu'b_u n'danja'itho tengu gaii. ¹² Gätho y_u pa däm 'b_uhmbe _u gá 'daqui, dá jamansu _u nangue ni ts'edi gá 'daqui. Nε xinga n'da bim 'b_edi, hønt'a n'da nts'änni dim 'b_edi, tengu män t'o't'i b_u ja ni søcu_u maya'b_u ngue ngub_u din ja.

¹³ Nε nuya mi ts'utho ga mba b_u guí 'b_ui, pε nuna dí m mangä ya gue dí 'b_ucua ja ra ximhäi, janangue'a da yuh yú mb_ui _u i øh ya nangue man johyagä. ¹⁴ Nugä dá un'na nim hma nε bi hy_um b_uya. Janangue'a di _ucpa ra ximhäi _u, nguetho hing yú mεngu ua ja ra ximhäi _u, tengugä hind

rá mængugä ua ja ra ximhäi. ¹⁵ Hin dí ä'a i gue gui 'uec'ü nanguesua ja ra ximhäi ü, pε dí ä'a i gui jamansup yá mbüi hin da dap ra zı̄thu ü. ¹⁶ Nu'ü hing yü mængu ua ja ra ximhäi ü, tengu thohogä. ¹⁷ Dami xänbi xün ho a nim hma majuani, janangue'a da 'uegue xün ho nanguie yün ts'o i ja ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Tengu tho bü guí 'dac ra 'bεfi dá jap yü jã'i ua ja ra ximhäi da bã i, nguthogä dí un ra 'bεfi ü, di jap yü jã'i ua ja ra ximhäi da bã'a i. ¹⁹ Dan unse janangue'a ne'ü tengu'bü da du nanguie yá nyombüi, ne da zä da den'na ram hma majuani.

²⁰ Ne nu'bü bi mam mam hmammi ü i εc'yεigä ya, ne nu'bü bi 'yεc'yεigä ü da sifi, ne'ü dí äp'a nim fäts'i nanguie gätho ü büya. ²¹ Janangue'a gätho da gohi tengu'bü n'danjã'itho, tengu thohogau ma Ta i, n'datho dí conhui. Dami japi n'dat'a da bεn ü, nguetho n'dat'a man 'yomfεniui dá unui gätho ü. Janangue'a da 'yεc'yεi ü i ten ra ximhäi, gue gue'e guá pεngä dan yantegä ua ja ra ximhäi. ²² Nu ra ts'edi gá 'daqui dá undä ü, gue da zä da gohi tengu'bü n'danjã'itho, tengu gaui. ²³ Nugä dí 'bühmbe ü, ne'e dí 'bühmi, janangue'a majuani da zä gätho 'dat'a gam bεmhbü. Ne da nu ü i ten ra ximhäi, da bãdi gue gue'e guá pεngä dan yantegä ua ja ra ximhäi, ne da bã ü i ten ra ximhäi gue εmme guidí huεc'ü tengu bü gní huεgagui.

²⁴ Ma Ta i, dín nde 'darpü dan zãmhbü ü gá 'daqui, gue da nu mazai a ran ho tãte thoho gá 'daqui. Nguetho zai guidí huεgä ne gue'bü go má hin'yü ra ximhäi. ²⁵ Ma Hogata a i, nu ra ximhäi hingui pã'a i. Pε nugä dí pã'a i, ne'ü 'da gá 'daqui i pãdi gue gue'e guá pεngä. ²⁶ Nugä dá japi bi bã'a i, ne man'da

man'da ga japi da baḍi gätho nin ho, gue da zä din ja xun ho nin huɛcate bɥ mbo yá mbɥi ɥ, tengu tho bɥ nan jagä nin huɛcate. Ne dan zam bɥ ja yá mbɥi ɥ, bi 'yɛmp'a rá Ta.

18

Bi fɛnt'a ra Jesús

¹ Nu'bɥ mí jua'a bin yaui rá Ta, dá mbähmbe ra Jesús bɥya dyɥ xädihe, dá 'daxhe n'da ra t'uhyɛ gue ra Cedrón, ne dá cuthe bɥ ja n'da ra nuandät'o.

² Nu'a ra Judas, gue'a di dä a ra Jesús, mí paɾɥ ja ra nuandät'o nguetho zaɪ mí pähmbe bɥ ra Jesús. ³ Nu yɥ fariseo ne yɥ dambäjä bá pehn'dɥ 'da yɥ dofɥi ne mi'da yan 'yohɥ gue bán 'yohɥ ra Judas. Gätho i ha yɥ sibi ne yá juai. ⁴ Nu ra Jesús i paḍi gätho 'bɛ'a din ja ngue da t'ørpe. Janangue'a bi mba bin c'athɥ, ne bi 'yän'dɥ:

—To'o guí homhbɥ, bi 'yɛmbi.

⁵ Ne bi da ɥ:

—Dí homhbe ra Jesús ra mɛngu bɥ Nazaret, bi 'yɛn'ɥ.

—Guecä, bi 'yɛn'a ra Jesús bɥya.

Ne i 'bähmbɥ bɥ ra Judas gue di dä. ⁶ “Guecä,” 'bɥ mí 'yɛn'a ra Jesús, 'bex bi goh yá xɥtha ɥ yan hyonte ne bi 'ya ɥ bɥya nangué ra mbidi. ⁷ Nu ra Jesús bi ma mahø'n'a:

—To'o guí homhbɥ.

Ne bi da ɥ:

—Dí homhbe ra Jesús ra mɛngu bɥ Nazaret, bi 'yɛn'ɥ.

⁸ Nu ra Jesús bi daɾ'tɥ bɥya:

—Ya dá xi ah_u, guecä. Pɛ nu'b_u hɔngdä guí honj_u, hinga nɛhya ma xädi gui sixh_u, bi 'yɛna.

⁹ Nɛ guehna bi man na ra Jesús bin theui a bi xih rá Ta 'b_u mín yaui, ngue xí 'yɛmbi: “Gätho gá 'daqui xínga n'da ga 'bɛdi,” xí 'yɛmbi. ¹⁰ Nu ra Simón Pedro b_uya bi g_ux a rá juai mí h_u nɛ bi 'yespa rán 'yɛizagu a rá 'yɛhɛ ra dambäjä, rá thuhu Malco a. ¹¹ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Fo'ts' ni juai a nin t'ojuai. Nuna ra mbohi x_un zänga ma Ta ha hin ga sigä na, bi 'yɛmbi.

Bi ts'ix b_u 'b_uh ra hmumbäjä a ra Jesús

¹² Bex bi bɛnt'_u y_u dofai nɛ'_u yá hmu nɛ y_u policia bi mbɛn ma mijudíohe, nɛ bi du't'i. ¹³ M'bet'o bi zixp_u 'b_uh ra Anás rá ndøhya a ra Caifás, nɛ nu'a ra Caifás, ra dambäjä a ra jɛya a. ¹⁴ Guehna ra Caifás ngue xí xi _u yá mi ng_urpih_u, gue man'da x_un ho 'b_u n'datho da du, xinda gue'b_u gätho ga juahmb_u.

Nu ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

¹⁵ Nu ra Simón Pedro, nɛcä b_uya, dá tɛn'be ra Jesús. Nɛ madím p_u'be a ra dambäjä, janangue'a bi zä dá c_ut'ä b_u bi mba ma c_ut'i a ra Jesús b_u mbo rá mbä't'i a rá ngu ra dambäjä. ¹⁶ Pɛ nu ra Pedro mí 'bäp_u thi b_u ja ra goxthi. Pɛ dá pøngä b_uya gue dá äp ra mate a ra mbängoxthi, janangue'a bi zä bi y_ut'ambo ra Pedro b_uya. ¹⁷ Nu'a ra mbängoxthi b_uya, gue n'da ra xisu, bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Nu'i ha hinga gue'e rá xädi'i n_u ran 'yoh_u, bi 'yɛmbi.

Nu ra Pedro bi d_ut'a:

—Hin'na, hinga guecä, bi 'yɛna.

18 Madín t̄əspih̄ ɛ yá 'ȳɛɛ ra d̄əmbäjä n̄ɛ ȳə policia a ra Pedro, nub̄ ja ra sibi xí 'yudi, nguetho x̄əñ se.

Nu ra hmumbäjä bi juq̄nba ra Jesús

19 Nu ra d̄əmbäjä bi 'yänna ra Jesús to'o gätho i t̄enni, n̄ɛ bi 'yänni 'b̄e'a ním hma im ma 'b̄ɛ in x̄änbate. 20 Nu ra Jesús bi d̄ə'a:

—Nugä z̄əi dá mam b̄ɛ ja ma nij̄əh̄ n̄ɛp̄ ja ra d̄ənijä, guerp̄ z̄əi dim p̄eti gätho ma mijudíoh̄. Nj̄əm'b̄ɛ dá mangä b̄ɛ njongui 'b̄əh ȳə j̄ə'i. 21 N̄ɛ ndetho guí ängui 'b̄e'a dá mam 'b̄ɛ mán x̄änbate. Nde'b̄ɛ guí 'yän'd̄ɛ bi 'yøh mam hmangä. Nu'ɛ i p̄ədi 'b̄e'a dá mangä ɛ, bi 'ȳɛna.

22 N̄ɛ nu'a ra Jesús 'b̄ɛ mí d̄ət'a ra d̄əmbäjä, n̄ɛ nu'a n'da ra nḡərpa dof̄ai bi mb̄emp'a rá hmi, bi 'ȳɛmbi:

—Hanja ngub̄ gá xih ra d̄əmbäjä, bi 'ȳɛmbi.

23 Nu ra Jesús bi 'ȳɛmp'a:

—Nu'b̄ɛ ja 'b̄e'a dá mangä gue hingui ho, dami ma. P̄ɛ nu'b̄ɛ nte dá mangä, hanja gní p̄egbi, bi 'ȳɛmbi.

24 Nu ra Anás b̄ɛya bi mb̄enhna ra Jesús b̄ɛ 'b̄əh ra Caifás, rá mi d̄əmbäjäui.

Nu ra Pedro bi gø̄m mahøn'a ra Jesús

25 N̄ɛ mí 'b̄əp̄ ra Simón Pedro madín t̄əspi a. N̄ɛ äñ'd̄ɛ i 'b̄əhmb̄:

—Ha n̄ɛ'e rá x̄ädi'i n̄ɛ.

'Bex bin cø̄ni:

—Hinga guecä, ɛna.

26 Nu'a n'da rá 'ȳɛɛ ra d̄əmbäjä b̄ɛya, gue dim meniui a ra 'ȳɛɛ xí 'yespa rá zagu ra Pedro 'b̄ɛ mí 'ȳɛna da ȳän'a rá Hmu, bi 'ȳɛmbi:

—Ξna gue'e dá nu a b_u ja ra nuãndät'o, bi t'εmp'a ra Pedro.

²⁷ Nε bin cøm mahø'n'a ra Pedro. 'Bex bi mbah ra tamfø.

Nu ra Pilato bi juãnba ra Jesús

²⁸ T'uxuditho bá ts'i b_u ja rá ngu ra Caifás a ra Jesús, nε bi ts'ix b_u ja ra nguts'ut'abi. Pε nu ma ngurpihe dy_u judíohe dy_u israelhe, him bi y_uzεhe b_u mbo nguetho ξn yán t'εdi din ts'on yá ja'i 'b_u da y_urp_u ja yá ngu _u hing y_u judío, nε hin da zä da zi ran ts'ihmε nanguε ran dαbaxjua 'b_u xtán y_urp_u mbo. ²⁹ Jananguε'a nu ra ts'ut'abi Pilato, bi mba b_u thi gue da zo _u y_u y_upate, nε bi 'yän'du:

—'Bε'a gní y_uf_u a ran 'yoh_u, bi 'yεna.

³⁰ Nε bi d_u _u ma ngurpihe:

—Nu'b_u hin gra ts'om'bäi, hin xcá dä ah_u 'b_u, bi 'yεn'ü.

³¹ Nε nu ra Pilato bi 'yεmp'ü:

—Dami sixh_u 'b_u, nε gui juãnbah_u nanguε nin t'εdi zεhεh_u, bi 'yεna.

Nε nu ma ngurpihe bi dät'a:

—Pε hin'y_u man t'εdizεhεhe gue'a ga hohe n'da, bi 'yεn'ü.

³² Nu'a bi man'ü bin thεui a bi man a ra Jesús 'b_u mí ma 'be'a mán däte dí du a, gue da mba ma cuati b_u ja ra pont'i. ³³ Nu ra Pilato bi mbeng mahø'n'a b_u ja ran ts'εmbate nε bi 'yänna ra Jesús:

—Nu'i ha gue'e grá hmuts'ut'abi y_u judío, bi 'yεmbi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha guím bεnεε 'be'a guím ma, uague n'dan'yo bi xi i nanguεcä, bi 'yεmbi.

35 Nu ra Pilato bi 'yɛm bɔya:

—Hin drá judíogä. 'Bɛ'a gá 'yøt'e tha, ngue bi dā'a ua ni mijudíohɛ nɛ ni dambäjäha.

36 Nu ra Jesús bi dät'a:

—Hin dām hmuts'ət'abigä ua ja ra ximhäi. Nu'bɛ xcám hmuts'ət'abigä ua, xtín tunhdɛ ɛ ma ja'igä ɛ bi bɛndgui 'bɛ, nɛ hin xtí dägä ua 'bɛ. Pɛ nu ma ts'ɛdigä him bi nɛqui ua ja ra ximhäi a, bi 'yɛna.

37 Nu ra Pilato bi 'yɛmbi mahø'n'a:

—Ha majuani grá hmuts'ət'abi 'bɛ, bi 'yɛmbi.

Nu ra Jesús bi dät'a:

—Majuani guím ma gue drá hmuts'ət'abigä nɛ gue'a dām 'bɛcä ua ja ra ximhäi, nɛ gue'a ná ɛcä ua gue ga u'a majuani. Nu'ɛ to'o in nde da bə'a majuani, da 'yømanho a dím mangä ɛ, bi 'yɛna.

38 Nu ra Pilato i ɛna:

—'Bɛ'a maha a majuani, njon da zä da bədi nda'a a majuani, bi 'yɛmthoho.

Bi ts'änba rán ɛnbi ra Jesús

Nɛ nu'bɛ mí jua'a bi man ra Pilato, bi mba bɛ thi din yəhɛ ɛ yá yəpate mahø'n'a, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Nte mán ts'o dá tɪnbi. 39 Pɛ nu'ahɛ zai guí xijɛ ga thøc'ahɛ n'da ra ofädi 'bɛ bi dät' ra pa ran dəbaxjua. Ha guín ndehɛ ga thøc'ahɛ ni hmuts'ət'abihɛ, bi 'yɛna.

40 Nɛ bi mbədi bi mbafi nts'ɛdi ɛ, bi 'yɛn'ɛ:

—Hin'na, hinga gue'a, pɛ nu'a ra Barrabás, gue'a gui thøgahe a, bi 'yɛn'ɛ ma ngəpɪhe.

Nu ra Barrabás, n'da ra hyote a.

19

¹ Nu ra Pilato bi manda dí fɛi a ra Jesús. ² Nu y_u dofai b_uya bi 'y_orpa n'da ra corona gue y_u 'y_u'u_ini, nɛ nts'ɛdi bi huspa rá y_a ra Jesús. Nɛ bim p_arba n'da ra 'b_o't'e x_un j_upoi tengu dim p_at' y_u hmuts'ut'abi.

³ Nɛ bi den b_uya nɛ bi 'y_enspa y_u bíba, bi 'y_em_bi:

—Biba, grá hmuts'ut'abi y_u judío, bi 'y_em_bi. Nɛ bi mbɛ'mi b_uya ngue y_u 'y_e.

⁴ Bi mba b_u thi mah_on'a a ra Pilato, bin y_ah_u ma ng_urpihe:

—Nuya ga d_a ah_u na ran 'yoh_u, dami p_ahmb_u nte dá t_inba n'da ran ts'o gue x_u 'y_ot' na, bi 'y_ena.

⁵ Bi ts'ix b_u thi ra Jesús b_uya, ya i hu'ts' ra corona ngue nt'ot'e y_u 'y_u'u_ini, nɛ he ra 'b_o't'e x_un j_upoi.

—I 'b_acua na ran 'yoh_u ya, bi 'y_en'a ra Pilato.

⁶ Nu' u y_u d_amb_aj_a nɛ ma ng_urpihe 'b_u mín nu a ra Jesús, nts'ɛdi bi mbafi, nɛ x_un ngu y_u nidi bi 'y_ena:

—Dá du, dá 'd_om'p_u ja ra pont'i.

Nu ra Pilato bi 'y_emp' u b_uya:

—Dami sizɛhɛh_u 'b_u guín nde gui cuath_u b_u ja ra pont'i, nguetho nugä hin te dá t_in_bä n'da ran ts'o x_u 'y_ot' na, bi 'y_emp' u.

⁷ Nu' u ma ng_urpihe bi d_ap_uya:

—Nugähe i jaje n'da man t'ɛdihe gue da du n'da im ma tengu im ma na, nguetho bi mansɛ guesɛ rá Ts'unt' u Oj_a, bi 'y_en' u.

⁸ Nu' b_u mí 'y_o a ra Pilato mí ɛn'a ra Jesús gue rá Ts'unt' u Oj_a a, man'da bi zu a. ⁹ Nɛ bi zix p_u mbo ja ran ts'embate mah_on'a a ra Jesús, bi 'y_anni:

—Hap_u ɛ maju_ani guí nɛts'i.

Pɛ nu ra Jesús him bi d_ati.

¹⁰ Nu ra Pilato bi 'y_emp'a:

—Hanja hin gní tharcagui. Ha hin guí pađi ja ma ts'edi ga cuat'a b_u ja ra pont'i, nε ja ma ts'edi ga xoc'a b_u, bi 'yεmbi.

¹¹ Nu ra Jesús bi dađi:

—Hin xtín ja ni ts'edi nε nte sä gui 'yørque 'b_u hin xtán zän Oja 'be'a gui 'yørque. Pε nu'ε bi dägä ua, man'da ja yá ts'oqui _u xinda gue'e, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹² Nε nubaya nu ra Pilato εmme bi hyoni 'bεp_u dí hyetho a ra Jesús. Pε nu ma ngurpihe nts'edi bi mbafi, bi 'yεn'ε:

—Nu'b_u gui hyet na, nin s_uiui a ma hmuts'ut'abih_u ra César 'b_u. Nguetho nu'b_u 'bo'o da ma gue im hmuts'ut'abi zεε din s_uhmi a ra César 'b_u, bi 'yεn'ε.

¹³ Nu'b_u mí 'yøhna ra Pilato, bá si b_u thi mahøn'a a ra Jesús b_u ja rá ngun'yu ran juånbate magats'i, dí εmfe ma ndehe Gabata. Nε bi hyux ra Pilato b_u ja rá mexa ran juånbate. ¹⁴ Nu'a ra pa a, i pa ma hoqui y_un ts'ihme da ts'i 'b_u bi hyats'i, nangue ran daɓaxjua. Nε di 'beh mits'ε da zøn i huxhyadi. Nε nu ra Pilato bi 'yεmp'ε ma ngurpihe:

—Nuya 'bäcua na ni hmuts'ut'abih_u, bi 'yεmp'ε.

¹⁵ Pε nts'edi bi mba _u:

—Dá du, dá duhma, dá 'døm'p_u ja ra pont'i, bi 'yεn'ε.

Nε nu ra Pilato bi 'yεmp'ε:

—Hanja gní 'yεnj_u gam ma da 'døm'p_u ja ra pont'i ni hmuts'ut'abih_u, bi 'yεmbi.

Pε nu y_u da mbäjä bi dađi:

—Njongui 'b_ucua man'da ma hmuts'ut'abihe, hønt'a ma hmuts'ut'abih_u b_u Roma ngue ra César, bi 'yεn'ε.

16 Nu ra Pilato baya bi 'yøt'a bi nde yu mbäjä, bi manda dí cuati bu ja ra pont'i ra Jesús. Ne bi ts'ix baya.

Bi mba n'dø'mi bu ja ra pont'i ra Jesús

17 Ne bi zix yu dofui a ra Jesús baya, ne i tuzehé rá pont'i bu ní mba, da zøm bu ja n'da ra nyuni t'ëmbi Gólgota, nde da ma ra Nyuni nyaxmu. 18 Ne nu'bu mí zøm bu, bi mba n'dø'mi ra Jesús bu ja ra pont'i. Bim 'bä inde rá pont'i, ne n'da an 'danguadi bim 'bä u mi'da yu pont'i, bi guarpu u mi yoho. 19 Nu ra Pilato, bi 'yo't'a n'da ram hma bi 'yëna: “Nuna ra Jesús ra mængu bu Nazaret, rá hmuts'ut'abi yu judío na,” bi 'yo't'i. Ne nu'a ra t'ohni bi mba n'dø'mi bu ja ra pont'i. 20 Xu ngu ma mijudíohe dyu israelhe bi nu baya 'bë'a nt'o't'i bu, nguetho mbë ndehnini tho bu. Ne nt'o't'i nangue ma ndeshe ra hebreo, ne yú nde yu mængu bu Grecia gue ra griego, ne yú nde yu mængu bu Roma gue ra latín. 21 Nu'u yu dambäjä baya bi 'yëmp'a ra Pilato:

—Hanja gá 'yo't'i gue ma hmuts'ut'abihe. Pë dami hoqui da ma: “Bi manse: Nugä drá hmuts'ut'abi yu judío,” da 'yëna, bi 'yënu.

22 Pë nu ra Pilato bi dät'u:

—Ya nt'o't'i 'bë'a dá o't'ä, dá guet'a, bi 'yëmthoho.

23 Nu'bu mí cuar bu ja ra pont'i ra Jesús, nu yu dofui baya bi gäspa yú he, goho munts'i bin ja yú he, n'da ngu n'da yu dofui n'da n'da munts'i bi gax'u. Pë nu rá pahni rám 'bexøts'e hin hapu ma zøte a.

24 Janangue'a bin 'yëmzehé u:

—Nde'bu ga øthu n'da ran taha to'o da bøni din theui rá pahni na.

Nε nu'a bi man'ɥ bin theui a mán t'o't'i bɥ ja rá t'ohni Oja gue njabɥ da 'yɔt'ɥ, mi ɛna: “Bi mba ma darqui ma he, n'da a n'da munts'i bi gaɣ'ɥ 'da. Pε nu'a mam 'bexɔts'e bi t'ɔt'a n'da ran ɬaha to'o da gaɬs'i,” mí ɛn rá t'ohni. Gue'a bi 'yɔt' yɥ dofai a.

²⁵ Nuya mí 'bäpɥ ja ra pont'i rá mbe ra Jesús nε a rá juhuε, nε'a ra María rá bømbe a ra Cleofas, nε'a ra María ra mεngu bɥ Magdala a. ²⁶ Nε nu'a ra Jesús 'bɥ mín nu a rá mbe, nεcä gue madí huεgä, bi xi a rá mbe bɥya:

—Ma mbe i, dami 'yεmbi ni ts'unt'ɥ nɥ ma xädi guí 'bähmi, bi 'yεmbi.

²⁷ Nε bi 'yεngä ra Jesús bɥya:

—Dami bɛni tengu'bɥ ni mbe nɥ ma mbegä, bi 'yεngui.

Nε 'bex dá sixä bɥ ja ma ngu bɥya, nε dá jamansu a.

Bi du ra Jesús

²⁸ Nε nu'bɥ mí man a ra Jesús bi bah pɥya gue bi juah rá 'bεfi mí mam bɥ ja rá T'ohni Oja gue dín ja. Nε bi 'yεm bɥya:

—Dí tuthe, bi 'yεna.

Nε'a bin theui a mán t'o't'i a bi ma. ²⁹ Nε mí hɔpɥ n'da ra t'ɥxaro i po ra guindät'o xɥn ju. Nu'ɥ mí 'bäpɥ bɥya bi gäpɥ ja ra guindät'o a n'da ɛna ra fɥnjo gue bi zinni, bi fospa rá ya ra xithi bɥya nε bi hyurpa rá nde ra Jesús da zɥ'ts'i. ³⁰ Nu'bɥ mí zɥ'ts'a ra Jesús:

—Ya bi guah ma 'bεfi, bi 'yεna.

'Bex bin ye'mahäi rá ya, nε bi unse rá te bi du bɥya.

Bin sɥnba rá 'bɔts'e ra Jesús

³¹ Nu ma ngurpihe hingui ndepe da guathoho bu ja yu pont'i u yu ja'i 'bu ya xu hyats'i, nguetho gue'a ra pa a ya man'da tate nangué ra dampeti. Janangué'a bi t'ap ra mate ra Pilato da mba n'uacpi yu juangua gue da du n'dihi u, ne da mba ma tongui buya. ³² 'Bex bi mba u yu dofai, ne bi 'uacpa yu juangua u yoho mí cuarpu ja yu pont'i gueru mí 'bah rá pont'i ra Jesús. ³³ Pe nu'bu mi zom bu cuat'a ra Jesús, bi nu gue ya xí du, janangué'a him bi 'uacpa yu juangua a.

³⁴ Pe nu'a n'da ra dofai bi sunba rá 'bi'bøts'e ra Jesús a ra ts'at'egui. 'Bex bi bon ra ji ne ra dehe. ³⁵ Ne nugä gätho dá nuse 'be'a bi t'orpa ra Jesús. Janangué'a majuani na dí o'tä ya. Ne guehna dí o'tä na n'dahma da zä gui 'yεc'yehu. ³⁶ Ne nu 'be'a gätho bin ja, bin theui a man t'o'ti bu ja rá søcuä Oja gue din ja. Ne man t'o'ti: "Xinga n'da rá do'yo da mba n'uacpi," mi en ra t'ohni. ³⁷ Ne man'da bi hmam bu ja rá T'ohni Oja, bi 'yεna: "Nu'u di uacpi da nu gue gue'a bi mba ma sunbi ra ts'at'egui rá 'bøts'e," mí man'a ra T'ohni.

Bi t'ä'a ra Jesús

³⁸ Ne nubya nu ra José ra mengu bu Arimatea, nu'a n'da rá 'yεc'yehi ra Jesús, pe him mi ma gue mí εc'yehi nguetho mí su ma ngurpihe, pe nuya bi 'yap ran t'edi ra Pilato di tongba rá ngoc'yehi ra Jesús bu ja ra pont'i da 'yägui. Ne nu'bu min t'un ran t'edi ra José, bi mba buya ne bi tongba rá ngoc'yehi ra Jesús. ³⁹ Ne bá εh ra Nicodemo buya, gue gue'a xí zom bu mí 'bah ra Jesús n'da ra xui. Ne i tu ra 'yεthi emme i yuman'u, mbe 'däte ma 'det'a kilo nan hyu, ma thaspi ra mirra a ra áloes. ⁴⁰ Nu'bu mi mbantpa rá

ngøc'yei ra Jesús ra hoc'bø't'e xun ho, ne bi 'yurpa ra 'yēthi guepɛ ním fɪx ra 'bø't'e, tengu zai dí øthe dyɛ judíohe 'bɛ dí ähmbe n'da ra du. ⁴¹ Ne i ja bɛ n'da ra mba'ye jombɛ ja ra pont'i xí 'døm'ma ra Jesús, ne nubɛ häi oqui bɛ n'da ra hyädo ngue ran 'yägüi, mahoqui pɛ njon ní 'yo bɛ n'da ra du. Ne jabɛ n'da ra nuãdät'o bɛ rá goxthi a ra hyädo gue ran 'yägüi. ⁴² Ne nu'a ra pa man'da tate tho ho nangué ran dɔbaxjua ε ma guepɛ da mbɛdi. Janangué'a bi cɛ't'a n'dihi bɛ ja ra hyädo a rá ngøc'yei ra Jesús, nguetho hinga yatho bɛ.

20

Bi dɔmbɛni a ra Jesús

¹ T'uxuditho domingo hin ní nec ra häi nu ra María ra mengu bɛ Magdala bi zøm bɛ ja ran 'yägüi. Bi nu gue xí mba njanni a ra xindo mi juax bɛ ja rá goxthi ran 'yägüi. ² Bá pengui ne bán tihi, bi zøm bɛ mí 'bɛ'be ra Simón Pedro ne bi 'yɛnc'be:

—Bin jɛc ma Hmuhɛ. Ne hin dí pɔdi hapɛ bi thux ya, bi 'yɛnc'be.

³ Dá mbɛ'be bɛ ja ran 'yägüi buya. ⁴ ξmmε dán ti'be, bin ts'ogui ts'ɛ ra Pedro, ne m'bet'o go dá sɔngä bɛ ja ra hyädo. ⁵ Dá c'ɔ't'ä bɛ mbo dá nu hønt'ɛ yɛ 'bø't'e cɔx bɛ ngue xí 'bant'i. Pɛ him 'bex dá cɛ't'ä mbo. ⁶ Ne nu'bɛ mí zøm bɛ ra Simón Pedro, 'bex bi uɛntho bɛ mbo, ne'a bi nu cɔx bɛ yɛ 'bø't'e. ⁷ Ne nu'a n'da ra 'bø't'e xí 'banba rá yɔ ra Jesús n'danni mí cɔts'i, ma do'mi a. ⁸ Necä dá cɛ't'ä mbo buya, madague'bɛ m'bet'o dá sɔngä bɛ. ⁹ Ne nu'bɛ má nu 'be'a di ja bɛ, dá ξc'yεigä gue majuani bi

dambɛni a ra Jesús. ¹⁰ Dá peng'be b_u ma ngu'be b_uya.

Nu ra Jesús bi nequi b_u mi 'bä a ra María

¹¹ Pɛ nu'a ra María bi gotho b_u ja rá goxthi ra hyädo ne i zoni ne di c'arpu mbo. ¹² Ne bi nu yoho yám 'behni Oja mahɛts'i i he y_u t'axcahe. I hupu n'da b_u mí ja rá ya ra Jesús ne hupu man'da b_u mí ja yú gua. ¹³ Ne bi xi a ra María:

—Grá xisu, hanja gná zoni, bi 'yɛmp'a.

Ne nu ra María bi dät'u:

—Nguetho bin juc'a ma Hmu ne hin dí paði hapu bi thuts'i, bi 'yɛna.

¹⁴ Ne nu'b_u mín hanni ra María, bi nu ra Jesús i 'bäpu. Pɛ him mi paði gue gue'a. ¹⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Grá xisu, hanja gná zoni, to'o guí honi, bi 'yɛmbi.

Pɛ nu ra María mí m bɛni gue gue'a ran 'yohu di jamansu ra nuandät'o. Janangue'a bi 'yɛmbi:

—Nu'b_u gue'e gá juga ma Hmu, dami 'yurqui ts'u hapu gá pegui ne ga tuxä, bi 'yɛmbi.

¹⁶ Ne nu ra Jesús bi ndønba rá thuhu:

—María, bi 'yɛmbi.

Nu ra María 'bex bi 'bä't'i xun ho b_uya, bi nu ne bi 'yɛna:

—Raboni, nde da ma, “Xänbate i,” bi 'yɛmbi.

¹⁷ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Pɛ hingui sä 'bexque gui thäcä ya nguetho di 'beh mi ts'u ga mba b_u bí 'buh ma Ta. Janangue'a 'be ní mbahma bá xi u ma cuui ga pengbu bí 'buh ma Tagä, ne ah_u ni Tah_u a, nu'a ma Ojägä a, ne ah_u ni Ojähu a, bi 'yɛmbi.

18 Nu'a ra María ra mēngu b_u Magdala bi mba b_uya, nε bi xije dy_u xādihe gue bi nu ra Hmu nε bi xije 'bε'a bi man'a.

Nu ra Jesús bi nεqui b_u mí 'b_u y_u xādi

19 Nε nu'b_u mín de guet'a ra pa domingo, nth_u't'i y_u jut'i ra ngu b_u dām 'b_uhmbe nguetho dá su ma ngurpihe, nε nu'b_u má nuhe, 'bā inde b_u dí 'b_uhmbe ra Jesús. Nε bi 'yεna:

—Daman johyah_u, bi 'yεnje.

20 Nε nub_uya bi 'yurcahe y_u 'yε guerp_u xí 'dømbi, nε rán z_u'bøts'e guerp_u xín sunba ra ts'at'εgui. Nε nu'b_u má nuhe, dá p_uhmbe majuqni ma Hmuhe a, nε εmmε dán johyahe b_uya. 21 Nε bi ma mahøn'a ra Jesús:

—Daman johyah_u. Nε tengu tho b_u í 'dac ra 'bεfi ma Ta dá jap y_u ja'i ua ja ra ximhäi da badi, nguthogä dí 'da ah_u ra 'bεfi gui jaf_u y_u ja'i ua ja ra ximhäi da badi, bi 'yεnje.

22 Nε nu'b_u mí jua a bi man na, bi huigähe ran dahi n'da ngu n'dagähe b_uya.

—Dami hy_umh_u rá Hogandahi Oja, bi 'yεnje.

23 Nu'a to'o di päh y_u mb_ui nangue y_u ts'oqui, i ja nin t'εdih_u gui xihmb_u ma punbi a. Pε nu'a hin di päh y_u mb_ui nangue y_u ts'oqui, i ja nin t'εdih_u gui xihmb_u him ma punbi a, bi 'yεnje.

Bi hyq_uxanjuqni a ra Tomás

24 Pε nu ra Tomás gue'a i t'εmbi ra Go a, n'da ma mixādihe, njo'o b_u 'b_u mí nεqui ra Jesús. 25 M'bejua b_uya dá xihmbe ra Tomás:

—Nugähe dá nuhe ra Hmu.

Pε nu ra Tomás bi 'yεna:

—Pε nugä dí ξna him majuḁni a guí xijḁ hinda hønt'bu gan nuse hapḁ bim fospa yḁ clavo yá 'yε, nε ga fospa ma saha hapḁ bim fox yḁ clavo nε ga fot ma 'yε bu ja rá 'bi'bøts'e, sä ga εc'yεi 'bu, bi 'yεnje.

²⁶ Nu'bu mí dät'an hyḁto pa buya dām petihe mahøn'a. Ne'a ra Tomás. Ne nthu't'i yḁ jut'i tengu mam'bet'o, pε xø bi nequi bu ra Jesús mahøn'a, bim 'bä inde bu dí 'buhmbe.

—Daman johyahḁ, bi 'yεnje mahøn'a.

²⁷ Nu'a ra Jesús buya bi xi a ra Tomás:

—Dami fos' ni saha ua bim foscä yḁ clavo nε guin nu ma 'yε, nε bá 'uḁt ni 'yε gui fo'ts'ua ja ma 'bøts'e. O guí ξna him majuḁni pε dami 'yεc'yεi, bi 'yεmbi.

²⁸ Nu ra Tomás bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, ma Ojḁ i, bi 'yεna.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Tomás, guí εc'yεi ya nguetho ya gá nugui. Pε nu'ḁ to da 'yεc'yεigui 'bu nte ní nu, man'da di jḁp Ojḁ ḁ, bi 'yεmbi.

'Bεpḁ án t'o't' na ra søcuḁ

³⁰ Pε nu'ḁ yḁ hyonya nt'øt'e dá nuhe bi 'yøt' ra Jesús, hinga gätho dá o't'ä ua ja ra søcuḁ. ³¹ Pε hønt'ḁ 'da dá o't'ä dí ja aḁ gui 'yεc'yεihḁ gue majuḁni ra Cristo a ra Jesús rá Ts'unt'ḁ Ojḁ a. Ne nu'bu gue'a gui 'yεc'yεihḁ din 'da aḁ ra 'da'yote mazai.

21

Bi nequi ra Jesús bu ndenthe

¹ M'bejua buya dá nuhe ra Jesús mahøn'a, bi jaje dá pahmbe man'da xḁn ho bu ja ra dḁdehe Tiberias, n'dat'a ra dḁdehe Galilea. Ne ga xi aḁ gätho bin ja. ² Mín 'yohe ra Simón Pedro nε ra Tomás i

t'ɛmbi ra Go, nɛ ra Natanael ra mɛngu bɥ Caná ra xɛqui Galilea, nɛ man 'yohɥgä yá ts'ant'ɥ gä'be ra Zebedeo, nɛ mí yoho ma mixádihe. ³ Nɛ nubɥya bi 'yɛnje ra Simón Pedro:

—Nugä ga mba na 'bahuɥ, bi 'yɛnje.

—Ga mbähä 'bɥ, dá ɛmfe.

Dá mbähmbe bɥya 'bex dá huhe n'da ma mbosahe. Pɛ gätho ra xui nte dá thɛhe yɥ huɥ. ⁴ Nɛ nu'bɥ mí hyax bɥya mí 'bäpɥ ndenthe a ra Jesús. Pɛ nugähe him 'bexque dá pɥhmbe gue gue'a. ⁵ Bi 'yɛnje ra Jesús:

—Gyɥ ts'ant'ɥhɥ, ha nte gá thɛhɥ yɥ huɥ.

—Hin'na, dá ɛmfe.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yɛnje bɥya:

—Pɛ dami 'yɛnt ni xit'ɥhɥ bɥ ja rán 'yɛi ra mbosa, nɛ 'bex gui thɛhɥ bɥya.

Dá øthe a bi xije ra Jesús, nɛ ɛmmɛ xɥn ngu dá thɛhe yɥ huɥ, him mí sä ga jɥxhe ra xit'ɥ. ⁷ Nɛ nugä gue madi huɛgä ra Jesús, dá ɛmp'a ra Pedro:

—Guehnɥ ma Hmuhɥ nɥ.

Nu'bɥ mí 'yøh ra Simón Pedro gue gue'a ra Hmu a, 'bex bi hye rá he nguetho xí mbøgue. Nɛ bin säcɥpɥ ja ra mbosa gue bi zøn'a n'dihi bɥ i 'bäh ra Jesús. ⁸ Pɛ nuje dá cohmbɛ bɥ ja ra mbosa, zɥn jante dá sømhbɛ bɥ ndenthe nguetho dí jut'ähe ra xit'ɥ nɛ yupɥ yɥ huɥ. Nɛ hinga yatho ndenthe, mbɛ n'da ciɛnto metro. ⁹ Nɛ nu'bɥ mí zøm bɥ ndenthe ra mbosa mí huhe, dá nuhe n'da ra sibi i zø bɥ, nɛ n'da ra huɥ i oxpɥ ja yɥ dɛspi, nɛ mí oxpɥ ra hmɛ.

¹⁰ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—Bá cɥ 'da ni huɥhɥ xcá thɛhɥ.

¹¹ Nu ra Simón Pedro bɥya, bi mba bá jut'a ra xit'ɥ bɥ ja ra häi i yuh yɥ huɥ, n'da ciɛnto nɛ yote

ma 'de'ma hyu y_u hu_u x_un ndoho. P_e hin hap_u bi xet'a ra xit'a. ¹² Nu ra Jesús bi xije:

—Ba xhmb_u dan sihm_eh_u, bi 'y_enje.

P_e xínga n'daje x_{cá} änhde to'o a, nguetho dá p_hmbe gue gue'a ma Hmuhe. ¹³ N_e bi mba b_u z_ø ra sibi a ra Jesús bi hy_{ac} ra hm_e, n_e bi 'daje, n_e ra hu_u.

¹⁴ N_e ná hyund_i dá nuhe ra Jesús b_uya gue bin 'yuse, gue'b_u go mí d_umb_en_i b_u ja rán 'y_ägui.

Iyqui ra Jesús a ra Simón Pedro

¹⁵ Nu'b_u mán niy_uhe, nu ra Jesús bi 'y_emp'a ra Simón Pedro:

—Simón rá ts'unt'ü i ra Jonás, ha man'da guí numanhogui xinda guehya 'da.

Nu ra Pedro bi 'y_emp'a:

—H_uha ma Hmu i, guí p_udi gue dí numanho i.

Nu ra Jesús bi 'y_emb b_uya:

—Dami 'u_nü_u ma t'ud_e'yo, nangu_e mam hmangä gui xänba y_u j_u'i i x_c'y_eigui.

¹⁶ Ná yond_i x_ø bi 'y_emp'a:

—Simón rá ts'unt'ü i ra Jonás, ha maju_uni guí numanhogui.

—H_uha ma Hmu i, guí p_udi gue dí numanho i, bi 'y_embi.

N_e nu ra Jesús bi 'y_emp'a:

—Dami f_uh ma d_e'yo 'b_u.

¹⁷ N_e ná hyund_i b_uya bi 'y_embi:

—Simón rá ts'unt'ü i ra Jonás, ha guí numanhogui, bi 'y_embi.

N_e bi du rá mb_ui ra Pedro, nguetho ya ná hyund_i bi 'y_än 'b_u i numanho. N_e bi d_uti:

—Ma Hmu i, gätho guí pãdi, guí pãdi dí numanho i.

Nε nu ra Jesús bi 'yεmbi mahø'n'a:

—Dami 'uĩn'ɥ ma zɥ dε'yo dadí huεcä. ¹⁸ Nu'bɥ gmín ts'unt'ɥ zai gán 'yose hønɥ go hapɥ guín nde gui mba, nε guí tuzεhε rá ngut'i ni foho. Pε nu'bɥ gán dαc'yεi gui ñng ni 'yε nε n'dan'yo da tut'i i, nε da zix'i i hapɥ hin guín nde gui mba, bi 'yεmbi.

¹⁹ Guehna bi man ra Jesús, gue da bah ra Pedro 'bε'a nín dαte da nu a, nε gue'a dí 'yudi xɥn hotho Oja a. Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'a ra Pedro mahø'n'a:

—Dami tεngui gui thoc'a ma 'bεfigä, bi 'yεmbi.

Bi t'än'na ra Jesús nanguε a ra Xuua

²⁰ Nε nu'bɥ mí dɥ'mi bi dεn bɥya bi nyεgui, bi nugä gue nεqui dí tet'i, guecä madí huεgä ra Jesús, ngue 'darpɥ xtá hu'be bɥ ja ra mεxa 'bɥ mán sihmεhe gue'bɥ má änni to'o di dā a. ²¹ Nε nu'a ra Pedro 'bɥ mín nugui dí tet'i, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ma Hmu i, 'bε'a nín dαte xin da nu na ra Xuua, bi 'yεmbi.

²² Nu ra Jesús bi dαti:

—Nu'bɥ ma pähä di 'bɥtho ua gue'bɥ go dá sɔcä mahø'n'a, hin ni 'bεfi gui 'yängui. Pε nu'a ni 'bεfi gui tεngui gui thoc'a ma 'bεfi, bi t'εmbi.

²³ Pε jananguε'a mi mansε yɥ 'yεc'yεi gue njam'bɥ ga tugä. Pε hinga ngubɥ bi man ra Jesús, pε bi 'yεna: “Nu'bɥ ma pähä di 'bɥtho ua gue'bɥ go dá sɔcä mahø'n'a, hin ni 'bεfi gui 'yängui,” xí 'yεmp'a.

²⁴ Guecä rá xädigä gue bi man ra Jesús, nε guecä xin dí o't' na ra sɔcuq 'bε'a dá nu gue majuqni bin ja. Nε dí pαhmbe majuqni na dí o't'ä ya. ²⁵ Nε xɥn ngu mi'da yɥn t'øt'e bi 'yøt'a ra Jesús. Pε nu'bɥ gätho xcä

o't'ä, hinga xøt'a gätho xtín ja ua ja ra ximhäi 'bɯ. Ne
hønt'a dí xi ahɯ ya.

**Ra 'da'yonhogui nangué ma Hmuh[†] ra
Jesucristo
New Testament in Otomi, Eastern Highland
(MX:otm:Otomi, Eastern Highland)**

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

xcv

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
eed5311a-6154-516f-aead-3829b2989366